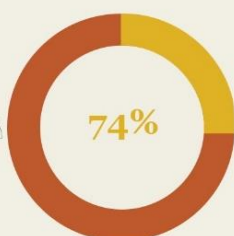

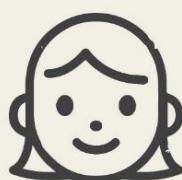
Årsrapport 2021

Borg bispedømmeråd

4307 Konfirmerte

**463 853
Medlemmer**

36 406 barn og unge

4677 Gravferder

547 Vielser

3049 døpte

DEN NORSKE KIRKE

Borg bispedømme

Innhold

I LEDERNES BERETNING	2
II. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	3
OMTALE AV VIRKSOMHETEN OG SAMFUNNSOPPDRAGET	3
OMTALE AV ORGANISASJONEN	4
III. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	6
B OMTALE AV RESULTATER OG MÅLOPPNÅELSE	8
B.1 FLERE DELTAR I, OG OPPELVER GUDSTJENESTEN OG KIRKELIGE HANDLINGER SOM ET TROS-STYRKENDE OG INKLUDERENDE FELLESKAP	8
B 1 KIRKELIGE HANDLINGER	14
B 2 FLERE SØKER DÅP, OG DELTAR I TROSOPPLÆRING	17
B.3 DEN NORSKE KIRKE ER SYNLIG I SAMFUNNET, OPPELLES RELEVANT OG ENGASJERER SEG I MENNESKERS LIV.	28
B. 4 KIRKEN GIR ROM FOR ULIKE KUNST- OG KULTURUTTRYKK	45
B.5 HOVEDMÅL 5 FLERE FÅR LYST TIL Å JOBBE I KIRKA OG BLIR VÆRENDE I ARBEID I KIRKA	49
B.6 KIRKEN HAR EN DEMOKRATISK OG VELFUNGERENDE ORGANISASJON	56
C FNs BÆREKRAFTMÅL	58
D BISKOPENS ÅR	60
IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	63
A.1 HMS/ARBEIDSMILJØ	63
B. LIKESTILLING	65
VURDERING AV MISLIGHETSRISIKO	66
V. VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER	67
VI. ÅRSREGNSKAP	68

Om kildene: Det er flere kilder til tallene med ulik validitetsgrad:

SSBs kirkeårsstatistikk 2022- har valide tall bortsett fra Digitale gudstjenester og deltagere på disse. Her har soknene rapportert på ulike måter. Vi ser også at datakvalitet på åpne kirker og frivillighet har ulik kvalitet.

Kirkerådet 2022, medlemsregisteret. Valide tall, med kjente svakheter for manglende registreringer av kirkelige handlinger.

Borg bispedømmeråd 2021 Medlemsundersøkelse Borg/Hamar/Bjørgvin 2021. Valide tall.

Den norske kirke 2021 Medlemsundersøkelse DNK 2021. Valide tall.

Borg bispedømmeråd 2022 Diakoniarbeidet i soknene i Borg. Valide tall.

Borg bispedømmeråd 2021 Diverse evalueringer av kurs og samlinger.

Kirkerådet 22 b- Digital rapportering – valide tall, svar fra 86% av menighetene i Borg.

Diverse rapporter på digitale medier fra eksterne kilder som Facebook, Google analytics og Medieovervåkingen Infomedia.

Trosopplæringsrapportering 2022 Valide tall, bortsett fra på digitale aktiviteter.

Vi har for mange av indikatorene beregnet gjennomsnitt for årene 2018-2019 og gjennomsnittet for koronaårene 2020-2021, og sammenlignet disse. Dette gir et godt grunnlag for å vurdere koronakonsekvenser .

I Ledernes beretning

EN KIRKE SOM NÅR FLERE

Den norske kirke i Borg har i 2021 vist at den er en levende folkekirke som er synlig, relevant og engasjerer seg i menneskers liv. Flere medlemmer opplever i 2021 at Den norske kirke bidrar positivt i det norske samfunnet.

På tross av betydelige og nødvendige restriksjoner også i 2021, har kirkene i Borg bispedømme stort sett vært åpne for dåp og begravelser gjennom hele året. Gudstjenesteopplutningen har naturlig nok vært redusert siden det har vært så sterke restriksjoner, men vi registrerer at dobbelt så mange som i fjor har sett det digitale tilbudet og kirkene har også vært tilgjengelig flere steder for lystenning og refleksjon. Dette har gitt nye muligheter i lokalkirkens virksomhet og gitt nye relasjoner i lokalsamfunnet. De ansatte og mange frivillige har gjort en formidabel innsats for å få dette til.

I Borg har lokalkirken jobbet hardt for at alle konfirmanter og familiene deres skulle få en så flott feiring som mulig. Dette har bidratt til en stor økning i antall konfirmasjonsgudstjenester og deltakere, også sammenlignet med situasjonen før pandemien. På samme vis er det jobbet målbevisst med å tilby dåp innenfor smittevernrammene på tidspunkter som passer dåpsfamiliene.

Borg bispedømme har gjennom «Borg-modellen» for samhandling og utvikling fått til resultater på konfirmasjons- og dåpsgudstjenester og i kommunikasjonsarbeidet vi er svært stolte av. Målrettet strategisk arbeid virker gjennom tydelige ledere, samarbeid mellom arbeidsgiverlinjene, økonomiske insentiver og kompetansebygging.

Kommunikasjonsarbeidet har i 2021 blitt videreført med Kommunikasjonsløftet. Arbeidet med kompetansebygging gir resultater gjennom doubling av visninger på digitale medier, bedre kvalitet og bedre rutiner i stabene for publisering. Arbeidet med å bygge kapasitet lokalt har fortsatt, og vi ser flere som jobber

med kommunikasjon som del av sitt arbeid. Samarbeid mellom arbeidsgiverlinjene har gitt felles mål og innsats for å videreføre det digitale tilbudet. I 2021 ble valgte ledere også mer involvert i dette arbeidet.

Medlemsundersøkelsen fra høsten 2021 viser at større andel medlemmer er helt sikre på at Gud finnes, flere medlemmer opplever at kirken setter ord på mye av det som er viktig for dem og flere medlemmer kjenner godt til kirkens tilbud der de bor.

Kirken i Borg har latt seg inspirere av mange kommuners arbeid med tjenstedesign for å tilpasse dåpstilbudet til medlemmenes behov. I prosjektet dåpsreisen har metodikken tjenstedesign gitt oss ny kunnskap om foreldres opplevelse av dåpen, foreldres tanker om Den norske kirke og ikke minst bidratt til at vi har kommet noen skritt videre i å vende blikket ut fra oss selv og stille spørsmålet; hva kan vi gjøre for deg? til våre medlemmer. Vi håper arbeidet med dåpsreisen videreføres med testing og erfaringsdeling i alle sokn i Borg.

Om lag 36 000 barn og unge har i 2021 fått ta del i Den norske kirkes barne- og ungdomsarbeid, i breddetiltak, øvrige tiltak, korarbeid, babysang og lederkurs for ungdommer. Den norske kirke i Borg har fortsatt lavere opplutning om breddetiltakene enn landsgjennomsnittet og trenger et løft i årene som kommer. Koronapandemien har hatt en svært negativ effekt på skolegudstjenester. Vi må styrke samarbeidet mellom skole og kirke.

Gjerdrum-katastrofen viste at Den norske kirke er sterkt etterspurt i det direkte omsorgsarbeidet for de rammede, kirkerommet ble åpnet og kirken var tydelig til stede i offentligheten. Sammen med økningen i åpne kirker, økning i sorggrupper, sjelesorgsamtaler, aktiviteter knyttet til allehelgensdag, og opplutningen om kirkelige gravferder bekreftet 2021 at kirken er en ønsket medvandrer for mennesker i sorg og krise. Kirken har vært til stede i folks liv og har gitt mange mennesker rom for håp.

Karin-Elin Berg
leder

Kari Mangrud Alvsvåg
konstituert biskop

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Borg biskop og bispedømmeråd er den regionale ledelse for Den norske kirke i Borg bispedømme. Borg bispedømmeråd er det demokratiske organ som leder arbeidet i Borg bispedømme. Bispedømmerådets hovedoppgave er å ha sin oppmerksomhet henvendt mot alt som kan vekke og nære det kristelige liv i menighetene. Bispedømmerådet skal fremme samarbeidet mellom det enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet. Bispedømmerådet ansetter bispedømmets prester og proster.

Hovedmålet er å støtte opp under Den norske kirke i samsvar med Grunnloven § 16.

« Alle Indvaanere av Riget have fri Religionsøvelse. Den norske Kirke, en evangelisk-luthersk Kirke, forbliver Norges Folkekirke og understøttes som sådan af Staten.....»

Fra dette hovedmålet er det utledet følgende mål:

- Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke.
- Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke.
- Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon og tilby trosopplæring til alle barn.
- Den norske kirke skal være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier.

Borg bispedømmeråd utviklet ut fra disse fire hovedmålene, resultatmål for Den norske kirke og strategiplan for Den norske kirke i Borg, fire strategiske mål og 22 resultatmål for sin virksomhet i 2021.

Bispedømmerådet består av ni valgte medlemmer pluss biskop og har stiftsdirektør som daglig leder. Ungdomsrådet i Borg har seks valgte medlemmer og to vara.

Bispedømmerådets leder Karin-Elin Berg og biskop Atle Sommerfeldt

Borg bispedømmeråd har i 2021 bestått av:

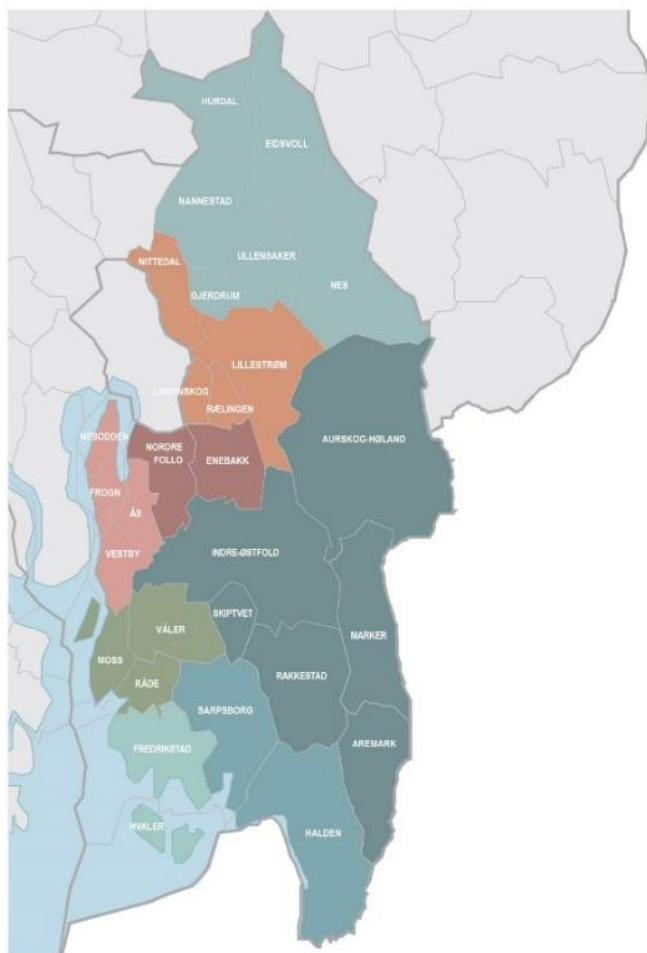
Leder: Karin-Elin Berg

Nestleder: Erling Birkedal

Medlemmer: Sidsel Repstad, Ole Jacob Flæten, Helene Lunder Eriksen, Thomas Bjørtomt-Haug, Tania Von Der Lippe Michelet, Kristine Lund Almås og Dag Kjetil Hartberg.

Borg biskop: Atle Sommerfeldt (jan. – nov), kons. biskop Kari Mangrud Alvsvåg (fra des. 2021)

Omtale av organisasjonen

Borg bispedømmeråd hadde 31.12.2021 totalt 156,4 årsverk, fordelt på 144,5 opprettede presteårsverk og 11,9 årsverk i sekretariatet. Prostene og sekretariatets ledergruppe utgjør bispedømmets daglige ledelse. Biskopen leder prostene og prestedtjenesten. Prostene er som hovedregel medlem i kirkelige fellesråd og styrer prestedtjenesten i prostiet. Stiftsdirektøren leder virksomheten i sekretariatet. De to seksjonene personal og service, og kirke og samfunn, har hver sin seksjonsleder. Sekretariatet for Borg biskop og bispedømmeråd holder til i Fredrikstad.

Illustrasjonen viser Borg bispedømme med oversikt over de 29 kommunene fordelt i bispedømmets 8 prostier.

Samarbeidsaktører

Borg bispedømmeråd samarbeider med Borg kirkevergelag, Dialogforum Østfold, Kirkens Bymisjon, Kirkens Nødhjelp, Kirkens SOS, Kirkens Familievern, IKO – Kirkelig Pedagogisk Senter, Håpets katedral AS, Borgleden Pilegrimssenter AS og Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon (Areopagos, Den Norske Israelmisjon, Det Norske Misjonsselskap, HimalPartner, Misjonsalliansen, Normisjon og Stefanusalliansen). Gjennom SBU-Borg samarbeider biskop og bispedømmerådet med NMSU, Hekta, Søndagsskoleforbundet, Acta, NLMU, Ung kirkesang, KFUK/M, KRIK, Skjærgårdsgospel og Changemaker. Samarbeidet med Gøteborg stift og The Evangelical Lutheran Church in Jordan and The Holy Land (ELCJHL) fortsetter også.

A Nøkkeltall medlemmer

Kilde: Medlemsregisteret og SSB 2022. Tidsseriene er korrigert for medlemstall uten tilhørende.

Prosti	Ant all sokn	Med. DnK 2017	Med. DnK 2018	Med. DnK 2019	Med. DnK 2020	Med. DnK 2021	% endr. siste år	Folketa II 2017	Folketa II 2018	Folketa II 2019	Folketa II 2020	Folketa II 2021	Endring i % siste år	Andel medl. av folketall
Domprostiet	11	56 883	56 698	56 388	56 274	56 008	-0,5	85517	86371	87053	87 887	88 633	0,8	63,2
Søndre Borgevangel	16	58 036	57 707	57 450	57 384	57 102	-0,5	86580	87174	88105	88 759	89 626	1,0	63,7
Vestre Borgevangel	7	39 364	39 595	39 318	39 062	38 886	-0,5	61607	62006	62517	63 041	63 836	1,3	60,9
Østre Borgevangel	22	56 608	56 290	56 138	55 894	55 578	-0,6	78106	78469	79162	79 765	80 413	0,8	69,1
Søndre Follo	11	44 180	43 993	43 750	43 468	43 197	-0,6	72592	73408	73974	74 487	75 502	1,4	57,2
Nordre Follo	8	44 240	43 751	43 487	43 256	43 027	-0,5	69003	69263	70398	71 099	72 281	1,7	59,5
Nedre Romerike	14	100 067	100 052	99 178	97 802	97 392	-0,4	163910	168111	170222	172 877	177 759	2,8	54,8
Øvre Romerike	20	72 336	72 475	72 482	72 963	72 663	-0,4	105751	108407	112036	114 430	117 147	2,4	62,0
Borg	109	471 714	470 561	468 191	466 103	463 853	-0,5	723 066	733 209	743 467	752 345	765 197	1,7	60,6

B Volumtall

Volumtall sum	2016	2017	2018	2019	2020	2021	%endring 20-21	Gj.snitt 20-21 i % av 18-19
Antall dåpshandlinger	3832	3527	3264	3344	2527	3049	20,7%	84 %
Antall konfirmerte	4671	4719	4575	4425	4297	4307	0,2%	96 %
Antall kirkelige vigslar	937	984	903	778	463	547	18,1%	60 %
Antall kirkelige gravferder	4587	4486	4575	4505	4579	4677	2,1%	102 %
Ant. fysiske gudstj. søn- og helligdag	4769	4716	4750	4727	4257	4353	2,3%	91 %
Delt. fysiske gudstj. søn. & helligdag	455298	441298	424 303	422 809	195 407	186 452	-4,6%	45 %
Ant. fysiske gudstjenester totalt	6367	6430	6539	6371	5109	5320	4,1%	81 %
Delt. fysiske gudstjenester totalt	595 192	592 878	579 153	566 973	235 260	233 729	-0,7%	41 %
Antall digitale gudstjenester					482	779	61,6%	----
Ant. dig. visninger gudstj. og andakter					1 040 989	1 760 791	69,1%	----

Kilder: SSB og Kirkerådet 2022. Endringen fra 2020 til 2021 er vist i tabellen. For å vurdere koronakonsekvenser for opplutning har vi også med gj.snitt 2020-2021 (koronaårene) i % av årene 2018-2019 (før korona).

C Nøkkeltall årsregnskapet

Nøkkeltall for årsregnskapet	2018	2019	2020	2021
Antall årsverk opprettet	154,2	153,4	153,7	156,4
-herav prestatjeneste	143,9	143,1	142,1	144,5
Samlet tildeling gruppe 1	128 273 000	127 241 000	126 927 000	132 455 000
Netto driftskostnader	125 495 000	129 205 000	126 755 000	135 049 000
Andel lønn brukt i presteskapet	84,9%	85%	83,1%	81,8%

Kilde: Felles økonomienhet for RDnK.

Lønnsandel inneholder personal-kostnader.

III. Årets aktiviteter og resultater

A. Status resultater og måloppnåelse + digital satsing

Endring fra 2020 til 2021 gir egentlig ikke så stor mening, gitt stor nedgang i fjor. Derfor har vi også regnet gjennomsnitt år 2020-2021 (korona) i % av 2018-2019 (før korona). Det gir et bilde av forholdet mellom nåsituasjon og situasjon før korona.

Strategiske mål Den norske kirke i Borg	Resultatmål Borg	Resultat 2021	Gjennomsnitt år 2020-2021 (korona) i % av 2018-2019 (før korona)
Flere deltar i, og opplever gudstjenesten som et trosstyrkende og inkluderende fellesskap	1.a Øke gjennomsnittlig gudstjenestedeltakere på søn- og helligdager	Reduksjon -5,2 % på fysiske gj. snittlig deltakere søn og helligdag. 42,8 deltaker per gudstjeneste. Oppslutning fysiske: 186 452. -779 digitale gudstjenester med 878 937 visninger. -gj,snittlig digital «deltakelse» er 1128. Økning på 141 %. Samlet fysisk og digital oppslutning: 1.112.666 (1.233.749 i 2020). ----- Økning på 9,2 % på deltakere hverdagsgudstjenester.48,9 deltakere per gudstjeneste. 1560 digitale andakter med 881 854 visninger.	Antall gudstjenester søn- og helligdag 91 %. Deltakere søn- og helligdag: 45 % Stor positiv effekt av korona på digitale gudstjenester. ----- Gudstjenester hverdager og lørdager- 53 % Deltakere hverdager- 29 % Stor positiv koronaeffekt digitale andakter
	2. Flere velger kirkelig vigsel	Økning på 17,4%	60 %
	3. Oppslutningen om kirkelig gravferd holdes stabilt.	Økning på 3,1 %	101 %
	4. Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenestelivet	Reduksjon 4 %	67 %
Flere søker dåp, og deltar i trosopplæring	1.Oppslutningen om dåp øker	Økning på 20,7 % døbte bosatt i soknet.	84 %
	2.Oppslutningen om trosopplæringstiltakene øker	4-årsbok: N: 38% B: 23 % reduksjon 4 pp 6-årstiltak: N: 28 % B: 20% stabilt Tårnagent: N: 25% B: 18% opp 4 pp Lysvåken: N: 19 %, B: 9% opp 1 %poeng Etter konfirmasjon: N:10%, B: 8% stabilt Øvrige tiltak: Borg 9000 Oslo/Bjørgvin 10 000 Hamar 2000	Reduksjon på 3,6 % poeng Økning på 0,9 % poeng Reduksjon 4,6 % poeng Reduksjon 6,5 % poeng Reduksjon 5,2 % poeng Ikke valide sammenligningstall
	3. Oppslutningen om konfirmasjon holdes stabil	74,1 % av målgruppen, reduksjon på 2,6 %.	Kun nominelle tall- antall konfirmerte- 96 % (ikke andel av målgruppen)
Den norske kirke er synlig i samfunnet, oppleves relevant og engasjerer seg i menneskers liv.	1. Flere menigheter med diakonalt kommunalt samarbeid.	Flere samarbeid blir formalisert. 70 formelle samarbeidsavtaler og 40 uformelle.	Ikke tilgjengelige tall Positiv koronaeffekt
	2.Flere menigheter tilbyr fellesskap til nye i Norge	Antall menigheter med integreringstilbud for innvandrere har økt med 2.	74 %
	3.Flere menigheter blir grønne menigheter og inkluderende menigheter	Antall inkluderende menigheter har økt. Men antall sokn med tilbud til funksjonshemmede er redusert.	Antall sokn med tilbud til funksjonshemmede: 95 %

	4. Arbeid med religionsarbeid styrkes	Flere menigheter har blitt medlemmer i Dialogforum Østfold. Håpets katedral har utviklet sitt arbeid.	Ikke relevant
	5. Økt kapasitet og kompetanse på kommunikasjon i menigheter/prostier (Kirkens digitale nærvær øker)	Kommunikasjonsfunksjon etablert i 7 av 8 prostier, flere fellesråd med kommunikasjonsfunksjon, kommunikasjonsutvalg etablert i menigheter, flere fellesråd har deltatt på opplæringsår i sosiale medier, flere rådsmedlemmer og ansatte har fått opplæring i kommunikasjon/er i gang med opplæringsår kommunikasjon for hele staben. Undersøkelser har gitt mer kompetanse. 18 % økning i antall følgere totalt for alle enheter, totalt rundt 4 millioner visninger av videoinnhold. Økning i antall medlemmer som opplever at kirken setter ord på mye av det som er viktig for dem.	positiv koronaeffekt
	6. Kirken er synlig på flere arenaer i det offentlige rom	Flere menigheter delte ut lys i allehelgen i offentlig rom. Flere menigheter bruker flere digitale plattformer. Digital infotavle på Skedsmo kirkegård. Kirken tilstede på flere skoler, bygdedager og marked. Flere fellesråd på Skjerikirken (X). Mer gul kommunikasjon	Positiv koronaeffekt
	7. Samarbeidet skole/kirke styrkes	Økning på 15 % besøk av skoleklasser i kirken. Stor nedgang på deltakere på skolegudstjenester- 20 %	52 % 10 %
Flere deltar i kirkens kunst- og kulturliv, og kirkens kunst- og kulturtilbud videreutvikles	1. Vekst i antall deltakere på konserter og kulturarrangement	Konserter/kulturarrangementer: Økning på 14,2 % arrangementer Økning 11,2 % deltakere Digitale kulturtilbud: 619, visninger: 1 650 000 visninger	45 % 25 % Stor positiv koronaeffekt
	2. Flere åpne kirker	Antall sokn: Økning på 12% (93 sokn) Antall dager: Økning på 1%- stabilt.	Ikke tilgjengelig Cirka 75 % (veikirke og åpen kirke)
Flere får lyst til å jobbe i kirka og blir værende i arbeid i kirka.	1. Rekrutteringen til vigslende stillinger styrkes.	6 vigslinger av prest, diakon, kateket og kantor. Reduksjon på 3. 25 prestestillinger utlyst, 8 stillinger utlyst flere ganger. Endring søknader per stilling – 0,8 %	Ikke påvirket Ikke påvirket
	2. Flere engasjeres til frivillig tjeneste (2%)	Reduksjon på 9,2 % frivillige totalt	63 %
	3. Kirkelige medarbeidere trives på jobben	Medarbeidere skårer 4,1 i medarbeiderundersøkelsen.	Noe slitasje pga. korona
Den norske kirke har en demokratisk og velfungerende organisasjon	1.Samarbeid og samhandling mellom ulike enheter på ulike nivåer øker	Flere menigheter melder om samarbeid om diakoni, digitale medier, og flere menigheter og fellesråd samarbeider i kommunikasjonsløftet	Økning fra før korona
	2.Fortsatt støtte og opplæring til menighetsråd	Digital samling for valgte ledere våren 2021, prostivise besøk høsten 2021. Tretrinns prosess med kirkelig høring, tre store infomøter i Borg og oppdaterte nettsider.	Stabilt til tross for korona

Kilder: SSBs kirkeårsstatistikk 2022, Borg bispedømmeråd 2022.

B Omtale av resultater og måloppnåelse

B.1 Flere deltar i, og opplever gudstjenesten og kirkelige handlinger som et tros-styrkende og inkluderende felleskap

Status resultatmål 1.1.a: Øke gjennomsnittlig gudstjenestedeltakelse på søn- og helligdager
Gjennomsnittlig fysisk deltakelse på gudstjenester på søn- og helligdager i 2021 var 43 deltakere, en reduksjon på 5 %. Nasjonalt var det en gjennomsnittlig reduksjon på 8 %. Antall gudstjenestedeltakere på søn- og helligdager var 186 452, en reduksjon på 3 %, landsgjennomsnittet var -4 %. Hovedforklaringen til nedgangen er koronarestriksjoner. I Borg økte antall søn- og helligdagsgudstjenester med 2% i 2021. Nasjonalt har antall gudstjenester på søn- og helligdager økt med 4 %.

Utvikling de siste fem år gir ikke så mye mening, men gjennomsnittet for koronaårene 2020-21 i % av gjennomsnittet for før-korona årene 2018-2019 er på 91 % for antall gudstjenester, og omtrent 45 % for antall deltakere og gjennomsnittlig gudstjenestedeltakelse.

Digitale gudstjenester

I 2021 ble det sendt 779 digitale gudstjenester. Gudstjenestene hadde 878 937 visninger. Det digitale gudstjenestetilbudet har økt fra 2020 og ligger betraktelig høyere enn øvrige bispedømmer. Gjennomsnittlig visninger per gudstjeneste har økt med 141 %.

Status resultatmål 1.1.b: Vekst i antall gudstjenestedeltakere på hverdager/digitale andakter

Det er en økning i antall fysiske gudstjenestedeltakere utenom søn- og helligdager på 25 % fra 2020. Den gjennomsnittlige deltakelsen øker med 9 %, til 49 deltakere per gudstjeneste. For første gang er gjennomsnittlig gudstjenestedeltakelse på hverdager høyere enn på søn- og helligdager i Borg. Gjennomsnittet for koronaårene 2020-21 i % av gjennomsnittet for før-korona årene 2018-2019 er på 53 % for antall gudstjenester, og 29 % for antall deltakere.

Digitale andakter.

Det ble sendt 1560 digitale andakter i 2021 med 881 854 visninger. Antallet andakter har gått ned, mens antall visninger har økt signifikant. Vi har ikke direkte sammenlignbare tall med 2020 for digitale andakter. Borg sender flere digitale andakter og når flere deltakere enn øvrige bispedømmer.

Vurdering og analyse av fysisk og digital gudstjenesteoppslutning

Fysiske gudstjenester i koronatiden

Gudstjenesteoppslutningen i 2021 er fortsatt negativt påvirket av smitteverntiltak. I tillegg til de nasjonale smittevernreglene har det vært ulikt smittevernregime fra kommune til kommune, noe som forklarer variasjoner mellom prostiene. Der det er stor økning var det mye restriksjoner i 2020, i Søndre Borgesyssel var det lenge nedstengt i 2021, de har en ganske stor nedgang i 2021. Vi ser at der antallet gudstjenester er redusert er også deltakere redusert, der antallet gudstjenester har økt er gjennomsnittlig deltakelse redusert.

Koronapåvirkning av gudstjenestetilbudet søn- og helligdager

Det totale antallet gudstjenester på søn- og helligdager går ned med knappe 10% i koronaperioden

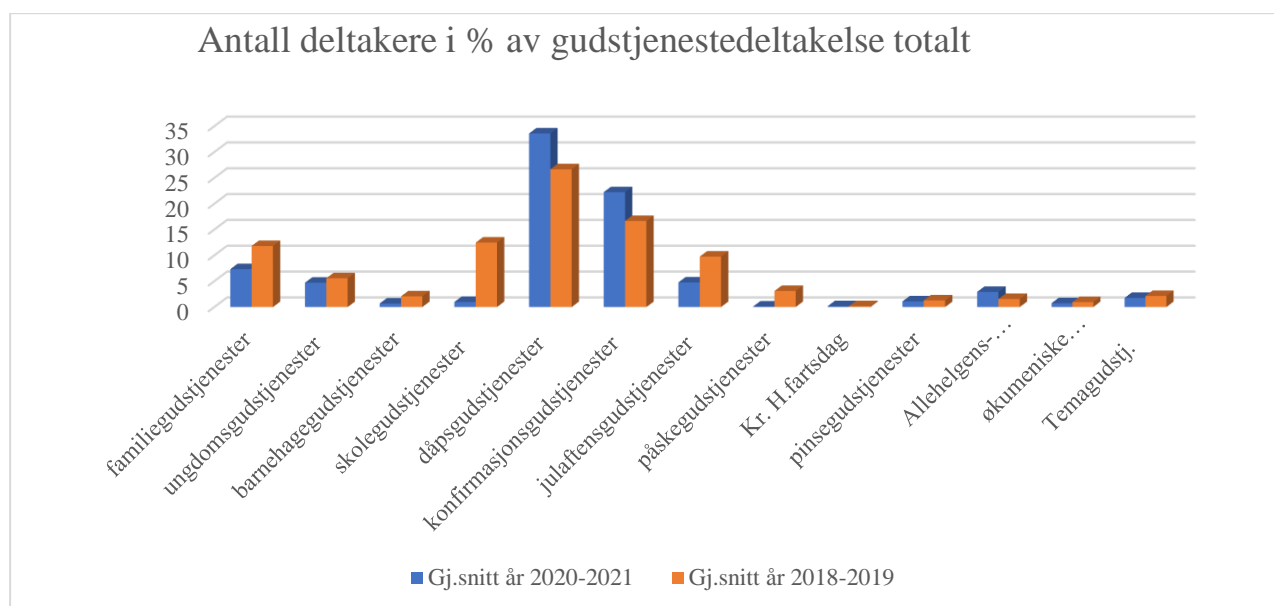
sammenlignet med foregående toårsperiode. Påsken 2021 falt i en periode med nedstengning, og her finner vi den største enkeltnedgangen, fra 299 (2018-19) til 18 (2020-21). Fordi det er en økning i antall dåps- og konfirmasjonsgudstjenester på søndag balanseres nedgangen. Antall deltakere er derimot i snitt kun 45% i 2020-2021 sett i forhold til 2018-2019. Prostene melder at det skyldes antallsbegrensninger på 50. Prostene melder også om bekymring for at folk uteblir fra gudstjeneste etter gjenåpning. Prosten i Nedre Romerike melder at «*Det er ikke i første rekke at folk har vært forsiktige med å komme i kirken. Noen er redde for smitte, andre har fått nye vaner – dessverre – i koronatiden.*» Dette erfarer også andre aktører. Vi ser at det vil kreve en ekstra innsats å invitere til gudstjeneste, og til å samarbeide med lag og foreninger slik at flere deltar på gudstjenester framover.

Hverdags- og lørdagsgudstjenester

Vi ser av statistikken at økningen i hverdagsgudstjenestene fra 2020 i stor grad skyldes flere konfirmasjonsgudstjenester på lørdager. Prostene melder at det ikke er så mange dåpsgudstjenester på lørdag i 2021. Nedgangen i hverdagsgudstjenester og deltakere fra før koronaperioden skyldes i stor grad bortfall av skolegudstjenestene, fra 70 000 deltakere før korona til 2000 i koronaperioden, tilsvarende er antallet skolegudstjenester i koronaperioden kun 10 % av gjennomsnittet i årene før korona. Skolene har også i 2021 vært under strenge smitteverntiltak, og særlig har nedstengningen i desember ført til en sterk reduksjon i antall skolegudstjenester og dermed antall deltakere. For folkekirken er samhandlingen med skolene et vesentlig kontaktpunkt som ikke må neglisjeres. Her treffer vi bredden av årskullene, og sikrer at barn og unge får observere eller delta i kristen trospraksis. Det vil kreve stor innsats å reetablere skole-gudstjenester på samme nivå som før korona.

Deltakervolum fordelt på ulike gudstjenester før og etter korona

I et normalår utgjør gudstjenestedeltakelsen ved dåp, konfirmasjon, julaften, skolegudstjenester og familiegudstjenester de store volumene. Dette bekrefter Dnk som folkekirke, som ledsager for mennesker ved overganger i livet, gjennom formaterende barndomsår, og ved folkehøytiden jul. I figuren under ser vi hvordan volumet i gudstjenestedeltakelsen under koronaperioden har endret seg. Nedgangen i skolegudstjenester utgjør en større andel av totalen enn for eksempel påskegudstjenester.

SSB 2022

Dåp og konfirmasjonsgudstjenester øker i koronaperioden

I grafen ser vi at andelen deltakere ved dåps- og konfirmasjonsgudstjenester har økt i korona forhold til årene før korona. I Borg ble det gjort strategiske valg om å satse på dåps- og konfirmasjonsgudstjenester. Målet var at alle som ville delta skulle få anledning til dette og at kirken tilrettela i restriksjonstiden ved å øke antall gudstjenester. Dette var en felles strategi som begge arbeidsgiverlinjer delte. Dette viser seg å ha vært vellykket. De kompensende tiltakene har hatt stor effekt. I medlemsundersøkelsen ser vi også resultatet av denne satsingen i form av at medlemmer som sier de deltok på konfirmasjonsgudstjenester økte med 2 % i en tid da besøket i kirken generelt gikk ned med 10 %. Denne økningen er det kun Borg og Hamar bispedømmer som registrerer. Det er også gledelig at dåps og konfirmasjonsgudstjenester har hatt en økning i koronaperioden sammenlignet med årene før korona, på dette området ser vi altså en positiv koronaeffekt. Vi vil fortsette arbeidet med å tilrettelegge slik at alle som vil delta på en konfirmasjonsgudstjeneste får anledning til dette, også etter korona.

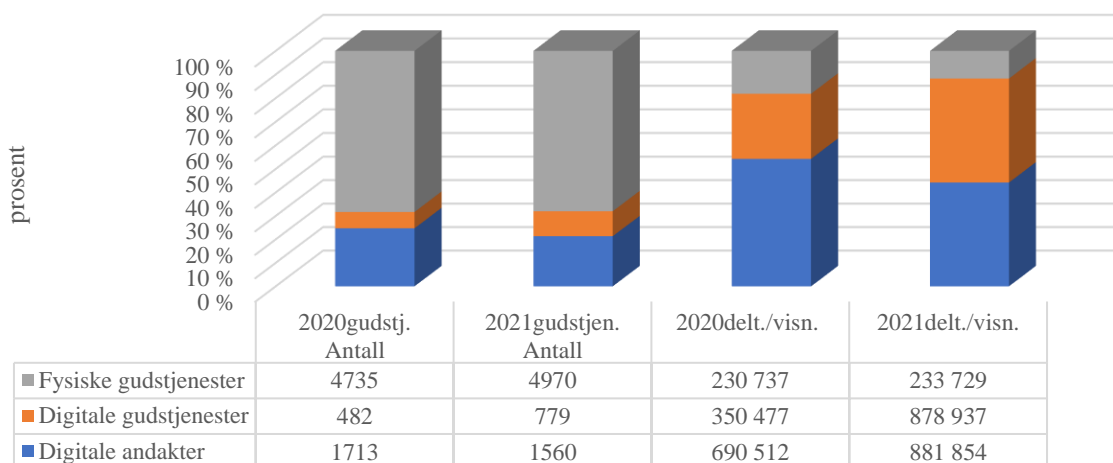
Justert ordning for hovedgudstjenesten

Den justerte liturgien for hovedgudstjenestene skulle opprinnelig bli tatt i bruk i alle sokn 1.søndag i advent 2020. På grunn av koronarestriksjonene har det i mange sokn vært krevende å få til en god prosess i stab, gudstjenesteutvalg og menighetsråd. Den justerte liturgien skal ifølge kirkeordningen legges frem for menighetsmøtet for uttalelse. I mange sokn ble det ikke avholdt menighetsmøte i 2020 på grunn av koronarestriksjonene. I 2021 har de fleste menighetene innført justert liturgi. Dette arbeidet fullføres i 2022.

Digitale gudstjenester og andakter

Resultatene viser at kirkens digitale gudstjenestetilbud er i vekst også i 2021. Det digitale tilbudet er videreført og har økt i antall 3-sekunders visninger. Særlig har det digitale gudstjenestelivet økt. Dette tyder på at arbeidet som ble nedlagt med digitale gudstjenester våren 2020 viste seg bærekraftig også i 2021. Resultatene viser at det ikke er tvil om at kirkens digitale gudstjenestetilbud har bidratt til at kirken har vært mer synlig for flere mennesker i 2021 enn tidligere. Noen har vært redde for at det digitale tilbudet skulle gå ut over den fysiske oppslutningen. Borg ligger over gjennomsnittet nasjonalt for endringer i fysisk deltakelse fra 2020-2021, det ser ikke ut til at det digitale tilbudet har en negativ effekt, det kan være at det har en positiv effekt på fysisk oppslutning.

Forholdet mellom fysiske gudstjenester, digitale andakter og digitale gudstjenester 2020-2021

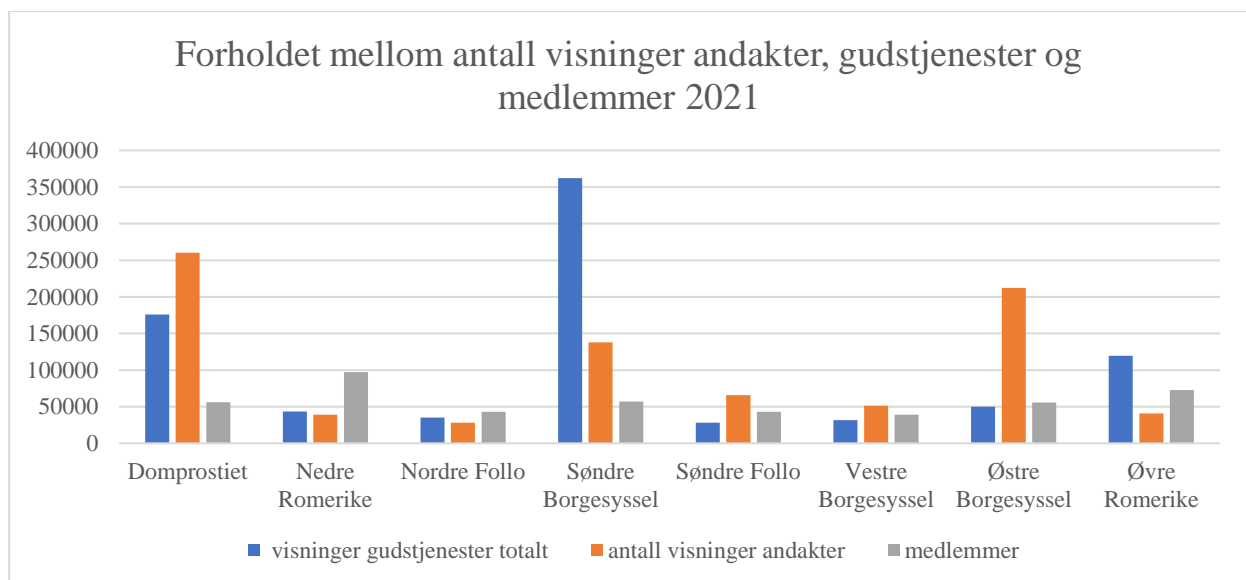

Figuren viser antall fysiske og digitale gudstjenester og andakter i 2020 og 2021 i Borg bispedømme. SSB 2022, Kirkerådet 2022.

I medlemsundersøkelsen fra 2021 ser vi at gudstjenester er det innholdet som sees av nest flest av de som har sett innhold fra Den norske kirke i sosiale medier (19%). Det er desidert flest seere fra den grønne gruppen (52%), men også seere i den gule (14%) og røde (8%) medlemsgruppen ser gudstjenester digitalt.

Borg har langt flere digitale gudstjenester og andakter enn øvrige bispedømmer. Det kan skyldes en stor satsning på digital kirke også i 2021. Alle tiltak som ble skissert i årsrapporten for 2020 er gjennomført. Fra biskop, kirkevergelag, proster og bispedømmeråd har budskapet vært tydelig på samtlige arenaer der ansatte og rådsmedlemmer har vært samlet; «Fortsett satsningen på digital kirke, kirken skal være der folk er». Dette budskapet har vært fulgt av ulike støtteordninger og virkemidler; alle fellesråd har fått teknisk utstyr til strømming, støtte til TONO-betaling av digital musikkbruk, støtte til lønnsmidler for ungdom eller andre som strømmer gudstjenester, utvikling av liturgi for forordnet digital gudstjeneste, gratis opplæring for hele staben i bruk av sosiale medier, formidling av gode eksempler og resultater fra digital kirke, og utvikling av tips og veiledninger for bedre kvalitet på digitalt innhold i kirkens kanaler. Utfordringer og problemer knyttet til kapasitet og ledelse/planlegging har blitt adressert i prostemøter, Borg arbeidsgiverforum og på samling for valgte ledere, samt i nettverket for prostikommunikasjonskontakter.

Det er store variasjoner mellom prostiene. Mens Søndre Borgesyssel og Øvre Romerike når mange med gudstjenestene, når Domprostiet og Østre Borgesyssel flere via andakter. Nedre og øvre Romerike har flest gudstjenester, mens Søndre Borgesyssel og Søndre Follo har flest andakter. Det er ingen sammenheng mellom antall publiserte arrangementer og antall visninger.

Kilde: Kirkerådet 2022

Vi ser også en tendens til at de som aktivt bruker algoritmene aktivt og er sosiale i mediene når flere med sitt innhold, gudstjenestervisninger blir påvirket av hvor populært øvrig digitalt innhold fra kirken er. Gjerdrum menighet når mange flere enn folk i sin kommune med sitt digitale innhold, de tilrettelegger aktivt for digitale gudstjenester og har god lyd- og bildekvalitet, det gir resultater.

Også i år ser vi en tendens til at det i prostier der sokn oppgir at de har samarbeidet om alle digitale aktiviteter kan vise til høyere deltakertall. I Søndre Borgesyssel, Domprostiet og Østre Borgesyssel prosti har arbeidet med digitale gudstjenester og andakter vært organisert på fellesrådsnivå.

Generelt ser vi at et bærekraftig digitalt gudstjenestetilbud organisert på et annet nivå enn soknet, bidrar til høyere oppslutning. Det er ikke slik at et høyt antall visninger nødvendigvis er et mål for flere av våre sokn, målet kan være å være tilstede for folk i sin menighet også på digitale flater, og det målet når de. Viktige forutsetning for å sikre et bærekraftig digitalt gudstjenestetilbud er tydelig ledelse, avklarte mandater, samhandling mellom ansatte, samt god planlegging.

Organisering og ledelse: Det har vært store prostivise variasjoner i hvordan arbeidet med digitale gudstjenester/andakter har vært organisert. Kommunikasjonsløftet har bidratt til kompetanse og kapasitet på ledelse og utvikling av digital kirke.

Prosten i Vestre Borgesyssel (et stort og flere mindre fellesråd) melder at etablering av koordinator for kommunikasjon i prostiet har gitt fremdrift. Når det gjelder gudstjenester og andakter har det vært noe tilfeldig, men gudstjenestesamarbeidet som var i påsken fungerte godt. Fredrikstad fellesråd (ett av de store fellesrådene) melder at de har hatt en plan på ukentlige visninger av digitale gudstjenester (særlig på vårparten av 2021). Hver gudstjeneste er blitt sponset med kr 300 for 4 dager og er målrettet mot et "grønt" publikum. De har laget en publiseringsplan for SOME (Facebook og Instagram) for 2-3 måneder av gangen, der også gule målgrupper adresseres med innhold.

I løpet av 2021 har bispedømmerådet og styringsgruppen for Kommunikasjonsløftet drøftet behovet for digitale prester og andre kirkelige tilsatte som kan ha ulike sosiale medier som arbeidsplass. Det er satt i gang forsøk med Brage Midsund som 40 % digital prest i sin 100 % kapellanstilling i Øvre Romerike prosti. Hans arbeidssted er primært TikTok og Instagram, samt å veilede og rådgi andre prester og kirkelige ansatte i digital kirkelig virksomhet. Det betyr at Den norske kirke i Borg er til stede i sosiale medier der barn og unge er, og gir dem tilgang til folkekirkens kristendom.

For mer informasjon om organisering, kapasitet og kompetanseutvikling les resultatmål 3.5 om kommunikasjonsløftet og kirkens digitale nærvær.

Teologisk refleksjon

Kirkelige medarbeidere har gjennom koronatiden erfart at det digitale formatet skaper mange nye muligheter. Å være kirke på digitale flater utfordrer oss til teologisk refleksjon omkring kommunikasjon som formidling av guddommelig nærvær i menneskenes liv.

Den treenige Guds natur er kjærlighetens kommunikasjon mellom personene i guddommen. Skaperverket blir til og hviler i denne kjærligheten. Kommunikasjon er Den treenige Guds tilstedeværelse med, for og i sitt skaperverk. Gud er i kontinuerlig dialog med skapelsen og mennesket gjennom tale, handlinger og tegn. Kirkens oppdrag er i dialog med menneskers livsfølelse å kommunisere hva Den treenige Gud har gjort og gjør for og i skaperverket, i Jesus Kristus og i Den hellige Ånds handlinger.

Mennesket har gjennom sin historie hele tiden utviklet ulike arenaer og måter å kommunisere på. Når kommunikasjonsmedier og arenaer blir endret, endres også kommunikasjonens innhold. Vi ser det tydelig i forholdet mellom Peters tale på pinsedag i Jerusalem og Paulus sin tale på Areopagos. Kjernen er den samme, men utformingen og utmyntingen har betydelig forskjeller og avspeiler mediets ulikhet og at apostlene hadde ulike målgrupper. For oss betyr det at vi må videreutvikle både form og innhold når vi som kirke er til stede på de sosiale medienes arenaer.

Kommunikasjon er ikke først og fremst en informasjonskanal, men et middel til dialog og utvikling av fellesskap. Innholdet vårt må utvikles slik at det tilpasses den medieformen vi velger. Kommunikasjon i verden har den dobbeltheten som kjennetegner alt det skapte. På den ene siden er all vår kommunikasjon en gjenspeiling av Guds storhet og menneskets gjensidige avhengighet av Gud og hverandre. På den andre siden vil et hvert kommunikasjonsmedium også reflektere menneskets grunnleggende frafall fra Guds kjærlighetsvilje. De vil gjenspeile maktforhold og maktmisbruk og krever derfor hele tiden korreksjon og kritikk. Men like lite som Paulus avviste Areopagos fordi det var mennesker som trodde og levde annerledes enn det han forkynte, kan vi avvise vår tids kommunikasjonsarenaer fordi de også bærer i seg mulighet til det onde.

Samtalene på nyttårssamlingen viser at prestene i sitt digitale arbeid er lojale mot gudstjenestens ordo, samtidig som man har gjort tilpasninger til det digitale formatet. Det er en høy bevissthet om at dette er avgjørende for å etablere en bro mellom de fysiske og digitale gudstjenestene. Parallelt med dette har det hele tiden vært jobbet med erfaringsdeling, kompetanseheving i prosjektet #øktopp Slutning, Kommunikasjon som oppdrag og i Facebookgrupper for ansatte.

Vi har jobbet videre med hvordan liturgien kan tilpasses det digitale formatet for å skape nødvendig fleksibilitet samtidig som gjenkjennelse blir ivaretatt, hvordan man kan skape gode synergieffekter mellom fysiske og digitale gudstjenester og hvordan vi bedre kan utvikle og dele innhold som i større grad treffer de gule og røde medlemsgruppene.

Oppsummering

Gudstjenestetilbudet og -oppslutningen i Borg har også i 2021 vært preget av koronarestriksjonene. Store deler av året har det vært begrensninger på fram møte. Kirken har opptrådt lojalt mot smittevernsbestemmelsene, og ansatte i lokalkirken har lagt ned betydelige ressurser og vist stor fleksibilitet for så langt som mulig å kunne tilby fysiske gudstjenester eller samlinger. I tillegg har alle ansatte vist stor fleksibilitet og omstillingsevne for å produsere et digitalt gudstjenesteinnhold som har fått 1.7 millioner 3-sekunders visninger. Den digitale andakten har blitt en viktig trospraksis for mange.

I 2021 har Den norske kirke i Borg lyktes i å tilby flere dåps- og konfirmasjonsgudstjenester slik at oppslutningen om disse har økt betraktelig sammenlignet med 2020. Dette var et resultat av en felles strategi som begge arbeidsgiverlinjer delte. Vi ser at målrettede kompenserende tiltak har hatt stor effekt. Vi ser at vi fremover må arbeide strategisk og systematisk for å gjenopprette samhandlingen med skoler om skolegudstjenester.

Det er et stort publikum for digitale andakter og gudstjenester. Dette viser at også gjennom det digitale opplever folk at deres åndelige behov blir møtt og ivaretatt. På samme måte som radio- og tv-sendinger med gudstjenester og radioandakter gjennom årtier har vært en vesentlig del av folks åndelige kilder, er nå de digitale gudstjenestene og andaktene det samme. Tilbudet er levedyktig og etterspurt, og kan med fordel utvides. Digitale gudstjenester og andakter svarer godt på tidens etterspørsel etter innhold folk kan anvende på det tidspunkt det passer den enkelte. Slik øker det fleksibiliteten i kirkens nærvær for den enkelte. Det er å være kirke i vår tid.

I 2021 har samtlige av bispedømmerådets strategier; økt kvalitet, målrettet og helhetlig kommunikasjon, utfordre medlemmer til å bruke og delta i lokalkirken, samarbeid med lag og foreninger, samt samhandling mellom ansatte bidratt til måloppnåelse på dette området.

Veien videre/eventuelle endringer i strategier og tiltak

- Bidra til at et digitalt gudstjenestetilbud videreføres i Borg

- Bidra til en bærekraftig organisering og ledelse av det digitale gudstjenestetilbudet blant annet ved samhandling mellom (fellesrådsområder/prostier).
- Videreføre og styrke tilbudet om kompetanseheving gjennom bl.a. kommunikasjonsløftet, #øktoppslutning og fokus på strategisk bruk av sosiale medier, videokurs, m.m.
- Bidra til systematisk strategisk satsning på samhandling med skoler om skolegudstjenester
- Bidra til økt oppslutning om fysiske gudstjenester ved å aktivt invitere og samarbeide med lag og foreninger.
- Bidra til utvikling av et variert og fleksibelt gudstjenestetilbud på hverdager, også for dåp
- Fortsatt arbeide for at alle som vil delta i en konfirmasjonsgudstjeneste får anledning til dette.
- Videreutvikle kvalitet i gudstjenesten generelt
- Utvikle kirkens tilstedeværelse på digitale arenaer blant annet med digitalprest, digital undervisningsansatt og diakon.

B 1 Kirkelige handlinger

Resultatmål 1.2 Flere velger kirkelig vigsel

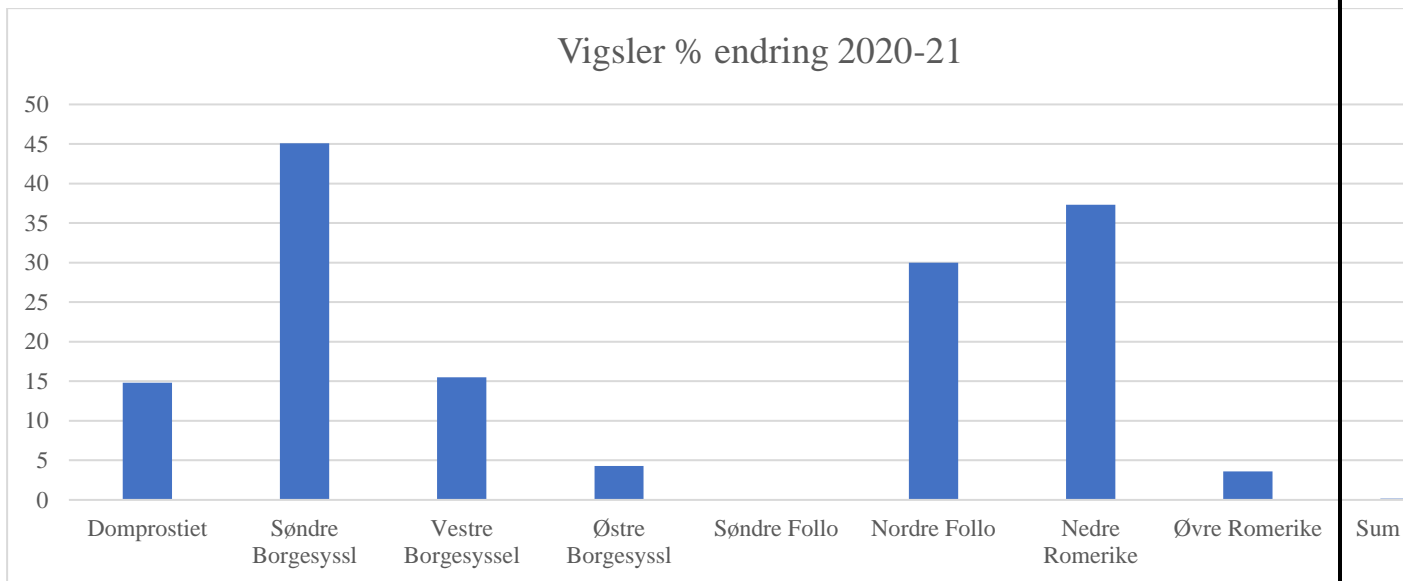
Resultat

Antallet kirkelige vigsler har tatt seg noe opp med 81 flere i 2021 sammenlignet med 2020, men det ligger fortsatt under det nivået vi hadde før pandemien. Resultatmål delvis oppnådd.

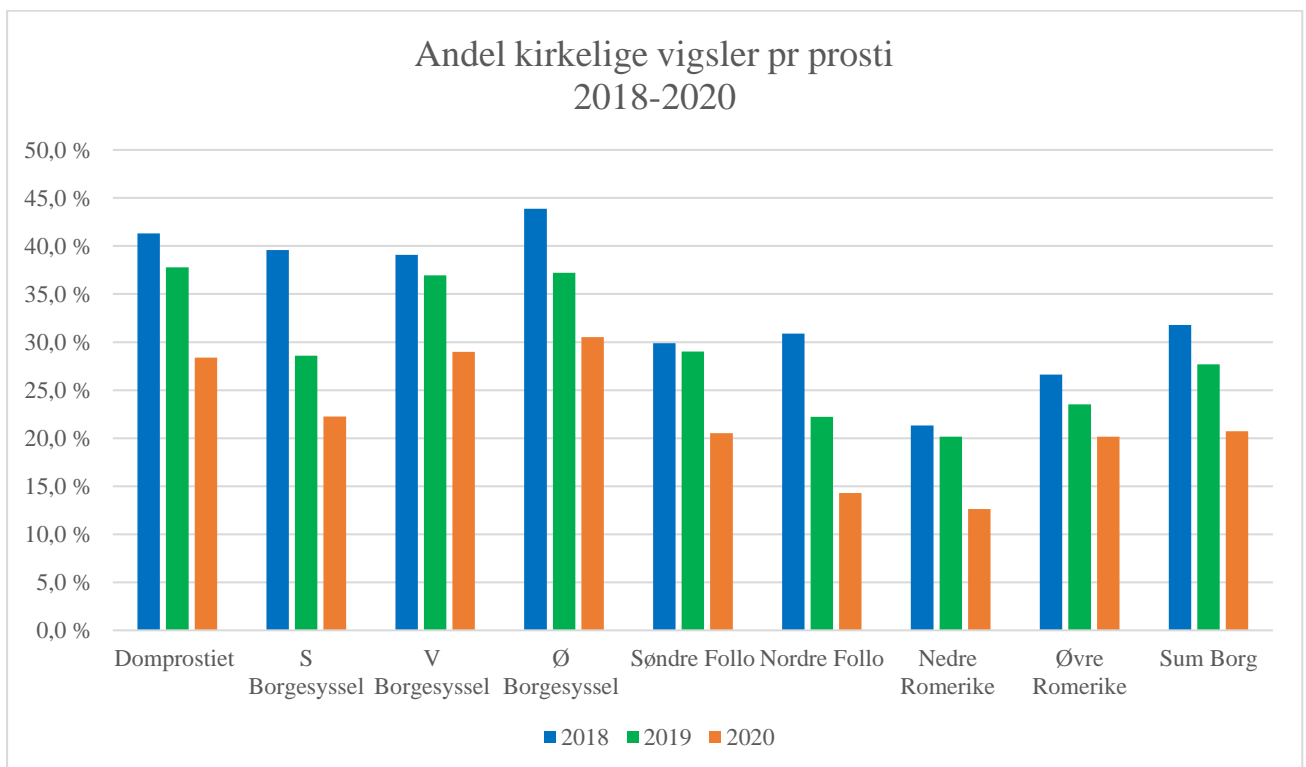
Vurdering og analyse

Det totale antallet vigsler har nedgang i koronatiden, men som en så allerede i fjor, nedgangen var langt større prosentvis for kirkelige vigsler enn for andre kirkelige handlinger. Nedgangen for kirkelige vigsler fra 2019 til 2020 var på 312, mens økningen fra 2020 til 2021 var på 81. Prostene opplyser at mange par hadde utsatt vigselen fra 2020. Dersom en fjerdedel av de vigslene som utgjorde nedgangen i 2020 ble utsatt til 2021, forklarer dette hele veksten.

Dersom en ser på et snitt for de siste fem årene før pandemien, ligger antallet vigsler i koronatiden godt under tidligere nivåer. Det var imidlertid en vesentlig nedgang i 2019, som må antas å ha sin årsak i at lokalpolitikere fikk vigselsrett. Dersom en lineært fremskriver nedgangen 2018-2019 for de to neste årene, skulle tallet for 2021 vært på 576. Dersom ingen vigsler ble utsatt fra 2020, kunne en tenke at «koronagapet» i stor grad er lukket, men dette vurderes som usannsynlig. Som nevnt ovenfor, dersom mer enn én av fire av de «tapte» vigslene i 2020 ble gjennomført i 2021, viser tallene en fortsatt nedgang som er større enn en pessimistisk framskrivning fra 2018-19. Prostene oppgav til fjorårets rapport at det var lite avlysninger av vigsler i 2020, og at de aller fleste var ombooket til 2021 eller 2022.

Økningen i kirkelige vigsler er svært ulikt fordelt mellom prostiene og vi har ikke lyktes å identifisere årsakssammenhenger for dette. Ulike smittevernsregimer fra kommune til kommune forklarer ikke variasjonene, heller ikke tilbudet om drop-in-vigsler.

Kilde SSB. Figuren viser andel kirkelige vigsler av totalt antall vigsler. SSB oppdaterer vigselstall for 2021 først i april 2022.

Veien videre

En ny trend som har vokst fram under korona er «Elopement» hvor brudepar «eloper» til hemmelig sted for å gifte seg uten gjester. De tar med seg fotograf og drar til spektakulære steder for en uforglemmelig og spesiell dag for seg selv, gjerne delt på sosiale medier. I 2021 valgte 1 av 5 brudepar en slik ramme for ekteskapsinngåelsen. *Kilde: NTB artikkel i Fredriksstad Blad 5.mars 2022*

Fokus på å nå ut med et mer variert tilbud om kirkelig vigsel bør fortsette, særlig tilbud om drop-in viselser og enklere seremonier. Videre bør kirkelig vigsel for godt voksne par synliggjøres som et tilbud. Av alle som velger å inngå ekteskap har om lag 25% vært gift tidligere, synliggjøring av tilbud for denne gruppen bør økes.

Veien videre

- Fortsette å promotere muligheten for vigsel utenfor kirkerommet.
- Markedsføre et større mangfold av kirkelige vigslar for ulike medlemsgrupper.
- Gjennomføre drop-in-vigslar.
- I samarbeid med lokale menigheter prøve ut pilotprosjekter for målrettet kommunikasjon av vigselstilbudene fra Dnk.

Resultatmål 1.3: Oppslutningen om kirkelig gravferd opprettholdes

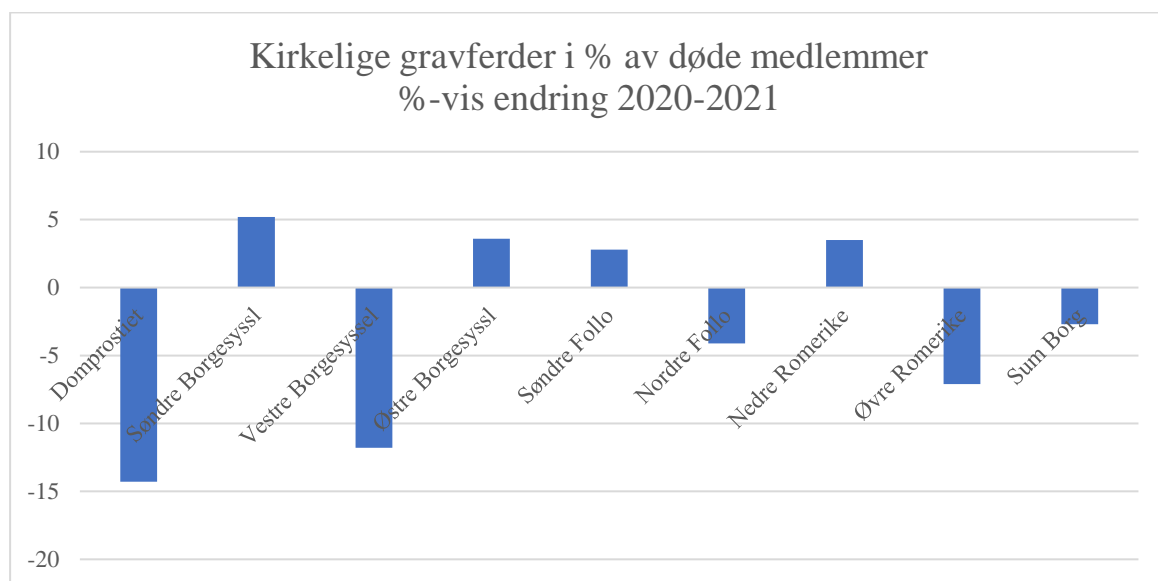
Resultat

I Borg bispedømme har andelen kirkelige gravferder av døde kirkemedlemmer ligget stabilt de siste 10 årene: I 2010 var andelen 102%, denne økte til 105% i 2019, mens andelen i 2021 er 100%.

Resultatmål anses oppnådd og koronapandemien har ikke påvirket resultatet nevneverdig.

Vurdering og analyse

Endringene i oppslutning om kirkelig gravferd er relativt store mellom prostiene. Fredrikstad domprosti og Vestre Borgesyssel prosti, med Moss by, har nedgang i andelen kirkelige gravferder av døde medlemmer på hhv. -14% og -12% fra året før. Domprostiet er også det eneste av Borgs prosti som har lavere enn 100% kirkelige gravferder av døde medlemmer, i 2021 var andelen 87,1%.

Kilde: Kirkerådet

Veien videre

Overordnet kan det konkluderes med at valg av kirkelige gravferder er stabilt høyt i Borg. Det er grunnlag for å analysere årsakene til endringer og ulikheter mellom prosti. I arbeidet videre vil vi:

- Bidra til fortsatt god kommunikasjon mellom kirken og begravelsesbyråene.
- Fortsette å forsterke kvaliteten på gravferd og sorgarbeid.
- Søke å finne årsakene til variasjonene mellom prostiene og mellom fellesrådene i samme prosti.

Resultatmål 1. 4 Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenestelivet

I 2021 ble det gjennomført 5 gudstjenester med samisk innslag, mot 9 i 2020 og 18 i 2019. Det er en reduksjon på ca. 50 % to år på rad. Målet om at flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenestelivet er ikke nådd.

Vurdering

Biskopen har gjennom flere år sendt ut en oppfordring til menighetsrådene om å markere Samefolkets dag i gudstjenesten, og henvist til ressursene som er utviklet av Samisk Kirkeråd. Gudstjenestene med samisk innslag i Borg i 2021 er knyttet til markeringen av Samefolkets dag. Grunnen til den markante nedgangen i 2020 og 2021 handler om at det fortsatt er lav bevissthet om den samiske befolkningen som bor i de fleste lokalsamfunn i Borg bispedømme. Ofte er markeringen knyttet opp til lokale ildsjeler, og der disse ikke finnes har lokalkirken ofte ikke prioritert å orientere seg i lokalmiljøet for å identifisere og etablere kontakt med lokale representanter for samisk kultur og tradisjon. Dette er avgjørende både for å skape nødvendig bevissthet, og for at samisk språk markeres i gudstjenesten.

Veien videre

Borg bispedømmeråd har inngått et formelt samarbeid med Oslo bispedømmeråd om videre arbeid på dette området, blant annet:

- Fortsette å bidra med kunnskap om samisk befolkning til lokalkirken, og oppfordre flere sokn til å markere Samefolkets dag.
- Bevisstgjøre lokalkirken på nødvendigheten av å etablere kontakt med samiske miljøer i lokalsamfunnet.
- Skape økt bevissthet om samisk konfirmantleir og samiskspråklig materiell hos de ansatte i trosopplæringen.
- Utvikle en digital gudstjeneste med markering av Samefolkets dag.

B 2 Flere søker dåp, og deltar i trosopplæring

Resultatmål 2.1: Oppslutningen om dåp øker

I 2021 ble 3049 døpt i soknene i Borg. Dette er en økning på 21% fra 2020. Resultatmålet er oppnådd. Gjennomsnittet for antall døpte i koronaårene ligger på 84% av gjennomsnittet av døpte før korona.

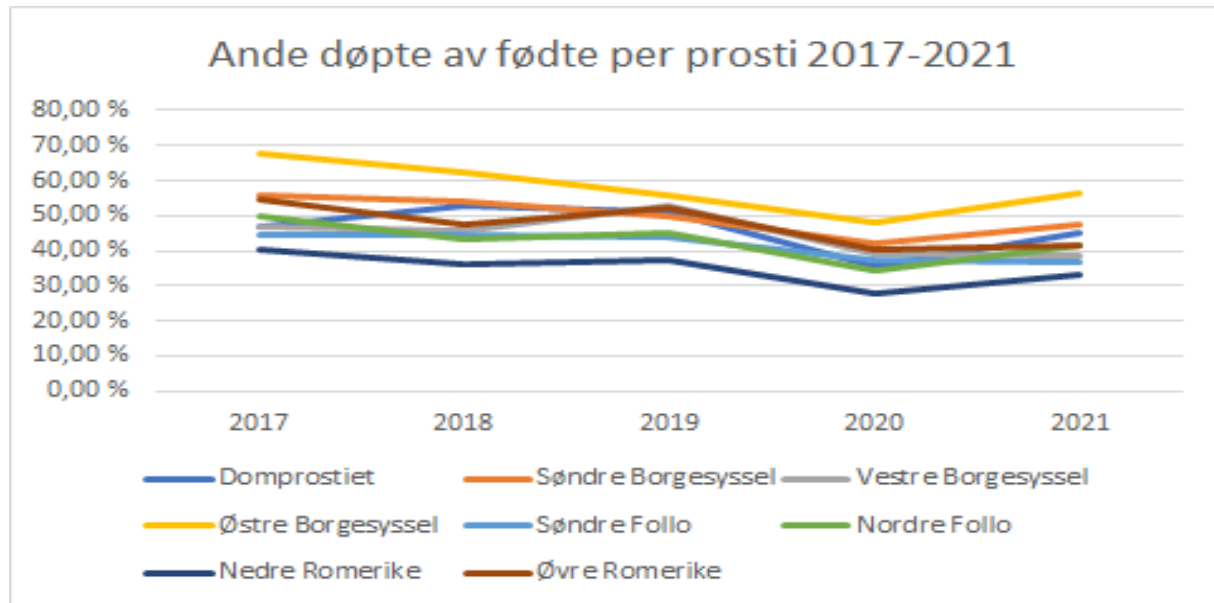
Vurdering og analyse

Borg bispedømme har gjennom seks år hatt en systematisk satsing på dåp. I 2019 så vi at antall dåpshandlinger i bispedømmet økte, og mange menigheter jobbet systematisk med dåpsoppslutningen. I 2020 fikk antall dåp en stor nedgang, mye på grunn av koronapandemien. 2021 viser stigende dåpstall, men etterslepet fra 2020 er ikke tatt igjen, og tallene er fortsatt godt under 2019-nivå. Allikevel har Borg sammen med Oslo bispedømme en større økning i antall dåp enn øvrige bispedømmer.

Andel døpte av fødte

Andel døpte av fødte i 2021 var 41,3%. Dette er en økning fra 2020, men resultatet ligger fortsatt noe under andelen for 2019. Ser man på andel døpte av fødte per prosti er det noe ulike trender for de ulike prostiene. I 2019 så vi at dåpsatsingen i bispedømmet hadde gitt resultat i nesten alle prostier, med unntak av Søndre BORGESYSSSEL og Østre BORGESYSSSEL. Dåpstallene i 2020 stupte i alle prostier, men for 2021 er det litt mer differensiert. Øvre Romerike, Vestre BORGESYSSSEL og Søndre

Follo har tilnærmet flat eller nedadgående kurve fra 2020 til 2021. De fem andre prostiene har stor stigning fra 2020 til 2021. De fleste av disse ligger fortsatt noe under resultatene for 2019, mens Østre Borgesyssel har høyere andel døpte av fødte i 2021 enn i 2019 før pandemien.

Kilde: SSB

De aller fleste som døpes er spedbarn. Flere utsatte dåp i 2020 på grunn av korona. Man kunne tenke seg at det ville bli en større andel 2-åringer som ble døpt i 2021. Statistikken viser en ørliten økning i antall døpte 2-åringer i forhold til tidligere år, men denne er ikke signifikant. De alle fleste som ikke ble døpt i 2020 er fortsatt udøpte. Nedgangen i antall døpte fra 2019 til 2020 har vi ikke klart å ta igjen i 2021, så det vil være viktig å legge til rette for dåp over spedbarnsalder i årene fremover.

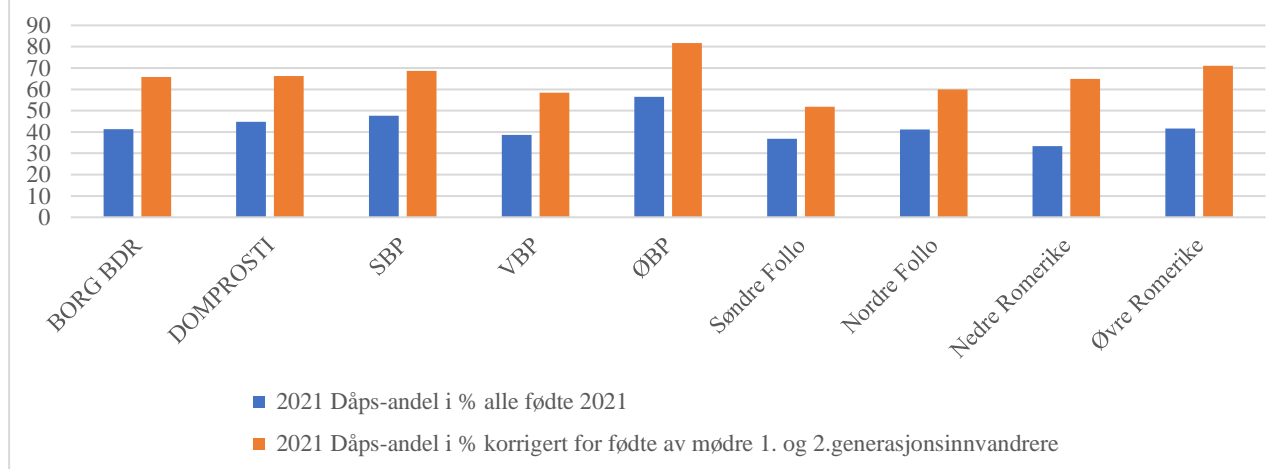
Antall døpte 14- og 15-åringer

I 2021 var 5,2 % av alle dåpshandlinger i Borg i sammenheng med konfirmasjon. Dette er en nedgang på 0,7 prosentpoeng fra 2020. Antallet har vært stabilt de siste fem år. Generelt i Borg ser vi at det er en liten økning på antall konfirmantdåp, men siden antallet dåp generelt går mer opp, reduseres prosentandelen konfirmantdåp. Å holde konfirmantdeltakelsen oppe vil være et viktig moment i det å også holde dåpsandelen oppe. Det jobbes målrettet med å kommunisere tidlig og godt til ungdommer hvorfor dåp er aktuelt, samt å legge til rette for gode og trygge dåpsgudstjenester.

Fødte i innvandrerbefolkningen

I Borg er 37% av alle fødte i 2021 barn av mødre som er 1. & 2. generasjons innvandrere (SSB 2022). I Lørenskog kommune er andelen høyst, med 59%. I 2021 er det født 7 391 barn, hvorav 2 760 er barn av mødre med innvandrerbakgrunn. De 6 kommunene Lillestrøm, Fredrikstad, Nordre Follo, Sarpsborg, Lørenskog og Ullensaker har halvparten av fødte med innvandrerbakgrunn. Vi mener dette er interessant fordi statistikken viser at innvandrerbefolkningen, også de fra nordiske land, i liten grad dør barna sine i Den norske kirke eller er medlem i Den norske kirke.

Dåpsandel av fødte med og uten "innvandreremor"

Kilde: SSB 2022

Diagrammet viser at korrigerer vi for innvandrerandelen ligger dåpsprosenten av fødte i Borg på 66 % mot 41 % døpte av alle fødte. Andelen i prostiene varierer mellom 52% og 82%. Ser vi dette opp imot andel medlemmer i befolkningen ser vi at i noen prostier døpes mange flere av «etnisk norske» barn enn i andre. For eksempel i Østre Borgesyssel døpes 82 % av «etnisk norske» i Dnk, mens i Søndre Follo prosti er andelen 52%. Det er grunn til å se nærmere på de prostiene som ligger lavt også på den korrigerte andelen, i første rekke Vestre Borgesyssel og Søndre Follo. Disse korrigerte tallene er viktige for soknene i Borg. I vårt flerkulturelle og flerreligiøse samfunn vil andelen døpte av fødte stadig synke, men korrigerer vi tallene for den delen av befolkningen som naturlig ikke er medlemmer i Dnk vil tallene speile virkeligheten på en bedre måte. For eksempel ble 80 % av alle fødte i Norge døpt i 1980, vårt korrigerte tall viser at andelen døpte er den samme i Østre Borgesyssel prosti 40 år etter.

Dåp utenfor hovedgudstjenesten

Før 2020 var det normalen at de aller fleste dåp ble gjennomført i hovedgudstjenesten. Da koronarestriksjonene kom i 2020, strakte menighetene seg langt for å tilrettelegge for dåp på andre måter. Praksisen med dåp utenfor hovedgudstjenesten er videreført i 2021, da restriksjonene har gjort seg gjeldende også dette året. Prostene melder at de aller fleste dåpsgudstjenestene har vært gjennomført på søndag etter hovedgudstjenesten, samt at enkelte har vært gjennomført på lørdag. Fortsatt meldes det om mange positive tilbakemeldinger på dåpsgudstjenestene, både fra de ansatte og dåpsfølgene. Gudstjenesten blir mer spisset mot dåpen og forkynnelsen tilrettelegges dåpsfølgene. Praksisen med mulighet for dåp utenfor hovedgudstjenesten ønskes videreført også post-korona. Grunnen til dette er ønsket om å imøtegå medlemmenes ulike behov. Det arbeides videre med hvordan dåpsgudstjenestene skal knyttes sammen med menighetslivet for øvrig.

Babysang

Tidligere har vi sett en sammenheng mellom antall deltagere på babysang og antall dåp. Antall deltakere på babysang i bispedømmet har hatt en nedgang fra 2020 til 2021 med 7,4 %. Det er stor forskjell mellom prostiene i hvordan deltakelsen har endret seg fra det ene året til det andre. For de som har hatt nedgang kan noe skyldes at det har vært strengere restriksjoner på hva man har kunnet gjennomføre i dette prostiet, vakanse i stillingen som driver babysang eller en generell nedgang i

oppslutningen om tilbudet. De to prostiene som har hatt økning i antall deltakere på babysang i 2021 er Domprostiet og Østre Borgesyssel, med økning på hhv. 12, 8 % og 35,5 %. Begge disse prostiene har hatt en stor økning i døpte, og kanskje kan noe av økningen i dåpsoppslutning i disse prostiene også skyldes økning i antall deltakere på babysang. Når de gjelder de tre prostiene med flat eller nedadgående kurve på andel døpte av fødte, har både Øvre Romerike og Vestre Borgesyssel stor nedgang i antall deltakere på babysang. Dette kan være en av årsakene til at dåpsandelen ikke er stigende her. Søndre Borgesyssel melder at i Sarpsborg er babysang et tilbud til døpte.

Drop in-dåp

I juni 2021 ble det gjennomført en koordinert kampanje for drop in- dåp i bispedømmet. 5 av prostiene med til sammen 20 sokn deltok i kampanjen. I perioden 9.6 til 19.6 2021 kjøpte vi digital deskplass hos de seks regionale avisene i prostiene som var med på kampanje. [Artiklene](#) var likelydende, men personer som ble sitert og bilder var lokale. Kampanjen fikk 618 707 visninger, aldersgruppen som fikk servert flest visninger var 45-54, det var menn som klikket oftest: 20% mer enn kvinner. Det var 1961 klikk, overraskende høyt gitt den ganske smale handlingsoppfordringen (kom til drop in dåp). Kampanjen presterte 21% bedre enn bransjesnittet. Vi hadde mange interne informasjonstiltak både før, under og etter kampanjen for å sikre at flest mulig av ansatte var kjent med hva drop in dåp er og hvilke positive erfaringer som ble gjort. Ett av tiltakene var en [samleside på nett](#) med tips, maler og eksempler for hvordan gjennomføre og skape synlighet rundt drop in dåp.

I løpet av denne kampanjen ble nær 60 personer døpt. I tillegg har flere menigheter gjennomført drop in-dåp på andre tidspunkt av året, så i alt har det vært tilbud om drop in-dåp i 6 av 8 prostier. I Domprostiet var 7,4 % av alle dåpshandlinger i tilknytning til drop in-dåp. Gjennom kampanjen nådde vi folk som vi vanligvis ikke når i større grad (menn 45-54 år), det skapte synlighet for kirken på arenaer der kirken vanligvis ikke er og det skapte oppmerksomhet rundt kirkens tilbud og innholdet i dåpen.

Dåpsreisen- dåpsforeldres opplevelse av dåp i Den norske kirke

Et av delmålene i dåpsstrategien som bispedømmerådet vedtok i desember 2020 var å "Sikre at dåp er enkelt og trygt å gjennomføre: bruke tjenstedesign for å vite mer om «dåps-reisen» til unge foreldre." Høsten 2021 ble prosjektet "Dåpsreisen" gjennomført. Utgangspunktet for prosjektet var å undersøke på hvilken bakgrunn gjør folk valg av dåp eller ikke dåp? Og hvordan kan vi som kirke møte dette, slik at flere opplever dåp som et naturlig valg? Hvilke fysiske og digitale kontaktpunkter bør lages? Hvilke funksjoner de bør ha og når de er nyttige for hvem?

«Jeg husker at med hun yngste, så hadde presten med litt av vår historie da han skulle preke om oppstandelsen. Det glemmer jeg aldri, for det var så sterkt å bli dratt inn i noe så viktig» forelder

Prosjektet brukte tjenstedesign-metodikk for å undersøke dette. I samarbeid med firmaet Sopra Steria snakket vi med omkring 35 personer i ulike alder og livssituasjon, alle tilknyttet Borg bispedømme. Vi spurte dem spørsmål som «Hva slags forhold har du til Den norske kirke?» og «kan du si noe om hvordan dere bestemte dere for å døpe barnet?» «Kan du huske sist gudstjeneste du var på som det var dåp i? Hvordan var det?» I tillegg til disse samtalenes besøkte prosjektgruppa ulike arrangementer som dåpsgudstjenester, babysang og dåpssamlinger.

Ti hovedfunn

Alle samtaler og observasjonsmøtene ble kartlagt og kategorisert. Kartleggingen ble destillert til ti funn, som alle skulle være observert fra flere respondenter. Slik unngikk vi at enkeltfunn ble gjort viktigere enn de egentlig var. De ti funnene var:

1. Flere informanter forteller at de føler usikkerhet, skam og følelse av utilstrekkelighet fordi de ikke er i kirken ofte, og at de ikke er gode nok for kirken.
2. Praktisk organisering utenom det som skal foregå i kirken på dåpsdagen er for mange et stressmoment.
3. Respondentene etterspør fleksibilitet i systemet når de melder opp til dåp.
4. Noen foreldre mener at barna bør få velge selv. Dette arter seg både ved at de velger å døpe, og at de velger å ikke døpe.
5. Dersom det første barnet er døpt, er valget gjerne tatt for kommende barn.
6. De fleste døper barn som spebarn, selv om det ikke er noen fasit for hvor gammel man kan være når man blir døpt.
7. Mange informanter opplever Den norske kirke som traust og

7. Mange informanter opplever Den norske kirke som traust og kjedelig, og identifiserer seg derfor ikke med dem. Dette kan føre til at noen velger andre kirkesamfunn.
8. Flere informanter gir uttrykk for at de tror at Frikirken og andre kirkesamfunn har flere aktive medlemmer lokalt enn Den norske kirke, og at det sosiale derfor er å foretrekke her.
9. Et godt forhold til Den norske kirke – og lysten til å døpe barnet sitt – starter allerede i barnealder og forsterkes gjennom en god konfirmanttid og godt ungdomsarbeid.
10. Dåpsamtalen er viktige enn vi tror.

Ni konsepter

Ut fra disse ti funnene jobbet prosjektgruppa med hvordan vi kan møte disse utfordringene. Konkret ble det laget «Hvordan kan vi...»-utsagn, som «Hvordan kan vi møte utfordringen med at respondentene etterspør fleksibilitet i systemet når de melder til dåp?». Det ble derfra utformet ni mulighetsområder:

1. Babysang med prat om dåp i etterkant
2. Dåpsamtale slik du ønsker det – på kontoret, hjemme, dåpsamling, på kafe
3. Mulighet til å velge friere hvilket tidspunkt dåpen skal foregå på
4. Velge musikk og skreddersy program i tilknytning til dåpshandlingen
5. Si noen ord om dåpsbarnet under gudstjenesten
6. Tilby praktisk hjelp til organisering av dåpsfesten
7. Legge til rette for nettverk for dåpsforeldre også etter dåpen
8. Personlig oppfølging av dåpsbarnet, for eksempel bursdagskort
9. Den digitale dåpsreisen utvides og forenkles – slik at det er enkelt å velge tid og sted

Prosjektgruppa tok disse ni konseptene ut for å teste. Noen fra gruppa dro for eksempel på en babysangsamling, og snakket med noen av foreldrene etter samlingen. Foreldrene ble bedt om å gi respons på konseptene – hvordan ville det for eksempel vært for dere om det ble lagt til rette for en prat om dåp i etterkant av babysangen? Ny kunnskap ga mulighet til å svare på det som opplevdes som utfordringer eller hindringer til å melde til dåp. Prosjektgruppas foreløpige hovedfunn var at fleksibilitet er nøkkelen til en god opplevelse, og at de fleste konseptene ble godt mottatt, dersom det ikke følte påtrengende for foreldrene. Oppfordringen går nå videre til menigheter, staber, folkevalgte i Borg: Hvordan kan vi møte våre slik at rekrutteringen til dåp styrkes? Hva kan vi gjøre hos oss, i vår menighet, hva kan vi teste? Og hva ble resultatet etter testing en periode? Prosjektet styres fortsatt fra bispedømmerådet som samler inn erfaringer og utvikler ressurser for lokalkirken.

Vurdering av strategiene i dåpsarbeidet

Ansatte har gjennom hele 2021 lagt godt til å rette for å tilby dåp og sikre kvaliteten i dåpsgudstjenestene. Kommunikasjon har vært en viktig strategi. Når det gjelder å utfordre medlemmene til å delta, viser medlemsundersøkelsen (Dnk og Borg 2021) at 82 % av medlemmene i Borg bispedømme at de ville døpt barnet dersom de fikk barn nå. Dette er en økning fra 77 % i 2020. Interessen kan synes å være til stede, men det kan virke som vi har en økende utfordring med relevans for de yngre medlemmene våre.

Oppsummering

Det har vært en oppgang i antall dåpshandlinger på 21 % i 2021. Vi ligger likevel fortsatt under dåpsoppslutningen fra 2019. Det vil være viktig å jobbe for å få opp igjen andelen spedbarnsdåp. Samtidig må vi være oppmerksomme på at det er en del som ikke er blitt døpt i de to siste korona-årene, og at dette også vil kunne påvirke valg av dåp for andre- og tredjefødte. Prostenes og kirkevergenes felles bevissthet på tilrettelegging av egne dåpsgudstjenester kan ha vært en viktig faktor for å få en økning i antall dåp. Samtidig er også drop in - dåp og babysang faktorer som kan bidra til positiv dåpsoppslutning.

Korrigerede tall for fødte av 1. og 2.generasjonsinnvandrere viser at det er store variasjoner mellom prostiene i andelen som er sannsynlige medlemmer. Dette er viktig informasjon i vårt videre arbeid.

Veien videre:

I 2022 fortsetter jobben for visjonen: Dåp er et naturlig valg for medlemmer i Den norske kirke.

- Legge til rette for koordinert drop in-dåp kampanje i juni 2022 og oppmuntre menigheter i alle prostier til å delta i dette.
- Bidra aktivt til at 2 og 3 åringer fra korona-årene blir invitert til dåp som passer den aldersgruppen.
- Arbeide videre med resultatene fra Dåpsreisen, spesielt i forhold til utprøving av ideer og fleksibilitet i kirkens dåpstilbud.
- Undersøke årsaker til variasjoner i andel døypte av «sannsynlige» medlemmer, spesielt i Vestre Borgevangel og Søndre Follo.
- Skape bevissthet om dåpens betydning for gudstjenesteoppslutning og oppfordre soknene til å følge dåpsoppslutning tett med månedlige statistikkvurderinger.
- Utvikle et e-læringskurs om dåp til ulike målgrupper med konkret materiell som kan brukes overfor foreldre.

Bildet viser familien til Cato og Anne Marthe Ruud Larsen som fikk dåp for yngstesønnen Mathias i en lunsjpause en vanlig onsdag i desember. Cato jobbet som snekker med vedlikehold i Trømborg kirke han kom i snakk med Ann Kristin Hanssen, kapellan i Eidsberg om det var mulig med en enkel dåpsfeiring under korona. Dåpsfesten ble i sakristiet med arbeidskamerater og andre kirkefolk på jobb. Les mer [på nettsidene til Borg bispedømmeråd](#).

Resultatmål 2.2. Oppslutningen om trosopplæringstiltakene (TOL- tiltak) øker

Resultat

Den samlede oppslutningen på trosopplæringen i Borg er stabil. Til sammen er det 27 051 barn og unge som har vært på et TOL-tiltak i 2021. Borg ligger lavere enn nasjonalt gjennomsnitt på samtlige tiltak. De digitale TOL aktivitetene er færre i 2021, men sees av like mange som i 2020. På øvrige tiltak har Borg god oppslutning med 9355 deltakere. Totalt er hele 36 406 barn og unge omfattet av tilbudet til Den norske kirke i Borg. Resultatmål ikke oppnådd.

Vurdering

Oppslutning om breddetiltak

I 2021 ble 55% av planlagte trosopplæringstiltak gjennomført. Det er en økning på 4pp. fra 2020. 27% av tiltakene ble avlyst som følge av korona, det er færre enn i 2020. Det er en god utvikling med tanke på at flere av områdene i Borg har vært omfattet av mange restriksjoner også i 2021.

	2017	2018	2019	2020	2021	Nasjonale tall
Fireårsbok	32%	31%	27%	27%	23%	38%
Breddetiltak for 6 år	19 %	21%	19%	20%	20%	28%
Tårnagenthelg	17%	21%	18%	14%	18%	25%
Lys Våken	13%	16%	12%	8%	9%	19%
Konfirmasjon	79%	78%	76%	76%	74%	80%
Året etter konfirmasjon	10 %	13%	10 %	8%	8%	10%
Gjennomsnitt alle tiltak	32%	36%	34%	35%	34%	42%

Tabell: Resultater oppslutning alle breddetiltak sammenlignet med nasjonale resultater. Trosopplæringsverktøyet 2022.

Størst gap mellom Borg og nasjonalt nivå er det på fireårsbok. Minst gap mellom året etter konfirmasjon. Vi vet for lite om årsakene til at Borg ligger under nasjonalt nivå.

Prostivise variasjoner

Det er store variasjoner i oppslutning på ulike tiltak i prostiene, særlig på tårnagent og 6-årsbok.

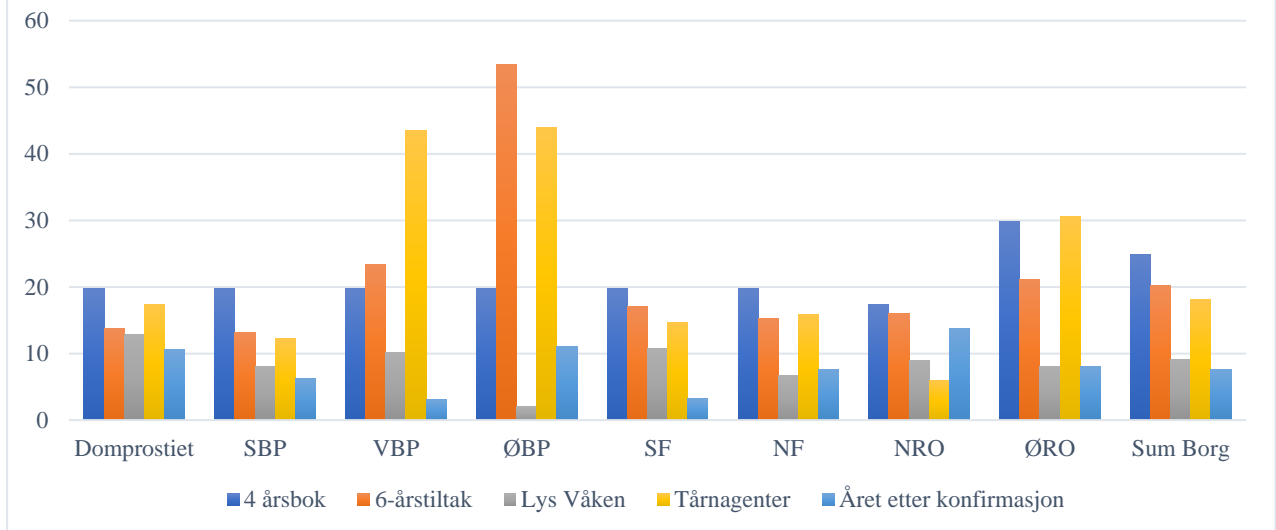
4 – års bok

Total oppslutning for Borg er 25%. Det er 2pp. ned fra i fjor, og resultatmål er ikke nådd. Det er varierende oppslutning i prostiene. Nedre Romerike prosti har en oppslutning på 17%, Østre Borgevangel prosti har 56%. Dette samsvarer med forskningsfunn om at tradisjoner står sterkere i rurale strøk kontra urbane strøk.

6-årsbok

Borg har en oppslutning på 20%, 8pp bak landsgjennomsnittet. Det er likevel gledelig at Borg har stabil oppslutning fra 2020. Det er varierende oppslutning mellom prostiene også på dette tiltaket. Søndre Borgevangel prosti har 13% oppslutning, mens Østre Borgevangel prosti har 53% oppslutning.

Oppslutning av målgruppe i % 2021

Figuren viser prostivise variasjoner i oppslutning bredde tiltak. Trosopplæringsverktøyet 2022.

Tårnagent og Lysvåken

Tross mye nedstenging og restriksjoner også i 2021, er det en liten økning på både Tårnagent og LysVåken fra 2020. Tårnagenter øker med 4 pp. og Lys Våken øker med 1 pp. Historisk holder Borg prosentvis oppslutning stabil i begge tiltak, jamført nasjonale tall. Vi vil arbeide med videreutvikling av tiltak for disse aldersgruppene.

Endring oppslutning av målgruppe før og under korona- endring i prosentpoeng

Vi har regnet gjennomsnitt oppslutning for 2018-19 og sammenlignet med gjennomsnittlig oppslutning i koronaårene 2020-2021. Tabellen viser endring etter to år med korona.

Fase	Domprostiet	SBP	VBP	ØBP	SF	NF	NRO	ØRO	Sum Borg
4-årsbok	12,3	-5,5	-12,4	0,9	-2,3	-7,6	1,2	-5,6	-3,6
6-års tiltak	6,1	-7,7	-4,9	14,1	7,1	-4,1	2,2	-4,0	0,9
Lys våken	-5,4	-2,0	-16,5	-17,3	-4,2	-11,5	-6,1	-9,8	-6,5
Tårnagent	0,6	-6,1	1,2	0,8	-1,3	-2,5	-9,9	0,3	-4,6
året etter konfirm	-14,1	-2,8	-7,5	-8,0	-4,7	-4,2	-1,2	0,4	-5,2

Tallene er hentet fra rådata i Planverktøyet, 2022

Først og fremst ser vi store variasjoner mellom prostiene. 4-årsbok og 6-årsbok er tiltakene som har minst endring i oppslutning før og etter korona.

LysVåken reduseres i samtlige prosti, dette skyldes i hovedsak koronarestriksjoner. Tiltaket har hatt lav oppslutning over lengre tid i Borg, og er også det tiltaket som går mest tilbake i *Sum Borg*. Flere fellestrådsområder har hatt Lys Våken som satsing, uten at det har gitt ønsket effekt på oppslutning. Det er nødvendig å arbeide med videreutvikling av tiltak for aldersgruppen.

Tiltaket som retter seg mot året etter konfirmasjon har en tilbakegang i fysisk oppslutning i koronaperioden. Men det har vært en økning i digitale tilbud til denne aldersgruppen. Det tradisjonelle tilbudet om lederkurs har blitt erstattet med et attraktivt digitalt tilbud til ungdom.

Sammenlignet med gudstjenestetilbudet har trosopplæringen ikke hatt samme negative effekt i korona. Synkende trend over tid og lavere oppslutning enn nasjonalt nivå gjør utvikling og endring allikevel nødvendig framover.

Digitale aktiviteter og oppslutning

Tallene vi velger å bruke er hentet fra Kirkerådets digitale rapportering for 2021. Vi har vurdert kvaliteten på rapporteringen på digitale TOL aktiviteter i trosopplæringsverktøyet som for dårlig til å legge til grunn for analyser.

Antall visninger TOL tiltak	Antall digitale TOL tiltak	Digitale aktiviteter for barn	Antall visninger digitalt innhold for barn	Til sammen antall digitalt innhold	Til sammen visninger
19947	73,00	246	108 342	319	128 289

Resultatene viser en relativt stor nedgang i antall digitale TOL-aktiviteter fra 2020. Det er likevel 128 289 digitale TOL deltakere, omtrent samme nivå som i 2020. Mange undervisningsansatte har vært deltakere på #øktoppslutning slik at kompetansehevingen har nådd trosopplæringsfeltet. Arbeidet med kommunikasjonsløftet og ungdomsdiakoni har vist at behovet for å treffe unge der de er, på sosiale medier, er stort. Høsten 2021 ble det satt i gang en utredning om digital trosopplærer, denne skal sees i sammenheng med digital prest som er beskrevet under resultatmål 1.1.

Ungdomsarbeid i Borg

Borg har i 2021 en oppslutning på 8% på tiltak for året etter konfirmasjon. Tallene fra SSB viser at antall tilbud om lederkurs har økt med over 100% fra 2020. Dette henger sammen med strenge koronarestriksjoner i 2020. Det er Nedre Romerike prosti som har kraftigst økning på dette feltet. Nedre Romerike rapporterer om at dette har vært særlig satsningsområde for de ansatte, med fokus og prioritet på utstrakt samarbeid på tvers i prostiet. Det viser at samhandling og strategisk satsning gir resultater.

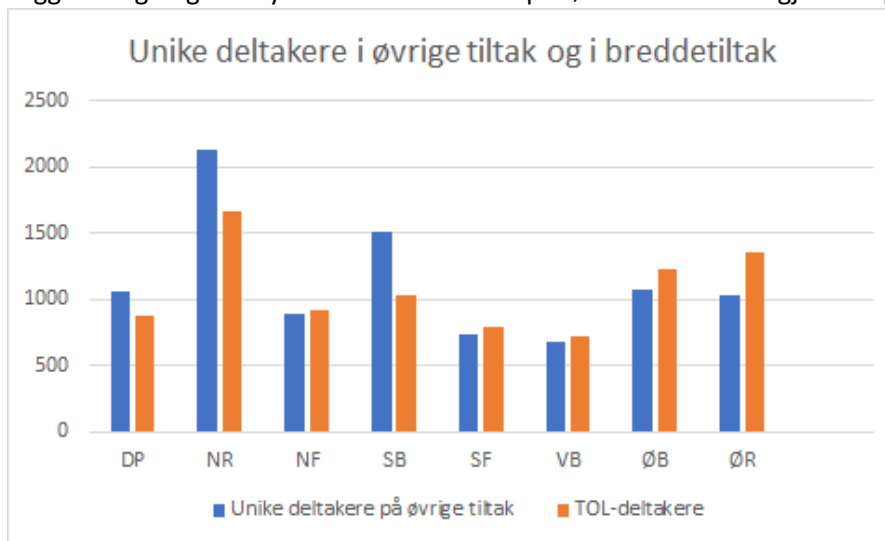
Ungdomstinget ble arrangert 22.-24. oktober, på Tjøme. Det var kun 12 deltakere, som forklares med korona. Det var likevel mye engasjement og god saksbehandling på Ungdomstinget. Borg ungdomsråd er et aktivt råd med månedlige treff på Blindern. Leder har vært med i rådet i flere år, og hennes erfaring bidrar til engasjement og fremdrift.

Øvrige tiltak

Borg har fra 2021 systematisk rapportering på oppslutning i øvrige tiltak i alle prosti. Nedenfor er rapportering fra dette og trosopplæringen stilt sammen.

Gjennom årssamtaler har det kommet frem at flere undervisningsansatte opplever en positiv effekt av å delta på øvrige tiltak, både med tanke på oppslutning, men også forebygge slitasje hos ansatte som ønsker relasjonsbygging. For mange undervisningsansatte har nøkkelen vært å finne et samarbeid med noe som allerede eksisterer på stedet. Dette vil bli etterspurt i årssamtaler.

Det er god oppslutning om øvrige tiltak i Borg, med 9114 deltakere fordelt på 619 tiltak. Vanligvis ligger Borg et godt stykke bak de andre bispedømmene når det gjelder oppslutning, men i kategorien

øvrige tiltak er Borg i midtsjiktet. Med tanke på synkende konfirmasjonsoppslutning er det interessant å se hva 13-14 åringer har av tilbud som menigheten kan koble seg til. Det samme gjelder året etter konfirmasjon der det også er lave tall.

Tabellen viser en sammenstilling av deltakere i det kontinuerlige arbeidet og i trosopplæringsens breddetiltak

Organisering

Prostivis organisering av trosopplæringsarbeidet er fagkoordinatorenes hovedfelt. De samler undervisningsansatte gjennom året på digitale plattformer når fysisk ikke har vært tillatt for erfaringsdeling og oppmuntring. De skal delta på ledermøte i prostiet en gang i halvåret og være på heldags fagdager med rådgiver to ganger i året. I tillegg er en av hovedoppgavene deres å arrangere fagsamlinger for de undervisningsansatte. Fagkoordinatorene deltar på samtlige årssamtaler i eget prosti samt veileder nyansatte på rapportering. Målet er å ha fagkoordinator i hvert prosti. Kirkerådet har utfordret Borg til å ha en undervisningsleder i 100% stilling i ett prosti. Denne stillingen er nå opprettet i Domprostiet, og er under utvikling i Nedre Romerike prosti.

Resultatmål 2.3 Oppslutning om konfirmasjon holdes stabil

Resultat

Oppslutning om konfirmasjon i 2021 er på 74,1%, altså en nedgang på 2pp. fra fjoråret. Det er en litt svakere nedgang sammenlignet med 2019. I forhold til årskullet i befolkning er % andelen som velger kirkelig konfirmasjon stabilt sammenlignet med 2020. Resultatmål er oppnådd. Vi ser at konfirmasjon ikke er påvirket av korona som andre aktiviteter i kirken. Gj.snittet for koronaårene er 96 % av de to årene før korona.

Vurdering

Konfirmantopplegget:

Det har også i 2021 vært nødvendig å kunne tilby konfirmantene digital undervisning i Borg. Det er rapportert inn 864 digitale konfirmanter. Det er gledelig at det vi lærte om digital undervisning ble videreført i 2021, og etter hvert en velkjent måte å legge til rette for konfirmantundervisningen. Flere av menighetene har rapportert om gjenopptaking av leir, og at det har vært godt å kunne samle konfirmanter fysisk igjen. Det gir også en bedret mulighet for rekruttering inn mot neste års

ledertreningsopplegg. I mange av tilfellene hvor det ikke har vært mulig å gjennomføre leir, har det blitt gjennomført bo-hjemme-leir eller alternative helgesamlinger.

Konfirmasjonsgudstjenesten

Begrensninger under pandemien la føringer for hvordan konfirmasjonsgudstjenesten skulle gjennomføres. Det førte til en økning på 50% i antall gudstjenester i 2020. Det er derfor gledelig å se at denne trenden opprettholdes. Flere av prostene rapporterer om gode tilbakemeldinger på økt antall gudstjenester fra foresatte og gjester. Kortere gudstjenester også blitt godt mottatt i tillegg til at konfirmanten kan ha mulighet for flere av sine gjester med i kirken. Det er kun positive tilbakemeldinger å hente på en slik tilpasning av konfirmasjonsgudstjenesten. Arbeidsbyrden på staben øker, men til tross for det er ansatte villige til å strekke seg langt for å ivareta konfirmanter og foresattes behov. Strategien styrke kvalitet på aktivitet og tjenester når kirken møter mennesker har hatt effekt på dette området.

Generelt om oppslutning til konfirmasjon

Det er kun Domprostiet og Søndre Follo prosti som opplever en økning i antall konfirmerte av medlemmer i 2021. Tradisjonelt har det vært prosti som i hovedsak er rurale som har økt eller vært stabile. Dette ser vi i 2021 har endret seg, og Østre Borgesyssel prosti går tilbake 3pp. samt Øvre Romerike prosti som går tilbake nesten 7pp.

Oppsummering trosopplæring og konfirmasjon

2021 ble også et annerledes-år, med restriksjoner og begrensninger. Det har vært krevende å arbeide med barn og unge, samle dem og opprettholde kontakt. Flere melder om at de starter på nytt med å etablere kontakt med målgruppene igjen. Det digitale tilbudet festet seg i 2020, og er i en viss grad videreført i 2021. Stadig flere ser nødvendigheten av å være til stede på sosiale medier for å treffe særlig ungdom, samtidig som de fleste undervisningsansatte ønsker å ha fysiske samlinger med ungdommene. Dette vil være et område vi stadig må utvikle, utforske og evaluere for videre fremdrift.

Med en stabil synkende trend i konfirmasjonsoppslutningen er det viktig å fortsatt fokusere på denne målgruppen og deres foresatte. Høy kvalitet på innhold og møter med enkeltpersoner gjennom konfirmantåret vil være avgjørende for å stabilisere oppslutning. Det er beundringsverdig det arbeidet som er lagt ned i den enkelte menighet for å gi gode tilbud og mange plass i kirkerommet i en tid med restriksjoner. Dette ønsker vi å ta med oss videre i arbeidet med å styrke konfirmasjonstiden. Digitalt tilbud vil fortsatt være et tilbud i konfirmasjonsundervisningen framover, men undervisningsansatte melder om at det er de fysiske treffene med ungdommene som er prioritert fra deres side.

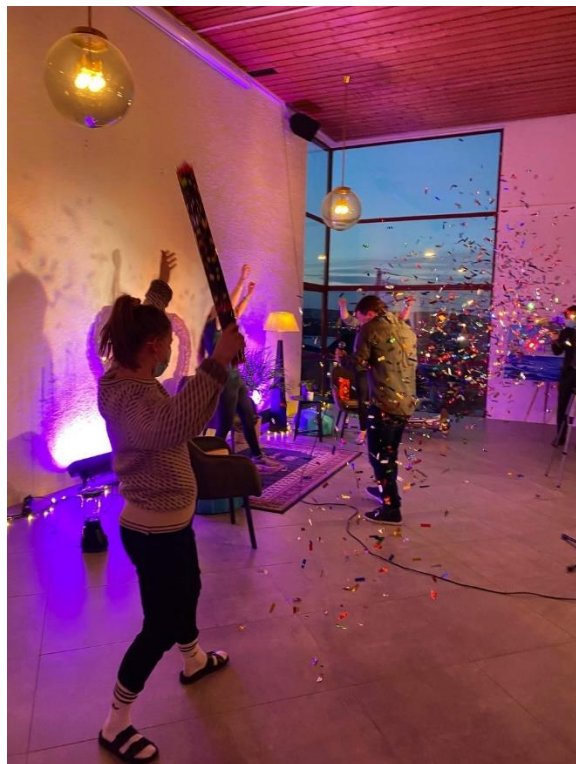
Helhetlig og målrettet kommunikasjon med målgruppen og deres foresatte må fortsatt ha fokus for å holde oppslutningen stabil. Det vil fremdeles være avgjørende at kirken kan tilrettelegge for dem som trenger særskilt tilpasning, gi et spennende og variert tilbud og kunne tilpasse undervisningsform. Dagens ungdom krever kvalitet og tilpasning i takt med aktivitetsnivå, noe kirken må møte dem på. Ny rapport fra trosopplæringsutvalget vil bidra i prosessen med videreutvikling av trosopplæringsarbeidet.

Veien videre i trosopplæringen/konfirmasjon:

- Årssamtalen styrkes som strategisk og tverrfaglig møtepunkt mellom bispedømmeråd, biskop og ansatte.
- Utrede behovet for digital undervisningsansatt i samarbeid med digitalprest
- Fokuserer på kobling mellom kontinuerlig arbeid og breddetiltak
- Fortsatt oppfølging av menigheter som er i revideringsprosess av lokal plan
- Bevisstgjøre menigheter på aldersgruppen 12-14 år som målgruppe med tanke på å rekruttere til konfirmasjon, i sammenheng med satsning på ungdomsdiakoni
- 100% undervisningsleder i to prosti: oppfølging og evaluering
- Kompetanseheving av undervisningsansatte om sårbare barn og unge
- Rekruttere til Ungdomstinget ved strategisk samarbeid med menigheters ungdomsarbeid
- Benytte bispevisitas som en mulighet for videreutvikling av skole-kirkesamarbeid
- Samhandling og erfaringsdeling mellom undervisningsansatte ved jevnliges teamsmøter
- Opprette arbeidsgruppe med fokus på konfirmasjonstiden, innhold og kvalitet
- Arrangere ungdomsfestival for aldersgruppen etter konfirmantaldet
- Ungdomsrådet på turne for å rekruttere til Ungdomstinget
- Promotere reise til Taize med Ung Pilegrim
- Fortsatt holde fokus på digitale tiltak som ledd i trosopplæringsarbeidet og tilrettelegging for dem som trenger individuelt tilpasset opplæring
- Webinar om kommunikasjon om konfirmasjon og felles kampanje for påmeldingsstart for synlighet

Påske-egg til konfirmantene i Nes

Fasteaksjon i Rælingen

B.3 Den norske kirke er synlig i samfunnet, oppleves relevant og engasjerer seg i menneskers liv.

Resultatmål 3.1 Flere menigheter med diakonalt kommunalt samarbeid

Resultat

Flere menigheter rapporterer om diakonalt kommunalt samarbeid. Det er over tid etablert tett og godt samarbeid med kommunen, menighetene rapporterer om rundt 70 formelle og 40 uformelle avtaler. Flere diakoner sitter i kommunenes kriseteam, det gjennomføres årlige møter mellom kommunen og kirkelige ansatte, godt samarbeid med ulike institusjoner og bofelleskap, diakoner jobber inn i de kommunale ungdomskubbene og har flere steder også et godt samarbeid med skolene, spesielt på ungdomstrinnet og i videregående skole. Områdene det samarbeides på, handler i stor grad om helse og omsorg, sorgarbeid, ungdom, rus og psykisk helse. Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Diakonien i Borg har også i 2021 vært preget av koronasituasjonen. Stadige endringer i smittevernregler, smitteverntiltak og tidvis nedstenging har bidratt til en uforutsigbar arbeidshverdag og ikke minst, utfordringer i å møte mennesker. Samtidig ser vi at omstillingsevnen og innsatsen til de ansatte i Borg bispedømme har vært stor også i 2021. Det har vært høy grad av både vilje og evne til å tenke kreativt og se muligheter tross de innskrenkninger vi har vært pålagt i pandemitiden.

Sorgarbeid

I strategiplan for samfunn og diakoni i Borg er *sorgarbeid i folkekirken* et av satsningsområdene. Ut fra statistikken, antall sorgtilbud og responsen på disse, ser vi at dette satsningsområdet har hatt vekst og er godt ivaretatt her i Borg. Sorgarbeidet utgjør en stor del av det diakonale arbeidet i Borg. Mennesker i sorg søker til kirken og kirkens tilbud, og antall registrerte sjelesorgsamtaler har hatt en økning på 7 % og besøkstjenesten har økt med hele 35 % i 2021. Antall sorggrupper er redusert med 6 %, og noe av årsaken til dette handler om at det også i 2021 har vært vanskelig med fysiske samlinger i grupper grunnet pandemirestriksjoner. Allikevel tilbyr nå Dnk i Borg flere sorggrupper etter to år med korona enn vi gjorde i de to årene før koronapandemien. Diakoner og andre kirkelige ansatte og frivillige har opprettholdt graden av kontakt med mennesker på telefon og chat/Facebook. Flere menigheter har samarbeidet om å arrangere sorggrupper.

Undersøkelser (SSB; livskvalitetsundersøkelse, ungdomsundersøkelser) viser at antall mennesker i dagens samfunn som opplever ensomhet og utenforskap øker og at mange uttrykker et behov for å ha noen å snakke med. I medlemsundersøkelsen for 2021 er sorgarbeid det flest medlemmer (84%) mener er samfunnsnyttig arbeid i kirken. Vi har gjennom de siste årene hatt en stigende kurve på antall sjelesorgsamtaler, med en markant økning i det første koronaåret 2020 og ytterligere en økning i 2021. Totalt er det rapportert 5954 sjelesorgsamtaler i 2021. Det har vært en stor økning i koronaårene; gjennomsnittet for 2020 og 2021 ligger 154 % over gjennomsnittet for årene 2018-2019. Det meldes fra prostene om at det kan være noe underrapportering på en del samtaler som har foregått over telefon og gjennom sosiale medier, noe som kan bety at prosentandelen i praksis er noe høyere for 2021 enn det som kommer frem i statistikken. Årsaken til økningen kan skyldes økt fokus og bedre rapporteringssystemer, men vår vurdering er at det likevel

har vært en klar økning i behovet for slike samtaler under koronapandemien og at lokalkirken har kommunisert dette tilbudet tydeligere og bredere enn tidligere. Behovet er også stort. Det at stadig flere menigheter har formelle samarbeidsavtaler med andre instanser i kommunene, bidrar til at kirkens sorg- og samtaletilbud favner bredere og større i lokalmiljøet.

Øvre Romerike har hatt en betydelig større økning i sjelesorgsamtaler enn de andre prostiene. Gjerdrumskredet 30.12.20 er en vesentlig årsak til denne økningen. Gjerdrum og Heni sokn har 4646 kirkemedlemmer av 6989 innbyggere. Kirkelig årsstatistikk for 2021 viser 566 sjelesorgsamtaler. I dette tallet ligger også samtaler med evakuerte som var på Olavsgaard hotell (Skedsmo sokn), Clarion hotell (Hovin sokn) og evakuerte sykehjemsbeboere (flere sokn). Normalt rapporteres samtaler i det sokn de finner sted, men i krisearbeidet etter leirskredet i Gjerdrum har samtaler blitt rapportert for Gjerdrum og Heni sokn, da samtaler har vært med de evakuerte Gjerdrum-innbyggerne. Tallene viser et betydelig kirkelig nærvær. Media har også fokusert positivt på kirkens nærvær og samtaletilbud i kriser. Dette har bidratt til å gjøre muligheten for sjelesorgsamtaler mer allment kjent. I forlengelsen av krisearbeidet har det vært et forsterket fokus på kirkens tilbud rundt sjelesorg og samtaler.

Ungdomsdiakoni

Ungdomsdiakoni er et annet satsingsområde i strategiplanen til Borg bispedømmeråd. Flere steder er man godt i gang, noe vi ser ved at en del av de formelle avtalene menigheten har med kommunen handler om ungdom. Diakoner er inne på ungdomsskoler og i de videregående skolene, og det er flere steder opprettet et tett samarbeid mellom kommune og kirke om sorgarbeid for ungdom.

Borg bispedømmeråd gir tilskudd til delfinansiering av 25,2 årsverk diakoni til Den norske kirke i Borg, fordelt på 27 stillinger. Det har vært en økning fra 17 stillinger i 2019, muliggjort av tildeling av friske midler til diakoni de siste årene. Bispedømmerådet har vedtatt at ved tildeling av tilskudd til opprettelse av nye diakonistillinger skal stillingene helt eller delvis skal ha en ungdomsdiakonal profil. Dette basert på analyser av levekårsdata i Borg, som Ungdata og barnefattigdomsstatistikk. *Bilde av Ungdomsprest Nicholas Noble i Lillestrøm, foto: Jon Terje Hellgren Hansen*

Planleggingen for å få opp et nettverk for ungdomsdiakoniarbeidet i Borg er påbegynt. Lillestrøm og Nordre Follo har gjort undersøkelse om ungdommens behov og ungdomsundersøkelser gir oss også et godt bilde på hvordan dagens unge har det, og hva de ønsker og trenger. Dette er kilder som tas med inn i det videre nettverksarbeidet i 2022.

Vi har gjennom diakoniundersøkelsen fått bedre innsikt i hva slags diakonale tiltak som finnes i Dnk Borg. For ungdommer finner vi fritidsklubber, kor, leirvirksomhet, familiemiddager, fredagsvaffel, taco-kvelder, gatefotball, ledertrening, leksehjelp, konserter, temakvelder, SoMe-arbeid, jentegruppe, snaptjeneste, samtaletilbud, digital panelsamtale, etc. Listen er lang over gode tiltak. Alt i den hensikt å vise omsorg, skape gode og trygge møteplasser og hindre utenforskap.

Det er ikke alltid like enkelt å ta det første steget for å finne en god samtalepartner. I Søndre Borgevangel og også andre steder i bispedømmet vårt, er det etablert ordninger hvor kommunen tar direkte kontakt med diakonen på stedet for å opprette samtale, spesielt når det er snakk om unge

mennesker. I Nes er diakonen inne på den videregående skolen en dag i uken og har sjelesorgsamtaler med elevene og er ellers en synlig diakon i miljøet. I Halden har man fått i gang et «Oppsøkende Ute team for ungdom» i samarbeid med SLT koordinator, barnevern, skolekontakt og diakon. På Romerike har alle diakonene, på tvers av prostier, gått sammen og opprettet et tilbud som heter «Tid for samtale». Tilbudet legger vekt på å være lavterskeltilbud og felles kommunikasjonsrettede tiltak. Samarbeidet om dette kom i gang som et resultat av pandemitiden og har blitt svært godt mottatt blant befolkningen på Romerike og fra kommunen sin side. Vi ser at det er et økende behov også i de yngre generasjonene og blant ungdommer, for et godt samtaletilbud.

Allehelgen

Kirken i Borg tar på alvor at det arbeidet og det engasjementet vi har i sorgarbeidet betyr mye for mennesker. Særlig i forbindelse med allehelgen er kirken til stede. I 2021 var det en økning på 8 % i avholdte allehelgensgudstjenester og 88 kirker holdt åpent til sammen i 288 timer med 2150 besøkende gjennom helgen (SSB 2022 og Borg BDR diakoniundersøkelse 2022). Diakoner, prester og andre kirkelige ansatte har vært til stede på kirkegårder, kjøpesentre og andre offentlige plasser for å møte mennesker og formidle at kirken har tilbud og ønsker å være til stede for mennesker i sorg.

I alt ble det delt ut 6000 lys på 29 ulike steder rundt i lokalsamfunnene. Dette er en tredobling i løpet av de siste to årene, fra 9 steder i 2019. Av andre aktiviteter utenom allehelgensgudstjenester, ble det arrangert minnegudstjenester, kveldsbønner, allehelgenkranskurs i samarbeid med lokal blomsterbutikk i Askim, sangkvelder, musikkandakter, åpen kafè, samling rundt bålpanner og konserter. Ressursmateriellet som ble sendt ut fra bispedømmerådet til de lokale menighetene, ble svært godt mottatt og er blitt brukt i arbeidet. Vi samkjørte kampanje om allehelgen i alle nettaviser, artikkelen med tittelen «Derfor bør du sette av tid til sorgarbeidet» ble vist til om lag 1 million seere og fikk 9000 klikk på lenke til oversikt over arrangementer, det er over gjennomsnittet for liknende kampanjer. Artikkelen skapte også stolthet internt over det viktige sorgarbeidet.

Bilder fra to kjøpesentre med glade ansatte i møte med folk på farten. Den norske kirke Fredrikstad

Samarbeid Kirkens SOS

Borg bispedømme og Kirkens SOS har fortsatt sitt samarbeid i 2021. Halvparten av diakonene og diakoniarbeiderne i bispedømmet fikk i 2020 tilbud om et digitalt innføringskurs i Kirkens SOS' arbeidsmetoder og resterende fikk tilbud våren 2021. Dette ble godt mottatt og ny samfunns- og diakonirådgiver har fortsatt dialogen med Kirkens SOS om videre samarbeid. Det er svært positivt med styrkede bånd og samarbeid mellom kirkelig ansatte og diakonale institusjoner og organisasjoner, og vi har også tro på at dette styrkede samarbeidet vil kunne virke rekrutterende på det frivillige diakonale arbeidet i Borg.

Institusjonsandakter

Vi har i Borg bispedømme hatt en økning på 24 % i antall holdte institusjonsandakter, men økningen gjør ikke at vi er tilbake på 2019-tallene. Nedgangen har en helt klar sammenheng med pandemien, da institusjoner har vært stengt for besøk i kortere og lengre perioder også i 2021. Det meldes fra de lokale menighetene at institusjonene ønsker kirken velkommen tilbake når avstandsbegrensningene oppheves. Samtidig har enkelte av institusjonene ytret ønske om flere sang- og musikkandakter framfor tradisjonelle andakter.

Arbeidet med implementering av Borg bispedømmeråds strategiplan for samfunn og diakoni i Borg, vil fortsette i 2022. To år med koronarestriksjoner har gitt forsinkelser, dette har blitt forsterket av en vakanseperiode i stillingen som samfunns- og diakonirådgiver i.fm. skifte i stillingen.

Resultatmål 3.2 Flere menigheter tilbyr fellesskap til nye i Norge

Resultat

Det ble i 2021 rapportert om 33 menigheter med tilbud til asylsøkere eller bosatte flyktninger, en økning på 2 (7 %) fra 2020. Resultatmål delvis oppnådd.

Vurdering

Til tross for en liten økning i 2021, er vi ikke oppe på 2019-tallene. 2021 har som 2020 i stor grad vært preget av koronasituasjonen med strenge smittevernregler og tidvis nedstenging. Muligheten for å opprettholde og å starte nye tiltak har derfor også i 2021 vært begrenset. Det er imidlertid positivt at man likevel har klart å øke tilbudet noe, og vi ser at Borg ligger over landsgjennomsnittet.

I media har vi den siste tiden kunne lese at enkelte av kommunene i vårt bispedømme har store utfordringer med antall sekundærflyktninger som kommer flyttende til og at behovet for tilbud til innvandrere er stort. Sarpsborg og Fredrikstad er blant kommunene som uttrykker stor bekymring rundt integreringspolitikken, og da spesielt rettet mot sekundærflyktninger. Nasjonale tall fra SSB viser at mange av flyktningene ikke klarer spranget med å stå på egne ben etter 5 år, og at sekundærflyktninger troner øverst på sosialhjelpsstatistikken (Fredrikstad blad 18.01.22). Vi ser av våre tall at også Nedre og Øvre Romerike har en høy andel av 1. og 2. generasjonsinnvandrere i sitt folketall. Disse to prostiene har også flest sokn med integreringstilbud for innvandrere.

Her har vi som kirke en mulighet til å komme på banen og få til samarbeid med kommunene om ulike tilbud rettet mot denne gruppen. Det bør være en målsetting for oss å jobbe med å komme opp på 2019-nivå i antall tilbud nå som landet vårt er i ferd med å gjenåpne.

Resultatmål 3.3 Flere menigheter blir grønne menigheter og inkluderende menigheter

Resultat

I 2021 ble ingen nye menigheter registrert som grønne menigheter. Resultatmål ikke nådd.

I 2021 ble 2 nye menigheter registrert som inkluderende menigheter. Tross dette har antall sokn med tilbud rettet mot funksjonshemmede hatt en nedgang på 4,3% i 2021. Resultatmål oppnådd.

Vurdering grønne menigheter

I Borg har det vært en jevn tilstrømning av nye GM hvert år, med unntak av de siste to årene. Det er registrert totalt 73 grønne menigheter i Borg, som er høyest antall på landsbasis. Prosentvis ligger vårt bispedømme som en god nr. 2 med over 65%. Det betyr at ca 2/3 av våre menigheter er grønne menigheter. Sett opp mot bærekraftmålene (se kapittel C, bærekraftmål nr. 11, 13, 14, og 15) og at kirken skal bidra også på dette området, samt strategiplan for samfunn og diakoni i Borg hvor klima

og miljø er et av satsningsområdene, bør det være en målsetting for oss at alle menigheter i Borg er grønne menigheter innen utgangen av 2030.

Arbeidet med å få flere menigheter til å bli grønne menigheter skulle i 2021 blitt fulgt opp av samfunns- og diakonirådgiver. Det foreligger ingen dokumentasjon på hva som er gjort av satsning og oppfølging av grønne menigheter fram til ny rådgiver på samfunn og diakoni tiltrådte i midten av oktober 2021. Dette blir derfor et område samfunns- og diakonirådgiver vil måtte sette seg inn i og følge opp videre i 2022.

Vurdering inkluderende menigheter

I 2021 ble 2 nye menigheter registrert under ordningen "Vår inkluderende menighet". Totalt har vi nå 33 menigheter i Borg som er registrert som inkluderende menighet. Arbeidet med å få flere menigheter til å forplikte seg til denne ordningen følges opp av samfunns- og diakonirådgiver i samarbeid med inkluderingsprest Elisabeth Kristiansen, og i samsvar med strategiplan for samfunn og diakoni i Borg, satsningsområde 5: Lokal rettferdighet.

Det er viktig for kirken å sikre mennesker med nedsatt funksjonsevne og utviklingshemming en likeverdig tilhørighet og deltagelse i lokalkirken. Det betyr at kirkens gudstjenester og arrangementer også skal være for dem. Året 2021 var preget av korona og smittevern. Mange mennesker med utviklingshemming har vært hardt rammet og har følt på ensomhet. Grunnet smittevernrestriksjoner har det i lengre perioder ikke vært mulig å møtes til arrangementer og det har vært stengt for besøk på flere institusjoner og bofellesskap. Gudstjenestene søndag formiddag har imidlertid vært mer åpne enn de tilrettelagte fellesskapene, og da har det vært ekstra viktig å huske på disse gruppene, noe flere menigheter har vært flinke til. De har involvert folk til ulike oppgaver i gudstjenestene, noe som har ført til at enkelte med utviklingshemming har funnet sin plass i kirkens hovedsamling når andre samlinger har vært lukket. *Bilde fra Nedre Romerike av Elisabeth Kristiansen*

Inkluderingspresten, andre ansatte og frivillige har gjennomført et stort antall telefonsamtaler og enkeltmøter i 2021, og det digitale mangfoldet i inkluderingsarbeidet har blitt bredere og større. Det har blitt opprettet en egen fb-side, «Inkluderingspresten», hvor mye har blitt lagt ut i tillegg til å bruke Borg bispedømme sin fb-side. Høsten 2021 var en fin tid med åpning og arrangementer. Det var sterkt å se den store gleden denne gjenåpningen ga den tiden det varte. Fredrikstad domkirke ble tildelt midler fra statsforvalteren og inviterte eldre og funksjonshemmede til gratiskonsserter. Målet var å forhindre ensomhet og isolasjon og mange benyttet seg av dette tilbudet. Et annet eksempel var menighetene på Lørenskog som i høst kunne feire 25 års jubileum for Lørdagskafeen, et lavterskeltilbud for personer med utviklingshemming som foregår en gang i uka.

I diakoniundersøkelsen spurte vi diakoner om menighetene har etablert et samarbeid med

Navn	Prosent
Ja	71,0%
Nei	19,4%
Nei, men vi er i gang med å få det til	9,7%
N	31

kommunen (etatsledelse, ledelse i en bolig, eller andre kommunale tiltak) for å sikre alles rett til å utøve sin tro, også mennesker med utviklingshemming og andre funksjonsnedsettelse.

Et stort flertall av menighetene har et godt samarbeid med kommunens helse- og omsorgsavdeling og med kommunale institusjoner. Det er tett kontakt mellom kirken og alders- og sykehjem og også lokale boliger.

Kirken kommer til institusjonene med sine tilbud og beboere inviteres til ulike arrangementer i kirken, bl.a musikk kafe, demensgudstjeneste og ulike konserttilbud. Flere menigheter har også jevnlig møter med kommunens helse- og sosialtjeneste for å vektlegge og tydeliggjøre denne rettigheten.

For at alle som vil skal kunne komme til kirkene våre og delta i fellesskapet, er det helt nødvendig at kirkebyggene våre har god nok tilgjengelighet og er tilrettelagt også for de med nedsatt funksjonsevne. Se avsnittet *Kirkestedenes betydning i folks liv* under Resultatmål 4.

Ikke alle menigheter som driver inkluderingsarbeid for mennesker med nedsatt funksjonsevne og utviklingshemming, er registrert som «Inkluderende menighet». Våren 2021 ble det derfor laget en film om sertifiseringsordningen «Inkluderende menighet». Dette for å inspirere menighetene til å registrere seg og bidra til å gjøre det lettere for familier til personer med utviklingshemming å se hvor deres barn, søsken eller andre kan komme og føle seg velkommen. Dessverre har ikke dette gitt resultater som ønsket.

Oppsummering punkt 3.1, 3.2 og 3.3

2021 har vært et annerledes år, også for diakonien i Borg, behovet for diakonal tilstedeværelse har vært stort. Det gode omstillingsarbeidet som ble gjort i 2020, har fortsatt gjennom 2021 og Borg bispedømmes diakonale arbeid har evnet å være til stede i menneskers liv til tross for perioder med nedstengning og uforutsigbarhet.

Det diakonale arbeidet i Borg er jevnt over preget av høy kvalitet. Mye diakonalt arbeid foregår i samarbeid med lag og foreninger, særlig arbeid med sorggrupper. Frivillige i diakonalt arbeid utgjør litt over 19 % av den totale frivillige innsatsen, og dermed det området som har økt mest innen frivillighet. Det tyder på at vi fortsatt må arbeide målrettet med strategien om å utfordre medlemmer til å delta.

Diakoniundersøkelsen viser et bredt spekter av diakonale tilbud som retter seg mot både enkeltmennesker og grupper i ulike aldre; ulike fester, strikkekafe, samlivskurs, babysang, trilletur for hjemmeværende mødre og fedre, ulike vandringer, pilgrimsvandringer, ressursgruppe, seniortreff, blomsterhilsener på døra, utdeling av mat til jul og påske, telefonkorps – frivillige som ringer opp de eldre i menigheten, dørdiakon, konserter, temakvelder, kirkeskyss, ulike fester, strikkekafe, samlivskurs etc. Listen er lang over gode tiltak. Alt i den hensikt å vise omsorg, skape gode og trygge møteplasser og hindre utenforskap, vi kan se en helt klar kobling til flere av FNs bærekraftsmål.

Samskaping og samarbeid med offentlige, kommunale og andre organisasjoner har økt, noe som er i tråd med et integrert perspektiv og implementering av FNs bærekraftsmål. Når vi summerer opp og ser alle de diakonale tiltak og aktiviteter som har vært gjennomført dette året, finner vi en helt klar kobling til flere av FNs bærekraftsmål, nr. 3 God helse og livskvalitet, nr. 10 Mindre ulikhet og nr. 11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn, for å nevne noen. Se mer utfyllende om dette i kapittel C FNs bærekraftsmål.

Veien videre:

Det strategiske arbeidet har vært satt litt på vent i 2021, og vi ser nå fram til å komme skikkelig i gang med implementeringen av strategiplanen og en helhetlig satsning på ungdomsdiakonien og arbeidet med lokal rettferdighet.

- Bidra til fortsatt god samhandling mellom lokalkirke, kommuner og andre aktører inn mot konkrete og formelle samarbeidsavtaler.
- Opprettelse av fagnettverk og konkretisere helhetlig satsning på ungdomsdiakoni
- Fokus på sårbare barn og unge i kompetanseutvikling for kirkelige ansatte
- Videreføring og styrking av kirkens sorgarbeid med særlig fokus på barn og unges sorg, samt å kommunisere kirkens sorgtilbud bredere og bedre ut.
- Inspirere og engasjere menighetene til økt fokus på inkluderingsarbeidet.
- Videreføre satsing på allehelgen
- Videreutvikle institusjonsandaktene, bruke mer sang- og musikk

Håpets katedral -Et hellig sted for vår tid

2021 ble et spesielt år. På våren ble de lange lyse dagene utnyttet maksimalt til bygging, både helger og kvelder gikk med. Målet var å ha katedralen ferdig til innvielsen 5. juni. For en dag det ble. Verdens miljødag 2021 går inn i historien som en merkedag for alle som har vært involvert i byggingen av Håpets katedral. Vakre taler, appeller, sang og musikk. Daværende biskop Atle Sommerfeldt ønsket velkommen, katedralen ble innviet av HKH kronprinsesse Mette-Marit, vi hadde flerreligiøse kjærlighetsappeller til skaperverk og natur, hilsner og taler fra statsråd Nicolay Astrup, WWF og FN, ordfører og fylkesrådeleder og nydelig musikk fra Helene Bøksle, Domkirkens jentekor, Carl Andreas Næss, Foghorn og sang og dans fra Fargespill. Innvielsen ble streamet på FNs nettsider. Her kan du se en film fra innvielsen: [The Inauguration of Hope Cathedral](#)

Møte med FNs Miljøprogram, UNEP, og Faith for Earth.

Vi hadde på vårparten et viktig møte med UNEP, FNs Miljøprogram, og Faith for Earth. Det var svært inspirerende og lærerikt. Dr. Abumoghli kalte Håpets katedral "A gamechanger on a global level".

Håpskransen

Av greiner fra Kjærlighetseika i Domkirkeparken, skapte oppfinner Erik Alfred Tesaker en vakker krans som skal henge i katedralen som et symbol på samarbeid. Se gjerne den [flotte omtalen](#) saken fikk i Dagsavisen.

Kronprinsparet på besøk 3. juni

Det var veldig stas å få besøk, selv midt i intense forberedelser til innvielsen! Kronprinsessen var tydelig stolt. Se hennes tale her; [HKH Kronprinsesse Mette-Marit | Åpningstale til Håpets Katedral | 2021](#)

Skaperverkets dag, 6. juni - Innvielse til kirkelig bruk

Dagen etter innvielsen ble skaperverkets Dag ble feiret på Håpets katedral med festgudstjeneste søndag den 6. juni i regi av Kirken i Fredrikstad. Katedralen ble da høytidelig innviet til kirkelig bruk. Arrangementet ble strømmet sentralt på Den norske kirke sin facebookside, og hos Håpets katedral. Gudstjenesten ble ledet av domprost Kari Mangrud Alvsvåg og sogneprest i Glemmen Hege Fagermoen. *Bilde fra åpningen. Dnk Borg.*

Store endringer i Håpets katedral

1. oktober fikk katedralen flere eiere. De nye eierne er Dialogforum Østfold, Kirkens Bymisjon Østfold, Norges Buddhistforbund, Caritas Norge, Fredrikstad kirkelige fellesråd og Borg Bispedømme. Alle eier en like stor del. I den forbindelse har vi også valgt nytt styre. Les mer om det nye styret her: <https://hapetskatedral.no/styret>

Aktiviteter i Håpets katedral

Hver uke har vi arrangert skoleworkshop, bygge-dugnad, arbeid og språktrening i Mestringsgledegruppa. I tillegg har katedralen vært flittig besøkt av både turister og lokalbefolkning. Vi har også hatt bryllup, bønn, Yoga, meditasjon og konsert i katedralen. Til jul arrangerte de frivillige julelotteri og julemarked som gav en fin inntjening til katedralen.

Resultatmål 3.4: Arbeidet med religionsdialog styrkes

Resultat

Dialogforum Østfold hadde ved utgangen av 2021 35 medlemmer. I 2020 var det 33 medlemmer. Det er både moskeer og menigheter som er nye medlemmer. Gjennom arbeidet til Dialogforum Østfold styrkes dialogarbeidet i bispedømmet. Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Dialogforum avdeling Sarpsborg har godt samarbeid med kommunen og godt forankrede samarbeidstiltak, med dialogdager og -møter både på ungdomsskoler og videregående skoler. Både i Sarpsborg og Fredrikstad er det arbeidsgrupper med representanter fra ulike kristne og muslimske trossamfunn i byene. Noe planlagt aktivitet i 2021 har blitt stoppet på grunn av restriksjoner, men både temakvelder, kvinneseminar, samling med kvinnegrupper og dialogdager for skoler er blitt gjennomført. I løpet av 2021 ble det en formell oppstart av Dialogforum Østfold sitt arbeid i Halden. I tillegg har det vært gjennomført forberedende møter for oppstart også i Østre Borgesyssele prosti. I Moss har også arbeidet fått en reetablering etter stillstand i korona-tid.

Dialogforum Østfold mottar diakonale tilskuddsmidler fra bispedømmerådet med kr 400.000,- pr år, dette muliggjør 100%-stilling som daglig leder for dialogforum. Tariq Alsagoff har vært daglig leder siden 2019.

Veien videre

- Videreføre deltakelsen i Dialogforum Østfold.
- Etablere nettverk mellom kirken og buddhistklostrene i Borg bispedømme
- Bidra i driftsfasen av Håpets katedral som interreligiøst klimaprojekt.

Resultatmål 3.5 Økt kapasitet og kompetanse på kommunikasjon i menigheter og prostier

Status 3.5.1 Øke kapasitet og kompetanse på kommunikasjon

Resultat

Lokalkirkens kapasitet og kompetanse på kommunikasjon har økt og er i utvikling. Resultatmål oppnådd.

Beskrivelse

Kommunikasjonsløftet (2020-2022) er et prosjekt som innebærer prioritering og allokering av ressurser for å styrke kompetanse og kapasitet på kommunikasjon i lokalkirken på tvers av arbeidsgiverlinjene i bispedømmet. Bispedømmerådet har over to år brukt om lag 2,5 millioner kroner for følgende mål:

1. Øke kapasitet i kommunikasjonsarbeidet i lokalkirken i Borg.
2. Øke oppslutning om gudstjenester.
3. Øke oppslutning om dåp.
4. Øke medlemmenes glede over å tilhøre Den norske kirke.
5. Bidra til at kommunikasjon blir anerkjent som fag og at fagfolk er ressurseffektivt bruk av lønnsmidler for å øke oppslutning og bedre omdømmet til Den norske kirke.

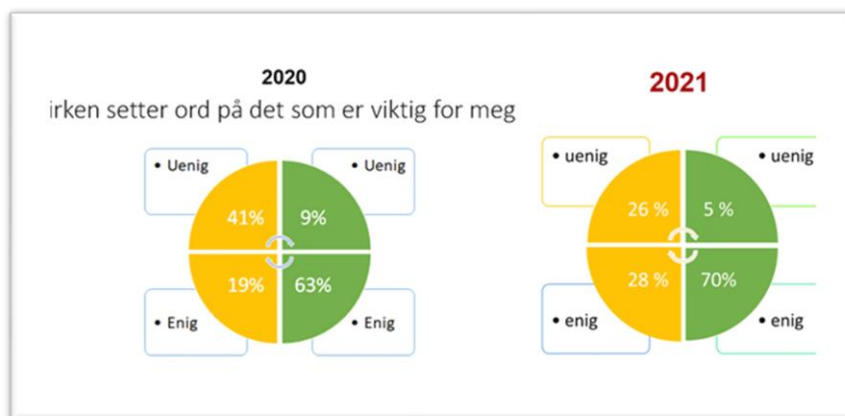
Borg arbeidsgiverforum er styringsgruppe for Kommunikasjonsløftet. Det er et premiss at prosessen med å utvide kapasitet i kommunikasjonsarbeidet skal foregå lokalt i samarbeid med prost og kirkeverge. Våren 2020 var det etablert fire delprosjekter, med den store framveksten av digital kirke ble digital kirke og opplæring to delprosjekter. Detaljer i arbeidet er beskrevet i en egen rapport for Kommunikasjonsløftet.

Her følger en kort oversikt over de viktigste resultatene i 2021:

- Kommunikasjonskapasitet er etablert i 6 av 8 prostier i samarbeid med fellesrådene, med prostinettverk for kommunikasjon mellom fellesrådene. Nettverksmøter med kommunikasjonsmedarbeidere i prostiene holdes månedlig og har nå blitt et drivhjul i kommunikasjonen i bispedømmet. Ett prosti utlyser egen kommrådsgiver.
- Flere fellesråd har kommunikasjonsfunksjon og kommunikasjonsutvalg er etablert i flere menigheter. Prostikontaktene melder om at kommunikasjon er fast punkt på stabsmøter og omtales i planer, kommunikasjon er i økende grad innarbeidet i rutiner.
- Etter to år har alle store fellesråd og 20 av 28 fellesråd deltatt på opplæringsår #Øktooppslutning (4 workshops) i sosiale medier med cirka 100 ansatte. Vi utvidet opplæringen til hele staben i 2021. Stort sett gode evalueringer. «Økt oppslutning har også bidratt til å gjøre SOME til en naturlig del av arbeidsdagen til mange ansatte, og Sarpsborg har klart å videreføre både jevnlig gudstjenester og kveldsbønner på facebook med fortsatt relativt god oppslutning.»
- Opplæringsåret Kommunikasjon som oppdrag er ferdig i Lillestrøm FR (70 ansatte) og i gang i domprostiet (90 ansatte ferdig med tre samlinger), Nittedal og Rælingen har satt

opplæringen på vent etter bytte av ansatte, og Sarpsborg har vedtatt oppstart. Alt materiale og ressurser er gratis og tilgjengelig på ressursbanken: [Kommunikasjon som oppdrag](#). Vi har i samarbeid med ledergruppen utviklet modul for endringsledelse i domprostiet, da vi så at opplæringsåret i realiteten er et endringsprosjekt og daglige ledere møtte motstand. Flere opplyste i evalueringen at de hadde økte ferdigheter i analyse og planlegging og i sosiale medier etter at de hadde gjennomført Kommunikasjon som oppdrag i Lillestrøm. Kirkevergen i Lillestrøm Fr sier det slik: *Kommunikasjon som oppdrag var med på å løse behovene vi hadde i vår stab.*

- I 2020 fikk alle fellesråd «strømmepakke» med teknisk utstyr og opplæring som muliggjør gode digitale produksjoner på enkelt vis. Fokus på kompetanseutvikling og støtte til strømming også i 2021 har bidratt til økning i antall mennesker som har sett digitalt innhold fra Den norske kirke.
- Undersøkelser og dokumentasjon har gitt mer kompetanse og målrettede tiltak. Blant annet Medlemsundersøkelse høsten 2021. Den viser at det er en økning i antall medlemmer som er helt sikre på at Gud finnes, antall medlemmer som opplever at kirken setter ord på mye av det som er viktig for dem og flere kjenner til kirkens tilbud der de bor.
- Fagdager og konferanser også i 2021 har hatt tema om digital kommunikasjon og medlemskommunikasjon (særlig «gul» formidling og «gult» innhold).
- Lærlingen i mediografikerfaget har bidratt til at faget har blitt mer synlig i sekretariatet og har også bidratt til noe økt kapasitet i lokalkirken.
- Arbeidet med å rydde hindringer av veien for å utvikle kommunikasjonsfunksjonen har hatt stort fokus i lederfora i 2021, dette arbeidet må fortsette i 2022, blant annet med utvikling av arbeids- og stillingsbeskrivelser.

Resultatene så langt er positive, samarbeidet med kirkevergelaget i styringsgruppen er svært fruktbart, tilføring av midler og kompetanse vurderes som absolutte suksessfaktorer.

Status 3.5.2 Kirkens digitale nærvær øker

Resultat

Kirkens digitale nærvær har økt, det er doblet. Resultatmål er oppnådd.

Vurdering og analyse

Mye av resultatet for kirkens digitale nærvær er beskrevet under gudstjenester, kulturtilbud og innhold for barn og unge tidligere i årsrapporten. Under vises en samlet oversikt. Vi kan sammenligne tallene fra i fjor samlet sett fordi vi har hentet inn tall for 3-sek visninger begge år, og vi har rundt 89 % svarprosent også i år. Det er kun digitale gudstjenester/andakter og innhold for barn og unge som er direkte sammenlignbare kategorier. Det er også viktig å være klar over at det kun er tall fra menighetens offisielle sider som er hentet inn, statistikk fra ulike prester og kateketers private og/eller profesjonelle profiler er ikke hentet inn. Vi vet at for eksempel Brage Midtsund som Brage prest på Tik Tok har mange tusen følgere og når mange tusen med sitt innhold.

	Digitale andakter	Digitale gudstjenester	Konserter	Salmer	Innhold barn og unge*	Annet innhold	Totalt
Antall digitale aktiviteter	1560	779	55	582	319	612	3907
Antall 3 sek visninger	881 854	878 937	145 107	1 537 426	128 289	251 263	3 822 876

Kirkerådet digital rapportering 2022

Når det gjelder antall digitale aktiviteter er det forbløffende likt, i underkant av 4000 både i 2020 og 2021. Antall visninger er doblet fra i underkant av 2 millioner til i underkant av 4 millioner. For gudstjenestelivet er dette også likt, mens for innhold for barn og unge er det færre aktiviteter, men samme antall visninger totalt som i fjor. I tillegg har vi for 2022 rapporten brukt kategorien *annet innhold*, den har 612 aktiviteter med 251 263 visninger. Innhold i denne kategorien er bla; Fastelavn-hilsen, promo/invitasjons-videoer før arrangement/gudstjenester, konkurranser i forbindelse med høytider og rekrutteringsvideoer. Det må bemerkes at 3-sek visninger kun registreres for videoer, det betyr at menighetene har en høyere synlighet i sosiale medier med deling av lenker, bildeposter og tekster enn det som vises i denne rapporten.

Samtaler med fagfolk, andre samfunnsaktører og kulturinstitusjoner indikerer at enhetene i Den norske kirke i Borg har gjort en solid jobb med å øke sitt digitale nærvær. Vi ser av resultatene at det er noen fellesråd som har lyktes særlig godt; Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Ås og Gjerdrum blant flere. Alle disse hadde også et godt digitalt nærvær i 2020 og har styrket sin posisjon ved at de også benyttes til sendinger nasjonalt. Det er fortsatt slik at de som samarbeider gjennom felles sider har større rekkevidde. De to fellesrådene som har størst antall visninger; Sarpsborg og Fredrikstad har felles samarbeid med alle sokn inn i felles side. Det finnes unntak som Greverud og Rælingen som har mange visninger på «egen hånd». Det er 83 % av soknene som oppgir at de samarbeider i 2021, det er en økning fra 2020. *Bilde av frivillige «strømmere» i Greverud*

Resultatene for 2021 viser også at antall følgere har økt med 18 % siden i fjor, totalt sett har menighetene i Borg 47 902 følgere på slutten av 2021, omtrent 10 % av medlemsmassen. Det er ganske bra, men viser også et større potensiale for følgere. Erfaringene har vist oss at det er mulig å jobbe strategisk og målbevisst for å øke antall følgere, dette er noe vi må jobbe videre med i 2022.

Sterkere filterboble i 2021- hva ser medlemmene av vårt arbeid i sosiale medier?

Medlemsundersøkelsen vår fra juli 2021 viser at andelen medlemmer som har sett innhold fra Dnk i sosiale medier har økt i 2021 med 10 % til 43 %. Vi ser at Facebook fortsatt er den kanalen vi når flest på, men at Tik Tok og Insta i økende grad benyttes av menighetene i 2021. Tro og kontakt med kirken definerer i hvilken grad medlemmene har sett innhold. Det er fortsatt de som følger kirken og som liker kirkestoff som har sett mest innhold fra kirken i dette året. Det er en nedgang på 4 % av røde som har sett innhold på sosiale medier fra kirken, men en økning på 1 % for gul gruppe, og en økning på 4 % for den grønne gruppen. Den betyr at den grønne filterbobla har blitt sterkere i 2021 sammenlignet med 2020. Dette ser vi også på ulike typer innhold i sosiale medier; det er en stor nedgang for medlemmer fra rød og gul gruppe som har sett gudstjenester, konserter, andakter, begravelse på digitale medier i 2021. Det er innhold for barn og unge, samt konsert og

kulturarrangement som når flest prosentvis i den gule (20%) og røde (10%) gruppen. Grønn gruppe ligger på mellom 20 og 52 %.

Det er algoritmene til Facebook og Instagram som styrer hva vi ser i sosiale medier. Digital kirke utfordrer oss fordi kanalene har andre rammer og en annen dynamikk enn den vi kjenner fra våre vanlige formidlingsarenaer. Vi kan ikke lenger basere kommunikasjonsarbeidet på våre egne erfaringer, men må sørge for å innhente og sjekke resultater og statistikk som er tilgjengelig på våre administrasjonssider i sosiale medier. Dette er tidkrevende men nødvendig om vi skal bruke de ressursene vi har på mest mulig effektiv måte. Nye rutiner knyttet til evaluering og bruk av statistikk blir viktig framover. Resultatene viser også at vi må lage annet innhold som fanger den gule og røde medlemsgruppen, og at dette krever en stor endring i måten vi tenker og arbeider på. Ikke minst vil det kreve tydelig ledelse. Fredrikstad fellesråd bruker en del penger på å fremme og målrettet innhold og har gode erfaringer med det. Det er ikke undersøkt hvordan dette slår ut i de ulike medlemsgruppene. I 2022 må menighetene i større grad engasjere seg på andres digitale plattformer for å nå bredere ut, dette vil ikke vises direkte i vår egen statistikk.

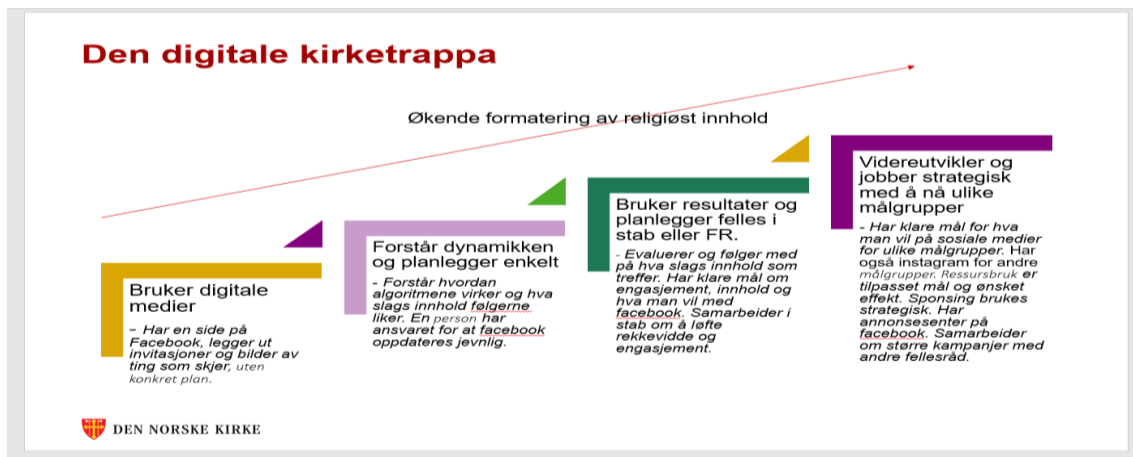
Nettsider: Det har vært et mål å bidra til at flere sokn benytter den felles publiseringsløsningen Episerver som leveres av Kirkepartner. I 2021 har ett fellesråd besluttet å bruke Episervers løsning. De største fellesrådene i seks av prostiene er nå på Episerver (mangler 4 mindre fellesråd). I Øvre Romerike er 3 av 5 fellesråd på Episerver, mens i Nedre Romerike er 2 av 4 fellesråd på Episerver. Arbeidet med dette fortsetter i Kommunikasjonsløftet. I medlemsundersøkelsen fra 2021 sier stadig flere medlemmer (44 %) og særlig unge og medlemmer i den røde medlemsgruppen, at de googler dersom de vil søke informasjon fra den norske kirke i Borg. I året som har gått har vi gjennom kampanjer for konfirmasjon, drop in dåp og sorg bidratt til at alle menigheter som har deltatt har søkeoptimalisert sine nettsider slik at kirkens tilbud kommer øverst når folk googler i lokalområdet. Også på dette området har lokalkirken i Borg økt sitt digitale nærvær. I medlemsundersøkelsen er det økning i andel medlemmer i rød og gul gruppe som vil søke på lokale nettsider dersom de lurer på noe.

Ledelse

Arbeidet med digital kirke så langt har gitt gode resultater og er fortsatt krevende både når det gjelder organisering, ledelse, kapasitet og utvikling i tråd med trender. Allikevel ser vi en forskjell fra 2020 når det gjelder rutiner for planlegging i stab, fordeling av arbeidsoppgaver, rutiner for produksjon og kvalitet på produksjon. Det er imponerende hva ansatte og frivillige i lokalkirken får til med relativt enkle midler. Hele 78 % av soknene i Borg svarte i januar 2021 at de har det de trenger for å tilby digitale aktiviteter (Rambøll 2021). Det å skape rom for ansatte som vil prøve og utforske nye former er viktig. Liturgi for digital forordnet gudstjeneste er et eksempel på slik tilrettelegging, det å gi medarbeidere tid til digitalt arbeid et annet. Behovet for å forstå og endre seg i tråd med målgruppene vil kreve mer kapasitet og kompetanse framover, vi tror vi vil se flere fagfolk på kommunikasjon blant de ansatte i kirken framover. Framover vil vi fortsette å jobbe med å definere kommunikasjonsarbeid og arbeid med digitale kanaler i arbeidsbeskrivelser i begge arbeidsgiverlinjer.

Formatering av religiøst innhold i digitale medier

Knut Lundby skriver i sin bok religion i mediernes grep om hvordan kirken må formatere sitt budskap til de ulike kanalenes betingelser og målgruppens behov. Arbeidet med digitalt nærvær har så langt vist oss at formateringen betyr endring, i praksis og mentalt, også i øvrige arbeidsoppgaver.

Figur Den digitale kirketrappa og økende formatering av religiøst innhold.

Videre arbeid

Borg biskop har før og under koronapandemien formidlet i alle fora at digital kirke handler om å være der folk er, forkynde evangeliet på nye måter, nå flere medlemsgrupper, skape relasjon og øke oppslutning, være relevante på flere måter og å sette ord på det som er viktig for folk på nye måter. Dette blir ikke mindre viktig etter korona. Vi skal fortsatt være der folk er, vi skal fortsatt nå flere medlemmer og folk og sette ord på det som er viktig for folk. Digitale medier er viktig i dette arbeidet. Arbeidet med digital kirke som del av kommunikasjonsløftet i Borg fortsetter i 2022.

Resultater Borg bispedømmeråds digitale arbeid på egne flater

Resultatene preges av at vi også i 2021 har brukt ressursene på å støtte og utvikle soknenes arbeid, og ikke prioritert bispedømmerådets egne flater.

Facebooksiden til Den norske kirke i Borg

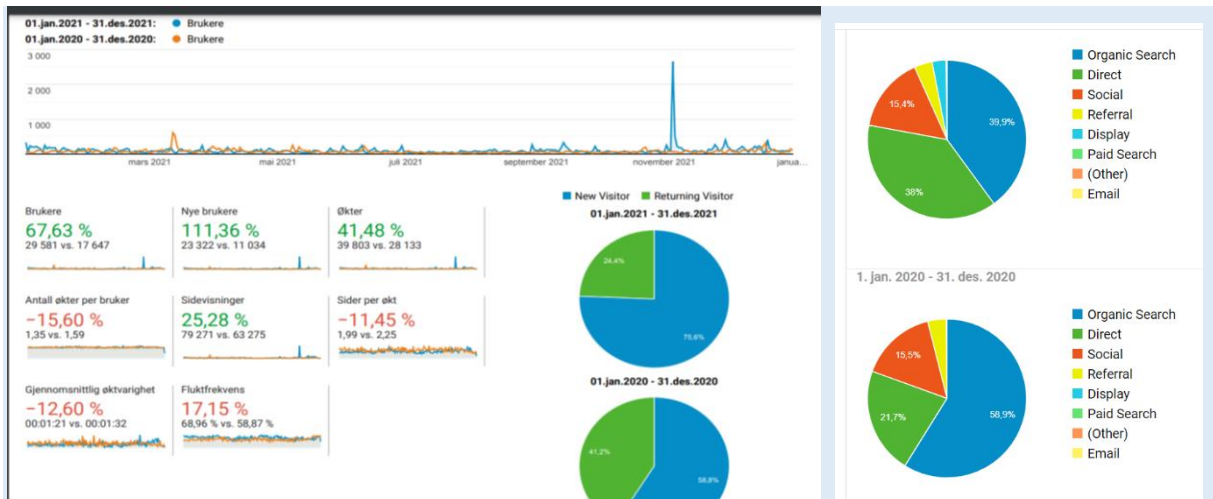
På Facebook har vi ikke overraskende, hatt en nedgang siden i fjor. Særlig vårhalvåret brukte vi på å styrke menighetenes arbeid i stedet for å prioritere vårt eget innhold. Vi har riktignok økt antall følgere, men har i mindre grad produsert innhold som vi vet når langt, noe bedre siste halvår enn første halvår. Særlig har en serie om altertavler og innhold rundt bispeskiftet økt trafikken. Vi har laget betydelig mindre med video innhold, men Facebook har også endret algoritmene slik at video ikke får så mange visninger som tidligere. Bilde fra innsikt Facebooksiden til Dnk Borg:

Facebook har vært vår primære kanal for kommunikasjon eksternt. Borg bdr har ikke hatt en egen Facebook side for biskop Atle Sommerfeldt, han er på Twitter, der han har 3 028 følgere. Borg bispedømmeråd har ikke prioritert Instagram. Med ny biskop blir det nye planer.

Antall brukere økter og visninger nett

Nettsidene våre har hatt en økning siste år i forhold til 2020. Særlig har antall brukere økt, derav mange nye brukere. På tidslinja ser vi at det er informasjon om bispevalget som har økt bruken av nettsidene våre. Vi har også gjennom hele 2021 publisert nyhetsbrevet Borg bulletin som har lenker til artikler på nettsiden vår. Dette ser vi har ført til at flere kommer direkte inn på siden vår. Vi er også bedre til å sende lenker direkte til nettsidene våre når vi promoterer ressursider.

Media: For bispedømmeråd og biskops del har antall omtale i media i 2021 økt med 2.5 %, det var 5055 omtaler av kirken i Borg i 2021. Rekkevidden var på 412,4 millioner, en økning på 15 %. Det er vi godt fornøyd med. Det er fortsatt Smaalenenes avis som har flest oppslag om kirken, men det er Romerikes Blad og Varingen (Nittedal) som har størst økning og som nå ligger på andre og tredje plass, det har lokalkirken jobbet godt med å få til. Siden 2019 har det vært flere oppslag på nett enn på papir om kirken i medier i Borg. Arbeidet med redaksjonelle medier har fått en positiv utvikling med større fokus på betalt innhold, beskrevet under dåp og allehelgen.

Resultatmål 3.6 Kirken er synlig på flere arenaer i det offentlige rom

Resultat

Den norske kirke i Borg har i 2021 vært synlig på flere arenaer i det offentlige rom. Den norske kirke i Borg var til stede på 28 kjøpesentre, butikker, torg eller togstasjoner under allehelgen. Dnk i Borg har hatt rundt 4 millioner 3-sek visninger på digitale medier. Kampanjer i nettaviser har gitt større synlighet. Ved Skedsmo kirkegård har vi hatt et pilotprosjekt på digital infotavle for å nå flere innbyggere. Resultatmål er oppnådd.

Vurdering

Det digitale arbeidet er tidligere bredt omtalt under resultatmål 3.5.2. Den største endringer skjedde gjennom tilstedeværelsen i digitale medier som har gitt oss tilgang både til nye medlemsgrupper og til nye arenaer- håndholdte mobiler og storskjermen i familienes stuer.

Med gjenåpningen ble det mulig å møte flere folk på offentlige steder, i seks av åtte prostier skjedde dette med gode erfaringer under allehelgen. Vi må bidra til å støtte ansatte i de to prostiene som

ikke enda har tatt steget ut, erfaringen fra Nedre Romerike var blant annet at stand utenfor matbutikken med bålpanne var like velkomment som stand på kjøpesenter.

Vi ser også at stadig flere ansatte i arbeidstiden søker til offentlige steder der de møter folk. Her et bilde fra Lillestrøm kirkepark der ungdomsprest Nicholas Noble treffer ungdom på vei fra skolen.

Menighetsrådet på Skedsmo ønsket å treffe flere av medlemmene sine. Med bakgrunn i medlemsundersøkelsen som sier at vi treffer i underkant av 70 % av medlemmene våre på kirkegården, og antagelig flere ikke-medlemmer også ble det satt i gang et pilotprosjekt om å utvikle en digital infotavle i samarbeid mellom Skedsmo menighet, Lillestrøm fellesråd og Borg bispedømmeråd. Prosjektet hadde både en teknisk, økonomisk, organisatoriske og kommunikasjonsfaglig side og har gitt mange verdifulle erfaringer. Tavlen ble satt opp i desember 2021 og har så langt fått mange positive tilbakemeldinger fra publikum.

Soknepresten melder om en helt ny måte å tenke kommunikasjon med innbyggere på og nye arbeidsmåter i staben. *Bilde fra Skedsmo kirkegård fra nettsiden til Skedsmo menighet.*

I 2021 har Borg bispedømmeråd betalt for synlighet (innholdsmarkedsføring) i amedias nettaviser i forbindelse med

konfirmasjon i mai, drop in dåp i juni, allehelgen i november og rett før jul. Det har gitt os mulighet til å målrette budskap, innhold og visninger. Vi ser at når annonsene utformes av eksterne journalister får de en tydeligere vinkling og budskapet blir annerledes enn om kirkefolk utformer det (fra «kom til kirken allehelgen» til «ta det viktige sorgarbeidet på alvor»). I alle kampanjer har kirkens annonser prestert bedre enn bransjesnitt. Vi har nådd aldersgruppen 45-54 og flest menn (58%). De som klikker mest er hytte-eiere (ikke barnefamilier). Til sammen har vi hatt 2,8 millioner visninger og 19 000 klikk via amedias nettaviser. Særlig vurderer vi annonseringen to dager før jul som viktig med oppdatert oversikt over kirkens juletilbud (til tross for nye restriksjoner) og tydelig budskap om kirkens tilstedeværelse også for ensomme. Fra lokalkirken er tilbakemeldingene positive på dette tiltaket. Vi har i samarbeid med Hamar testet ut effekt av kjendis versus lokalt ansatte i annonsene, resultatene er ikke entydige.

Arbeid videre

Samtlige strategier er viktige i det videre arbeidet med kommunikasjon. Vi vil videreføre arbeidet med å være i offentlige rom rundt allehelgen for alle prostier. Arbeidet i sosiale medier fortsetter som tidligere omtalt. Vi ser at samarbeid med andre aktører blir viktig i dette arbeidet framover; lokale organisasjoner på bygdedag, marked etc. Kunst og kulturaktører som presenterer innhold eller har aktuelle saker der kirken kan bidra i offentligheten med sin kompetanse. Arbeidet med kampanjer i nettaviser og på sosiale medier vil fortsette.

Resultatmål 3.7 Samarbeidet barnehage- og skole-kirke styrkes

Resultat

Samarbeid barnehage/skole-kirke har også dette året vært preget av koronarestriksjoner. Antallet barnehager og skoleklasser som har hatt besøk fra kirkelig ansatte er redusert ytterligere fra i fjor, skoler med 3pp. og barnehager med 22pp. Det er en liten oppgang på antall besøk av barnehager og skoleklasser i kirke med henholdsvis 9pp. og 15pp. Resultatmål ikke oppnådd.

Vurdering

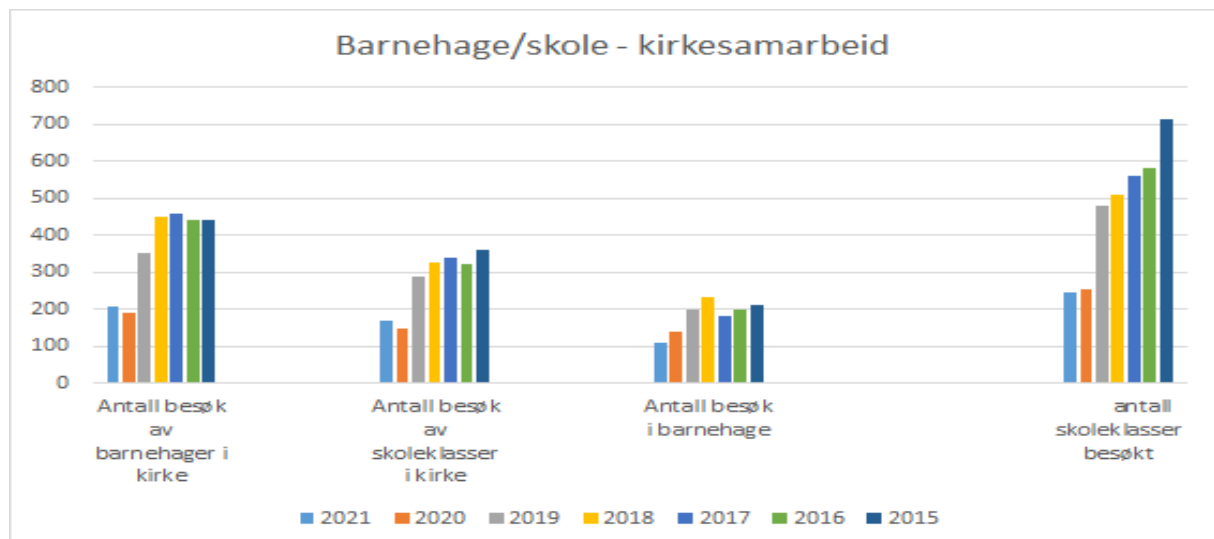
Selv om vi ser både nedgang og oppgang på dette samarbeidsfeltet i 2021 er volumtallene så små at endringen ikke blir signifikant. Koronarestriksjoner kan forklare noen av de synkende tallene de siste to årene, men det historiske bildet forteller at samarbeidet har vært dalende over tid. Særlig tydelig er nedgangen i antall skoleklasser som får besøk av kirkelige ansatte. I 2015 hadde 714 skoleklasser

besøk, mens det i 2019, som var det siste året før pandemien, kun var 257 skoleklasser som fikk besøk. Tallene for barnehager som har fått besøk er mer stabile, men med tanke på hvor mange skoleklasser og barnehager som finnes totalt i Borg bispedømme er andelen uansett lav. Det kan se ut til at barnehager er mer villige til å samarbeide enn skolen, kanskje fordi de ikke har så tydelige rammer for innhold.

Biskopens samtale med vigslede kateketer i 2021 hadde skole-kirke som tema. Her ble kirkepedagogikk løftet frem og Fagfornyelsen presentert. Flere undervisningsansatte uttrykte behov for ressurser og konkrete eksempler på undervisningsopplegg, og at de synes det kunne være krevende å ta kontakt med skoler. Enkelte hadde også opplevd total avvising fra skoleledelsen etter forsøk på å oppnå kontakt. Andre meldte om godt samarbeid med skoleledelsen, men at noen rektorer har problematisert skolegudstjenesten.

De siste årenes fornyelse av skolens planer fordrer at kirken utvikler og fornyer sine planer for samarbeid, slik at de treffer på skolens mål om å være objektiv, kritisk og pluralistisk i RLE-faget. Trosopplæringsutvalgets arbeid med rapporten «Helhet, integrering og sammenheng i kirkelig undervisning og læring» er starten på en kursendring. Utvalgets anbefaling er at barnehage/skole-kirkesamarbeidet bør utredes nærmere. Utvalget fremhever blant annet at det er behov for at man i enda større grad bør se sammenhenger mellom kirkelig undervisning og kirkens andre hovedoppdrag slik som for eksempel diakoni, kirkemusikk og kultur. Dette kan være med på å utvide horisonten for hvilket innhold et samarbeid mellom barnehage/skole-kirke kan inneholde.

Fremover ser vi at det er hensiktsmessig å kunne være i dialog med skoleledelsen om å tilby skoler opplegg som er nøytrale slik at alle kan delta. Dialogforum Østfold arrangerer Dialogdager for ungdomstrinnet som flere skoler ønsker å være med på. Tilbakemeldingene viser at dette har en form som treffer skolens mål godt. I samarbeid med Dialogforum, Håpets katedral og IKO utvikles det et tverreligiøst undervisningsopplegg inn mot RLE-faget som ferdigstilles 2022. Området vil fortsatt ha prioritet i Borg.

Tabellen er basert på tall fra SSB, og viser utvikling av samarbeidet i perioden 2015 – 2021

Vi ser en klar koronaeffekt på skole-kirkesamarbeidet ut fra statistikken.

Arbeid videre:

- Tverreligiøst undervisningsopplegg utviklet i tråd med fagfornyelsen og i samarbeid med IKO, Dialogforum Østfold og Håpets katedral, tilbys lærere
- Utvikle undervisningsressurser for skole-kirkesamarbeid i tråd med Fagfornyelsen og Overordnet del
- Styrke det tverrfaglige samarbeidet i kirkens staber om opplegg i barnehage/skole
- Undersøke skolens behov og ønsker fra kirken
- Se på erfaringen rundt forsøk med å erstatte julegudstjenesten med samlinger eller vandringer
- Provisive besøk med skole-kirkesamarbeid som tema
- Bidra til at det etableres flere planer for skole-kirke-samarbeid på kommunenivå.
- Formidling av gode eksempler og rådgivning.
- Utvikle flere digitale tverr-religiøse undervisningsopplegg
- Realisere potensialet for bruk av kirkelige ressurser inn i skolehverdagen i større grad
- Barnehage-skole-kirke-samarbeid vil fortsatt være fast tema på biskopens visitaser.

B. 4 Kirken gir rom for ulike kunst- og kulturuttrykk

Resultat

Antall konserter/kulturarrangementer har økt med 14 % og antall deltakere øker med 11 %. For konserter er dette over det nasjonale snittet og for deltakere akkurat på landsgjennomsnittet. Resultatmål ikke oppnådd. I Den norske kirke i Borgs regi ble det gjennomført hele 55 digitale konserttilbud, med 145 107 visninger i 2021. I tillegg ble det formidlet 582 videoer med salmer, de fikk 1 537 426 visninger.

Vurdering

Kirkens konsert- og kulturvirksomhet ble i likhet med all annen kulturvirksomhet fortsatt hardt rammet av koronapandemien i 2021. I forbindelse med konfirmasjonsgudstjenestene ble det tildelt særskilte kulturmidler til musikkinnslag, det fikk både kirkelige ansatte lokalt og bispedømmerådet positive tilbakemeldinger på. I medlemsundersøkelsen høsten 2021 sier 19 % av medlemmene at de har vært på konsert eller kulturarrangement i en kirke, en økning på 8 % fra 2020. Av disse er 30 % fra den grønne medlemsgruppen, 10 % fra den gule medlemsgruppen og 2 % fra den røde.

Borg er det bispedømmet med høyest digital kulturaktivitet i 2021, og høyest antall visninger (med forbehold om at responsgraden fra de andre bispedømmene varierer, Kirkerådet 2022). Det er svært gledelig at Den norske kirke i Borg klarte å videreføre sitt digitale konsert- og kulturtilbud, både når det gjelder antall aktiviteter og oppslutning. Det har hovedsakelig blitt produsert innhold med salmer, både med kirkens egne kirkemusikere og ofte i samarbeid med lokale aktører og artister. I medlemsundersøkelsen sier 21 % av de som har sett digitalt innhold at de har sett digitale konserter eller kulturinnhold. Av disse er 40 % fra den grønne medlemsgruppen, 21 % fra den gule og 10 % fra den røde medlemsgruppen.

Opplæringen gjennom #økt oppslutning har bidratt til at innhold blir publisert på en tid og i et format som er tilpasset publikum. Det er særlig Borg bispedømmeråds utlevering av digitalt strømmestyr med godt lydmikebord til alle fellesråd og avtalen med TONO som sikrer at soknene med

frimodighet, og god kvalitet og samvittighet kan anvende musikk digitalt. Vi ser at det særlig er det digitale kulturtilbudet som treffer flest medlemmer i den røde og gule medlemsgruppen, det digitale kulturtilbudet har dermed en ekstra verdi i å synliggjøre kirkens kulturtilbud overfor mennesker som ikke så ofte er i kontakt med kirken.

Det er et stort arbeid som skal til for å reetablere kirkens kulturliv. Vi ser at gjennomsnittet for koronaårene ligger på 45 % av snittet for konsert og kulturarrangementer fra før koronaen, og 25 % av deltakere fra før koronapandemien. Dette er ikke kirken alene om å oppleve, en samlet kulturbransje melder om publikumsreduksjoner. Kirken må samarbeide aktivt med andre kulturaktører som opplever det samme, samt å evne å samarbeide med utøvere i alle sjangre og nivåer. Borg bispedømmeråd har i 2021 ikke hatt en kulturrådgiver som har jobbet med dette området, i 2022 vil bispedømmerådet ha et særskilt fokus på publikumsutvikling til kirkens kulturtilbud.

I 2021 har særlig bispedømmerådets strategier om økt kvalitet, målrettet kommunikasjon, utfordre medlemmer til å bruke og delta i lokalkirken, og samarbeid mellom ansatte og samarbeid med lokale aktører bidratt til måloppnåelse.

Resultatmål 4.2: Flere åpne kirker

Resultat

Det var 93 sokn som holdt åpen kirke i 2021, en økning på 12% fra 2020. Stabilt på antall kirker og antall dager med åpne kirker. Resultatmål oppnådd. Dette er en indikator vi ser at det rapporteres noe tilfeldig på. Det er også tilfeldig om soknene rapporterer på åpen kirke eller åpen veikirke, disse indikatorene er derfor slått sammen.

Vurdering

Det er gledelig at det er en betydelig økning i antall sokn som har hatt tilbud om åpen kirke i 2021. Vi ser også i medlemsundersøkelsen at det er 8 % av medlemmene som har vært i en åpen kirke, en liten økning på 1 % fra i 2020. Åpen kirke når fortsatt flest medlemmer i den grønne gruppen (23%), og relativt få i den gule og røde gruppen (7% og 1 %). Så langt de lokale smittevernbestemmelsene tillot, åpnet kirkene for lystenning, stillhet og meditasjon.

*Ungdomsprest Nicholas Noble i Lillestrøm fyrer opp bålpannen og inviterer til åpen kirke i byparken i Lillestrøm.
Foto: Jon Terje H. Hansen*

Koronaeffekten ser vi tydelig på antall dager/kvelder med åpne kirker, gjennomsnittet for 2020 og 2021 ligger på 75 % av gjennomsnittet for 2018-2019. Det er store variasjoner mellom prostiene, fire har en økning, tre har en nedgang. Variasjonene skyldes ikke ulikheter i restriksjoner. Øvre Romerike har nesten halvparten av antall dager med åpne kirker i Borg i 2021. I følge prosten skyldes dette

ulykken på Gjerdrum og det påfølgende arbeidet i Gjerdrum, samt en bevisst satsing på åpne kirker langs pilegrimsleden. I Øvre Romerike har det også vært praksis at ved avlyste gudstjenester har ansatte møtt opp og sørget for åpen kirke. Prosten i Søndre Follo forteller om bevisst satsing og et stort frivilligkorps som holder Ås kirke åpen gjennom sommeren. Prosten i Østre Borgesyssel forteller også om bevisst satsing for å holde åpne kirker.

Bispedømmet hadde fire tilfeller av felles fokus på åpne kirker; i forbindelse med nedstengning mars 2021, markering av 22.juli, allehelgen og ved gjentatte restriksjoner rundt jul. Dette innebar en tydelig oppfordring fra biskop, og samtaler i Borg arbeidsgiverforum og informasjon ut til alle ansatte. For allehelgen ble det laget egne ressurser med beach flag, plakater, innholdsmarkedsføring etc. Les mer om resultatet for allehelgen under resultatmål 3.1.

I diakonirapporten forteller diakonene om at åpne kirker betyr mye når det skjer alvorlige hendelser i lokalmiljøet. I Halden har hele skoler blitt invitert til åpen kirke ved selvmord, der inviterte man også til samling utenfor for kirken for alle elever av hensyn til ulike livssyn, da kom 110 ungdommer. Et sokn hadde en hel ansattgruppe til åpen kirke etter hendelse som involverte en ansatt. Totalt meldes det om 10 tilfeller av åpen kirke i forbindelse med særskilte hendelser.

Det er fortsatt et stort potensiale for å forsterke tilbudet om åpen kirke framover. Vi ser at det betyr mye for folk både ved særlige hendelser og generelt i sentrumsnære kirker der folk ferdes. Utfordringene er knyttet til å rekruttere frivillige, markedsføre og synliggjøre tilbudet, samt tekniske detaljer knyttet til sikring av kirkerom og inventar. Borg pilegrimssenter har et prosjekt på åpne kirker langs pilegrimsleden støttet av fylkeskommunen og alle disse utfordringene vil bli adressert i dette prosjektet i 2022. Mulighetene prostene peker på er samarbeid med lag og foreninger (I sarpsborg sanitetskvinnene, andre Skedsmo historielaget) og det er også en større åpenhet blant ansatte at kirkene holdes åpne når kirkemusikere, kirketjenere eller prester oppholder seg i kirkerommet i løpet av uken. Dette er et tema som biskopen utfordrer lokalkirken på under visitaser.

I 2021 har særlig bispedømmerådets strategier om å utfordre medlemmer til å bruke og delta i lokalkirken, målrettet kommunikasjon og kirken skaper trygge rom, bidratt til måloppnåelse

Oppsummering resultatmål 4.1 og 4.2

Til tross for en betydelig reduksjon i antall konserter og kulturarrangementer, er det svært gledelig at kirken har klart å omstille sitt konsert- og kulturtilbud til digitale formater. Det har i 2021 vært svært høy oppslutning om kirkens digitale konserttilbud og salmeformidling, noe som viser at kirkens kulturformidling har stor betydning. Vi ser også en gledelig økning i antall sokn med åpen kirke, og stabilt tilbud i antall dager med åpen kirke. Det er behov for en ytterligere og tydeligere satsing på åpne kirker i 2022.

Veien videre resultatmål 4.1 og 4.2

- Bidra til at lokalkirken samarbeider med øvrige kulturaktører for å drive aktiv publikumsutvikling i kirkens kust og kulturtilbud.
- Øke kompetanse på publikumsutvikling og arrangørrollen.
- Bidra til at Den norske kirke i Borg har et regelmessig digitalt konsert- og kulturtilbud.
- Bidra til at flere menigheter har tilbud om åpen kirke, særlig om sommeren og i forbindelse med allehelgen.
- Ferdigstille tilstandsvurderinger i alle kirker

Kirkebygg

Kirkerådet gjorde i sitt møte i desember 2018 (KR-sak 64/18) vedtak om at det skal utarbeides en kirkelig kulturarvsstrategi for Den norske kirke etter gitte retningslinjer. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe med fagpersoner og gruppen har vært ledet av Bjørn Solberg, leder i Indre Østfold kirkelige fellesråd. Kulturarvstrategidokumentet ble vedtatt på Kirkemøtet i 2021. Den gir et godt grunnlag for arbeidet som bør gjøres framover for å øke bevisstheten om den materielle kulturarven kirkestedene representerer. Dokumentet får betydning for revidering av planene for trosopplæring og diakoni, og det gir signaler om kirkens plass og muligheter i samfunnet. I et utdrag fra dokumentet står det under avsnittet om Kirkested og kirkebygg i skolens undervisning: «Om den kirkelige materielle kulturarven skal bevares og utvikles som samfunnets fellesarv, er det avgjørende at den tas inn i skolens undervisning. Det er bare slik nye generasjoner kan få den kjennskapen og det eierforhold til byggene som trengs for å sikre vern, vedlikehold, videreutvikling og levendegjøring av arven i nye generasjoner. Alt ligger til rette for at dette kan skje. Videre «I skolen gir både opplæringsloven og ny læreplan et godt grunnlag for levendegjøring og utvikling av den kirkelige kulturarven.....Kirkebyggene representerer material- og håndverkskunnskap, og de kan gi innsikt i matematiske beregninger. Kirkegodset og prestegårdene kan fortelle om en tid da utviklingen innenfor landbruk og hagedyrking skjedde i kirkens regi»

For femte gang ble det i 2021 gjennomført Kirkekontroll av landets kirker. Dette gjøres av den lokale kirkeforvalteren i samarbeid med KA hvert fjerde år. Det er rapportert utført kontroll på 1421 av landets 1636 kirker i 2021, og som gir et landsgjennomsnitt på 87 %. I Borg bispedømme ble det utført kontroll på 128 kirker, og det utgjør 96 % av kirkene i bispedømmet. Ikke bare ligger bispedømmet klart over landsgjennomsnittet på utført kontroll, men er best i landet. Dette vitner om stor deltagelse og en god bevissthet hos kirkebyggforvalterne om ivaretagelse av kirkene, dets historie og tilstand. Resultatene av kirkekontrollen har også gitt næring til områder det må jobbes med spesielt framover. I denne sammenheng bør det nevnes fokusering på tilstandsanalyser. Middelalderkirker i stein har kommet dårlig ut i undersøkelsen, og særlig på ytterveggens tilstand. Av alle kirker det er rapportert på i Borg, meldes det om at hele 40 kirker har et klimaskall som er mindre bra eller dårlig. Her er også trekirkene med. I resultatene fra Borg viser tallene at det fortsatt er 47 kirker som har el-tavler med skrusikringer og det er 73 kirker som mangler varmestyring. Det meldes også om 47 kirker som slår dårlig ut på tilgjengelighet. Dette gjelder 37 % av kirkene som det er rapportert på i Borg, og gir et dårligere bilde enn landsgjennomsnittet. Borg bispedømme sitt vedtak av 14.12.21 om strategiske mål for bispedømmet, gir retning for søke å bevisstgjøre sterkere på disse områdene framover.

Å skape mer himmel på jord er også å lage gode rom å dele troen i, gi håp og trøst. For mennesker som blir glad i kirken sin og opplever trivsel og eierskap, kan dette være med på og åpne troens rom for den enkelte. Vi må sikre en god kulturforvaltning, og gjøre våre bygninger og anlegg trygge å ferdes i og på. Dette bidrar også til trygge arbeidsforhold for våre ansatte. Når vedlikeholdsrutiner blir fulgt, og kirkestedene sikres en god utvikling i kommunale planer, gir dette som oftest større forståelse for hva kirken er, og representerer. Samhandlingen om å overlevere kulturarven et kirkested er til nye generasjoner, blir ikke bare da et «kirkelig» ansvar, men et samfunnsansvar. Koronatiden har gitt oss kunnskap om ny teknologi, dette kan vi bruke aktivt for å informere om kirkestedene. Det kan skape interesse og nye muligheter. Turistnæringen har oppdaget Borg-leden, og mulighetene for å utvikle kirkestedene langs pilegrimsleden burde derfor være relevant å drøfte med kommunenes planavdelinger. Til slutt bør det nevnes at kirkerommet, dets inventar, kunstneriske utsmykninger og akustikk innbyr til kunst og kulturopplevelser, kunnskapsformidling, dialog og samvirke. Det stilles også store forventninger til hva som skjer med fordelingen av midlene fra OVF, og hvordan dette vil slå ut for kirkene og kirkestedene i Borg fram mot år 2030. Dette kan vi kanskje påvirke. Gode tilstandsanalyser og intensivering av arbeid for å gi bedret tilgjengelighet bør være viktige målsettinger å jobbe med i den sammenheng.

B.5 Hovedmål 5 Flere får lyst til å jobbe i kirka og blir værende i arbeid i kirka

Resultatmål 5.1 Rekrutteringen til vigslede stillinger styrkes.

Antall vigslinger til kateket og diakon i Borg har de foregående fem årene vært stabilt, og har ligget mellom 7-11 pr år, men i 2021 var det en markant nedgang, med kun to 2 vigslinger. Det ble i 2021 vigslet 6 til prestedtjeneste, to flere enn de to tidligere årene. Vi ser en trend over tid hvor flere kvalifiserer seg til vigslet stilling mens de er i kirkelig arbeid, dette oppfordres det systematisk til i begge arbeidsgiverlinjene. Det var 6 ny-rekrutteringer i 2021, samme antall i 2020 og en fortsatt positiv økning fra 2019 hvor det kun var 2. Resultatmålet anses oppfylt, dog med et større potensiale.

Vurderinger

Vi har de to siste årene hatt betraktelig flere stillinger utlyst enn tidligere år, men vi ser som for 2020 at det er en markant nedgang i antall søkere til ledige stillinger. Borg bispedømme merker i økende grad de rekrutteringsutfordringer som andre bispedømmer har meldt om tidligere.

2021	36 utlyste stillinger	117 søkere
2020	30 utlyste stillinger	120 søkere

Vi ser en tendens til at flere av søkerne til prestestillinger har dette som sin andre karriere. Disse bringer med seg verdifull kompetanse og erfaring fra andre deler av yrkeslivet inn i prestedtjenesten. Det er ventet at vi vil se mer til dette i årene framover, og det vil måtte prege måten vi jobber med rekruttering på.

Som del av programmet "Veien til vigsling" (VTV) gjennomførte 7 studenter med tilknytning til Borg stiftspraksis våren 2021, dette var en økning fra 3 året før. Praksistiden ble preget av strenge smittevernstiltak, men tilbakemeldingene var gode. Menighetene melder tilbake at det er en glede og berikelse å ha kandidatene i arbeid disse 5 ukene. Stiftspraksis fungerer godt iht. målsettingene.

Den årlige VTV-samlingen ble tross koronarestriksjoner gjennomført over fire dager i juni 2021. Tunsberg og Borg bispedømmer hadde felles samling, og fra Borg deltok 15 studenter mot 4 studenter i 2020.

I desember ble teologistudenter ved TF, MF og VID som har tilknytning til Borg, og som har inntil 3 år igjen av studietiden, invitert til møte/samtale og påfølgende middag. Dette med formål om å etablere relasjoner og informere om jobbmuligheter i Borg. Fem av syv studenter deltok og de ga uttrykk for at de som studenter ønsker mer og tettere kontakt.

Etter flere år uten tilstedeværelse på utdanningsmesser deltok Borg to dager på den digitale utdanningsmessen "Ta utdanning" i starten av 2021. Det var svært få ungdommer som tok kontakt og tiltaket bør vurderes for økt måloppnåelse.

Borg bispedømmes «Plan for rekruttering» ble vedtatt i 2021. Denne er tenkt som et plan- og motivasjonsverktøy for begge arbeidsgiverlinjer og beskriver 10 innsatsområder med forslag til tiltak. Planen bygger på de funn og undersøkelser som er gjort særlig i regi av Kirkerådet. Planen har vært til behandling i Borg arbeidsgiverforums arbeidsutvalg, RAMU og regionalt kontaktmøte, og ble godkjent i Borg bispedømmeråd desember 2021. Planen omhandler 3 mål: «Flere søker seg til

kirkelig utdanning, flere søker seg til kirkelig stilling, kirken skal være en attraktiv arbeidsplass.» En vellykket implementeringsfase vil være avgjørende for måloppnåelse på kort og lang sikt.

Borg bispedømmeråd er godkjent lærlingebedrift og har lærling i mediefag, enkelte fellesråd i Borg har også lærlinger i ulike fag. I samarbeid med kirkevergelag er det et mål å gjøre flere fagfelt tilgjengelig for lærlinger og øke antallet læreplasser i Borg.

Arbeidsveiledning (ABV) er et viktig virkemiddel for utvikling og kvalitetssikring av tjenestene i kirkens arbeid. Borg har gjennom mange år hatt en solid satsning på arbeidsveiledning. ABV har vært obligatorisk for alle nytilsatte prester og blir omtalt under stillingsintervjuer. Tilbakemeldingene er at mange anser ABV som viktig og at ordningen også bidrar rekrutterende.

I 2021 deltok 130 ansatte fordelt på 19 grupper, med en jevn fordeling av ansatte i begge arbeidsgiverlinjer. Som en konsekvens av pandemien er mange av veiledningssamlingene gjennomført digitalt. Dette har blitt en veiledningsform som med litt øvelse har fungert bra. Ved digitale samlinger spares reisevei, og dermed gjøres samlingene lettere tilgjengelig. Samtidig meldes det om at det fysiske samværet har en effekt på gruppen og arbeidet. Gitt erfaringene fra koronaperioden foreslås det i videre arbeid å veksle mellom fysiske og digitale veiledningssamlinger. Individuell arbeidsveiledning tilbys enkeltansatte som et personalmessig tiltak etter behov.

Styringsgruppen for ABV i Borg består av Tore Kristian Lang (faglig ansvarlig), Elisabeth Engen Lie (HR rådgiver Borg), Jostein Tegner (sokneprest og veileder) og Grethe Dihle (kirkeverge). Styringsgruppen ble i 2021 styrket med en kirkeverge, noe som er svært relevant siden ABV krysser begge arbeidsgiverlinjer.

I 2021 har det vært fortsatt fokus på omlegging av ABV fra gruppeveiledning til stabsbasert veiledning. Ved utgangen av 2021 er det veiledning i 5 staber. Stabsveiledning er og vil være et viktig bidrag til å styrke samhandlingen i de lokale kirkestabene framover. ABV i stab vil kunne bidra til at det utvikles felles språk og fortellinger om det arbeidet en står i til daglig, og at arbeidsfellesskapet i større grad kan trekke sammen mot felles mål, samtidig som en verdsetter hverandres ulike roller og kompetanse. Veiledning i stab har flere mål; økt trivsel, bedre samhandling, sterkere team, sammen bidrag til at ansatte skal føle tilhørighet og blir værende i jobb i Den norske kirke.

Omleggingen til stabsveiledning gir økt behov for veiledere. Borg bispedømmeråd imøteser planen om ny utdanning for veiledere høsten 2022 og ønsker å rekruttere kandidater til dette utdanningsprogrammet.

Etter- og videreutdanning (EVU) for prester utlyses to ganger i året og baserer seg i all hovedsak på Bispemøtets tilbud. 12 prester søkte om etterutdanning i 2021 hvor av 10 fikk innvilget sin søknad. Pastoral klinisk utdanning (PKU) var den etter- og videreutdanningen som hadde flest søkere fra Borg. Andre kurs med deltakere fra Borg er Pastoral lederutvikling (PLU), Funksjonshemming og kirken, samt Prest og teolog i praksis (PTP del 1 og 2). I tillegg legger flere prester til rette for kurs- og studieopplegg prostivis, særlig for prestene. Det er en utfordring at relativt få prester søker om etter- og videreutdanning. Noe av dette kan skyldes kursutlysningenes relevans. Bispedømmekontoret og prostene arbeider kontinuerlig med å øke bevisstheten og oppslutningen om etter- og videreutdanningstilbudet.

Veien videre

Rekruttering blir et sterkt prioritert område i 2022. «Plan for rekruttering» skal implementeres og det er et mål å skape engasjement rundt denne.

Av planens innsatsområder er det spesielt disse 3 som får fokus i 2022:

- Utvikle konsept for å markedsføre kirkelig utdanning overfor studiesøkende ungdom
- Øke antall studenter i praksis og implementere rekrutteringsstillinger «Prest under utdanning».
- Utvikle en intern kultur for stolthet over arbeidsplassen

Resultatmål 5.2 Flere engasjeres til frivillig tjeneste i kirken

Resultater

Reduksjon på 9,2 % frivillige totalt. Resultatmål ikke oppnådd. Antall frivillige i koronaårene ligger på 63 % av gjennomsnittlig antall frivillige 2018-2019.

Vurdering

Med redusert aktivitet i kirkene er det også naturlig at antallet frivillige reduseres. Den generelle nedgangen for frivillighet i Norge er på 10 % melder frivillighet.no. Det er omtrent som nedgangen for kirken i Borg. I år er det har størst økning- hele 52 % økning i frivillige til kunst og kulturarrangementer, det var området med størst nedgang i fjor. Allikevel er dette det området der vi ligger lavest i forhold til gj.snitt i 2018-2019, 46 %. Domprosten melder at det generelt er enklere å skaffe frivillige til kunst- og kulturarrangementer. Det er også tydelig at de får andre typer frivillige på disse arrangementene enn ved ordinære gudstjenester. Det er frivillighet innenfor diakoni og rådsmedlemmer som har minst nedgang under koronaårene. I Nedre Romerike er det faktisk en økning innen diakoni- det forklares med målrettede forespørsler og god koordinering fra ansattes side. Størst nedgang har vi på frivillighet knyttet til gudstjenester (mange eldre) og i TOL arbeid for unge over 12 år (18 % nedgang). Nasjonalt er det frivillighet blant eldre og unge som har størst nedgang, det kan forklare at det er gudstjenester og TOL som rammes særlig hardt av korona i Borg.

Prostene peker også på at det er en generell nedadgående trend for frivillighet i kirken, prostene i Vestre Borgevangeliser sier: *I deler av prostiet er det stadig vanskeligere å engasjere frivillige til oppgaver ved gudstjenestene. Trofaste eldre blir stadig eldre og yngre er særlig vanskelig å engasjere. I "Frivillighetens år" bør alle menighetene (råd og ansatte) vise større frimodighet og rett og slett spørre og utfordre folk. Kanskje bør de også vurdere å lønne ungdom/studenter. Litt økonomi og mye tillit kan åpne for mye.* Digital kirke gir nye tjenester og nye arenaer for å engasjere frivillige, også unge. Tilbakemeldinger er at folk setter pris på å bidra med annet enn kirketjeneroppgaver. I Greverud menighet har kirken rekruttert far og sønn team som strømmer gudstjenester som frivillige.

Tidligere år har vist en stor variasjon i rapporteringene av antall frivillige, og mye tyder på at dette fortsatt er tilfellet. Det er relativt store variasjoner mellom prostiene uten at prostene kan forklare at dette har konkrete årsaker. En åpenbar kobling er at der soknene jobber målbevisst med å rekruttere frivillige til konkrete oppdrag har de flere frivillige enn i sokn som ikke gjør det. Det er fortsatt behov for opplæring og oppfølging i forhold til rapportering av frivillighet. Strategien om å utfordre medlemmene til å delta i kirkens arbeid er fortsatt høyaktuell.

Veien videre:

I arbeidet med strategiplan for Den norske kirke i Borg vil frivillighet være en viktig utfordring. Delmålet fra strategiplanen for Den norske kirke som handler om å skape en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende frivillighetsarena vil være viktig i arbeidet med å fornye kirkens frivillighetsarbeid i tråd med moderne frivillighet med andre typer frivillighetsoppdrag, mer konkrete og tidsavgrensede frivillighetsoppdrag som passer med hektiske familieliv og pendlerhverdag.

Resultatmål 5.3 Kirkelige medarbeidere trives i jobben

Resultat

Fokus på medarbeideres trivsel og fungering i arbeidet har vært videreført fra 2020. Prester i Borg har en score på 4,1 (hvor 5 er maks) på tilfredshet med jobben. Resultatmål i rimelig grad oppnådd under rådende korona-vilkår.

Vurdering

Da pandemien traff Norge i starten av mars 2020 ble det store endringer i de ansattes rammebetingelser, dette har vært gjeldende også i 2021. I perioder har det vært pålagt hjemmekontor, arrangement har blitt avlyst eller endret, strenge restriksjoner og oppfordring om å unngå samlinger med mange deltakere har preget året.

Til tross for belastningene viser medarbeiderundersøkelsen høsten 2021 at ansatte i stor grad har trivsel og god fungering i jobb. På spørsmål om de ser seg selv som ansatt i rDnk om 2 år, er det en score på 4.3. Medarbeiderundersøkelsen er nærmere beskrevet i årsrapporten under punkt om HMS.

Ansatte og frivillige medarbeidere har opplevd koronatiden utfordrende. Stadige endringer i restriksjoner med påfølgende endringer i planer, ofte med korte tidsfrister, og oppfølging av stadig endrede smittevernregler, rapporteres å ha vært belastende. Situasjonen har vært tema på RAMU og kontaktmøter gjennom året.

Særlig i gruppen undervisningsansatte har det vært meldt om stor slitasje. En Questback-undersøkelse ble derfor gjennomført og funnene presentert for dem på biskopens fagdag i 2021. Svarene fra undersøkelsen viste at 73% fant endringene i arbeidsforholdene i 2020 negative. 69% av respondentene fulgte opp dette med å si at de var svært lite motiverte for å jobbe under fortsatt koronarestriksjoner i 2021. Det de pekte på som hadde skapt mest slitasje var uforutsigbarheten som restriksjonene medførte i arbeidshverdagen. At året med pandemi særlig har preget trosopplæringsarbeidet er det ikke tvil om. I takt med nedstenging i flere runder ble trosopplæringstiltak utsatt flere ganger eller avlyst. Restriksjonene varierte mellom prostiene, og etter en tid kom det tilbakemeldinger om at en slik uforutsigbar arbeidssituasjon skapte slitasje hos de undervisningsansatte. På samme tid var det nettopp denne situasjonen som utfordret undervisningsansatte til å tenke annerledes. Dermed ble alternative og digitale tilbud til barn og unge utviklet med stor kreativitet og bredt omfang.

Prestetjenesten i Borg 2021

Årsverk 2020 og 2021

	Totalt	Prester inkl. biskop	Andel %	Adm.	Andel %	Andre
Pr. 31.12.2020	153,7	142,1	92,5%	11,6	8 %	0
Pr. 31.12.2021	156,4	144,5	92 %	11,9	8 %	0

Kilde: Kirkerådet. Totalt antall årsverk i Borg bispedømme.

Oversikten viser opprettede årsverk for prestatjenesten og besatte årsverk i sekretariatet. Grunnet lavere aktivitet under pandemien er det i mindre grad enn tidligere år satt inn vikarer i vakanser og

ved sykefravær i prestedtjenesten. I flere prosti har det i tillegg vært utfordrende å skaffe tilstrekkelig antall vikarer i 2021. Situasjonen gjenspeiles i regnskapet, jf. årsrapportens kap. VI.

Økningen i prestedtjenesten på 2,4 årsverk er benyttet med 2 årsverk til satsning på ungdom og unge voksne, ved at det er opprettet ny stilling som byprest i Lillestrøm, og byprest/studentprest i Fredrikstad. I tillegg er det tilført 0,4 årsverk stilling i Nordre Follo prosti.

Bemanningen i bispedømmeadministrasjonen ved utgangen av 2021 utgjorde 11,9 årsverk. Kapasiteten har vært lavere enn dette grunnet vakanse og langvarig sykefravær i 2021.

Kirkelige handlinger pr. prest og prestedekning

Antall kirkemedlemmer pr. presteårsverk (faste og vikarer)

	Prester	Medlemmer	Medlemmer og tilhørige	Medlemmer per prest
Borg	144,5	463 853	483 621	3 210
Nasjonalt	1 334,2	3 524 779	3 652 199	2 642

Kirkelige handlinger pr. presteårsverk

	Prester	Antall konfirmanter	Per prest	Vielser	Per prest	Gravferder	Per prest	Dåps-handlinger	Per prest
Borg	144,5	4 307	29,8	547	3,8	4 677	32,4	3032	21,0
Nasjonalt	1 334,25	33 114	24,8	4 729	3,5	34 682	26,0	26 601	19,9

Vi ser at Borg ligger over landsgjennomsnittet for kirkelige handlinger pr. årsverk. En fortsatt befolkningsvekst i årene som kommer vil utfordrer dette ytterligere.

Pensjonister i tjeneste

Pensjonister og enkelttjenester	Timer	Årsverk
Borg 2021	12 701	6,9
Borg 2020	13 138	7,51
Borg 2019	16 138	9,22
Borg 2018	9 444	5,40

Tabell pensjonister og enkelttjenester utført av pensjonister 2021

Ekstratjenester	Gudstjenester			Gravferd			Vigsel
	Ved andre	Ved prest	Totalt	Ved andre	Ved prest	Totalt	Ved prest
Borg 2021	14	13	27	4	1	5	3
Borg 2020	16	28	44	8	26	34	12
Borg 2019	8	75	83	0	93	93	42
Borg 2018	23	49	72	7	46	53	35

Tabell ekstratjenester 2021. Kilde: Lønnssystemet Aditro

Pensjonistenes innsats ved vakanser og sykefravær i presteskaper er en viktig og fleksibel ressurs. Vi erfarer som i 2020 at flere av de som går av med pensjon velger å ta vikaroppdrag relativt raskt etter avgang. Dette er vi svært takknemlig for.

Utlysning, søknader og tilsetninger i prestedtjenesten

Rekruttering (% kvinner i parentes)	2021	2020	2019	2018	2017
Antall utlyste prestedstillinger	36	30	10	18	16
Antall søknader	117 (49%)	120	52 (35%)	132 (38%)	126 (46%)
Antall søknader pr. stilling	3,2	4,0	5,2	7,3	7,9
Antall tilsetninger	25 (56%)	29	10 (40%)	18 (56%)	16 (50%)
Fra annen prestedstilling i DNK	19 (37%)	21	8 (50%)	15 (66%)	11 (63%)
Fra annen kirkelig stilling	5 (40%)	2	-	1 (0%)	2 (0%)
Fra annen stilling utenfor kirken	0	3	-	1 (100%)	
Fra utdanning	5 (40%)	3	2 (0%)	0 (0%)	3 (33%)
Antall vigslinger av prest	6 (50%)	4	4 (25%)	6 (56%)	6 (50%)
Veien til prestedtjeneste	16 (44%)	4	6	8 (50%)	10 (50%)
Stiftspraksis	7 (57%)	2	3 (33%)	8 (38%)	5 (50%)
Ny-rekruttering	6 (50%)	6	2	0	3

Tabell rekruttering 2021- Borg bispedømmeråd

I 2021 ble 36 prestedstillinger lyst ut. Det har vært en stor økning over femårsperioden 2017-2021. Tallet 36 var høyt fordi 8 stillinger ble lyst ut på nytt, 3 stillinger ble lyst ut 3 ganger og 5 stillinger ble lyst ut 2 ganger grunnet manglende søkergrunnlag. Spesielt ser vi at kapellanstillinger er vanskelig å få besatt.

Som et ledd i markedsføring av ledige prestedstillinger har vi brukt mediebyrået MediaPlus for å nå bredere ut til aktuelle søkere, særlig på sosiale medier. Effekten av dette skal evalueres i løpet av 2022.

Søknader pr. stilling har hatt nedgang de siste årene, men er fortsatt noe høyere enn landet som helhet. Den store økningen i ledige stillinger i Borg kan nok forklare noe av nedgangen i antall søkere pr stilling. Årsaken til at Borg ligger noe høyere enn landsgjennomsnittet er sannsynligvis først og fremst geografisk plassering.

Alderssammensetning

Aldersfordelingen i presteskaper fast ansatte og vikarer	Antall 39år el.yngre	Antall 40-49 år	Antall 50-59 år	Antall 60 +	Totalt antall
Borg 2021	25	25	48	37	135
Borg 2020	24	27	45	40	136
Borg 2019	22	30	39	50	141
Borg 2018	21	34	40	46	141
Borg 2017	15	35	40	47	137
Landet totalt 2021	218	290	379	353	1240

Tabell aldersfordeling i presteskaper DNK 2021

Det er en målsetting om fortsatt økning av andel yngre i presteskaper, både for å sikre fremtidig bemanning og en god alderssammensetning i presteskaper. Tilbakeføring av soknepreststillinger til

kapellanstillinger, ved ledighet i stilling, har vært benyttet som virkemiddel for å oppnå dette. Men, erfaringene er at yngre prester ofte foretrekker soknepreststillinger. Det er derfor startet et arbeid for å vurdere innretningen på kapellanstillingene ved utlysninger og se på en mer fleksibel arbeidsdeling mellom sokneprester og kapellaner.

Prestetjeneste oppsummert

Det er en tett dialog med biskop, proster og personalavdeling når det gjelder arbeid med utlysninger og tilsetninger. Kontinuerlig arbeid med å kvalitetssikre prosesser, særlig menighetsrådenes involvering fortsetter i 2022.

Biskopens ledelse av prestene skjer primært gjennom prostene, og Borg biskop har derfor prioritert tett oppfølging av prostene. Biskopen holder årlige medarbeidersamtaler med alle prostene, årlige utviklingssamtaler med fokus på strategiske valg hvor ledergruppa ved bispedømmekontoret deltar, og en egen årlig personalgjennomgang hvor personalsjef deltar. Biskopen treffer også samtlige prester minst en gang i året. I 2021 ble biskopens nyttårssamling gjennomført digitalt.

Biskopen gjennomfører samling for institusjonsprester og samling for nytilsatte halvårlig. Samlingen med nytilsatte er en del av det nasjonale innføringsprogrammet som alle prester obligatorisk deltar i.

Prest Onesimus Jalata-Nagari på jobb i Lørenskog kirke.

B.6 Kirken har en demokratisk og velfungerende organisasjon

Resultatmål 6.1 Samarbeid og samhandling mellom ulike enheter på ulike nivåer øker

Resultat

Samarbeidet mellom ansattgrupper på ulike nivåer og i ulike enheter har økt og er bedret i 2021. Særlig har samhandling i Kommunikasjonsløftet gitt resultater og ny utvikling. Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Siden midler til drift og utvikling er begrenset, er samarbeid med andre organer og organisasjoner en viktig strategi og et effektivt virkemiddel i Borg bispedømmeråds arbeid. Strategisk plan med felles mål og strategier er et viktig verktøy i dette arbeidet.

Styrket samarbeid etter Korona

Koronapandemien har vært en syre-test på om arbeidet med å etablere god samhandling har vært godt. Samhandling om korona-ledelse med kirkeverger og proster var et strategisk valg som har fungert godt og styrket videre samarbeid post korona.

Kommunikasjonsløftet har styrket samarbeidet i stabene/mellom arbeidslagene i en tid da mange beslutninger måtte tas på usikkert grunnlag vedr. teknologi man egentlig ikke mestret så godt. Det at det var etablert nettverk med prostikontakter i flere prostier, flere fellesråd hadde definert redaksjonsgrupper for sosiale medier i forbindelse med #øktoppslutning. Oversikt over kompetanse og ressurser gjorde at vi kunne koordinere godt arbeid tidlig, og ikke minst få fram gode eksempler til inspirasjon og motivasjon.

Samarbeidet med **Borg kirkevergelag** har resultert i et systematisk strategisk arbeid gjennom hele året. Dette har ført til utvikling for ABV, en vellykket årskonferanse for Borg arbeidsgiverforum, samarbeid rundt Kommunikasjonsløftet og digital samling for alle valgte ledere i mai, samt felles fagdager for undervisningsansatte og diakonmedarbeidere.

Dialogforum Østfold er et viktig organ og Borg bispedømmeråds hovedaktør for å oppnå målet om en styrket religionsdialog, dette arbeidet er styrket i 2021. Se omtale under resultatmål 3.4 tidligere i årsrapporten.

Borg pilegrimssenter AS er etablert som et ideelt aksjeselskap i samarbeid mellom Østfoldmuseene, Borg biskop, Sarpsborg kommune og iSarpsborg. Viken fylkeskommune m.fl. er bidragsytere.

I 2021 har **vennskapsavtalen med Gøteborg stift** i all hovedsak bestått i å informere hverandre og utveksle erfaringer fra hverandre på hvordan man jobber i en annerledes tid. I 2022 er det tid for evaluering av vennskapsavtalen.

Oppsummering og arbeid videre

Arbeidet med samhandling fortsetter og har fått sin egen dynamikk. Analysene i årsrapportarbeidet viser at samhandling og samarbeid er de strategiene som vi har størst potensiale på å utvikle for strategisk måloppnåelse særlig for skole-kirke samarbeid, kultur og diakoni.

I 2022 vil vi arbeide for å styrke ansattes profesjonalitet som samhandlingsaktør med kommunene, bla med hensyn til metodikk.

Resultatmål 6.2 Fortsatt støtte og opplæring til menighetsråd

Resultat

I 2021 har alle valgte rådsmedlemmer vært invitert til digital kommunikasjonsamling i mai, informasjonssamlinger om kirkelig organisering i mai-juni og prostivise besøk med biskopen høsten 2021. Lederne var invitert til digital samling i april med fokus på kommunikasjon og strategisk ledelse. Borg bulletin som det viktigste kommunikasjonsmiddelet til valgte råd har hatt månedlige utsendinger gjennom hele 2021. Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Vi har definert det «å strikke sammen nivå og enheter» som et ønsket mål. Vi har brukt alle arenaer der flere yrkesgrupper og representanter fra de ulike arbeidsgiverlinjene har vært tilstede, til å fokusere på felles mål. Vi opplever fortsatt at strategiplanen for Den norske kirke i Borg i stadig større grad brukes og bidrar til felles retning. Vi har i forindelse med helhetlig menighetsplan innhentet samtlige strategiplaner som finnes i menigheter i Borg.

Vi ser også at vi oftere får styringsgrupper og arbeidsgrupper på tvers av enheter og nivåer. Det er mange ulike ledere på ulike nivåer- ledelsesstøtte og mest mulig åpenhet bidrar til at flere drar i samme retning og definerer seg inn i fellesskapet.

Arbeidet med høringen til ny kirkelig organisering ble tilrettelagt med felles prosessanbefalinger fra Borg arbeidsgiverforum. Det er etablert et teamsrom for valgte ledere i Borg som gjør det enklere å dele erfaringer og kunnskap. Ved siden av samhandling som strategi vil helhetlig og målrettet kommunikasjon være viktig i det videre arbeidet. Vi er takknemlige for at god dialog med valgte ledere og kirkeverger i bispedømmet gjør at vi får til å løfte temaer som er av interesse og som er nyttig i opplæringen av valgte rådsmedlemmer.

Oppsummering og arbeid videre

Borg bispedømmeråd vil fortsette arbeidet med å støtte ledere på alle nivåer og skape arenaer for samledelse og strategiske drøftinger. Planen for støtte til menighetsråd og fellesråd over fire år i samarbeid med kirkevergelaget videreføres; Vi jobber videre med å arrangere ledersamlinger, støtte menighetsrådene i ledernetverk på prostinivå, dele kunnskap og ha fokus på strategisk arbeid og Kommunikasjonsløftet.

C FNs bærekraftsmål

I Borg bispedømme er FNs bærekraftsmål innlemmet i strategiplan for samfunn og diakoni (vedtatt 2020). Vi er avhengig av kollektivt ansvar og konkret handling på alle nivåer. Det betyr at alle deler av kirken må bidra og at man ikke utelukkende må se dette arbeidet i en diakonal sammenheng. Et av hovedprinsippene i bærekraftmålene er at ingen skal utelates, noe som betyr at de mest sårbare menneskene må prioriteres. Det er naturlig å tenke at dette er diakonalt arbeid. Det er det også, men det fritar ikke andre faggrupper fra å jobbe strategisk med bærekraftmålene. Vi klarer ikke nå disse målene uten å jobbe sammen, innad, utad og på tvers. Bærekraftsmål nr. 17 *Samarbeid for å nå målene*, gir oss tydelig retning om at i dette arbeidet må alle dra i samme retning, både lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt. Dette er i tråd med strategiene om samarbeid og samhandling som vi har jobbet med i Borg siden 2015. Vi mener at arbeidet i Borg har bidratt til å komme nærmere bærekraftsmål 17 i løpet av 2021. Se mer om dette i resultatmål 3.1 og 6.1.

Regjeringen la frem en nasjonal handlingsplan (Meld. St. 40 2020-2021) i juni 2021 og mange kommuner har nå bærekraftmålene innlemmet i sine handlings- og strategiplaner. Dette har gitt oss som kirke mulighet til å utvikle, utvide og få et enda tettere samarbeid med kommunene lokalt. Gjennom bærekraftmålene har vi nå fått et felles språk og felles mål å jobbe sammen om.

Arbeidet med å koble bærekraftmålene til lokalt og nasjonalt kirkelig arbeid kan fort bli en skrivebordsøvelse, der alt kirken gjør har betydning for bærekraftmålene. Vi ser at vi nå i 2022 må jobbe med å konkretisere og kvalitetssikre hvordan bærekraftmålene skal gi

seg uttrykk i delmål, tiltak og indikatorer i lokalt og regionalt kirkelig arbeid og tydeliggjøre sammenhengene med kirkens hovedmål og delmål. Kommunene jobber med det samme og vi følger deres arbeid med interesse. Foreløpig har vi vurdert våre bidrag til måloppnåelse slik:

Bærekraftsmål 1 og 10: Kirkens sosiale arbeid og barne- og ungdomsarbeid skaper fellesskap. Det forebygger utenforskap og bidrar til å hindre at fattigdom går i arv. Se mer om dette under resultatmål 2.2 og 3.1-3.3 for å se hvordan kirken i Dnk Borg har bidratt til dette.

Bærekraftsmål 3 God helse og livskvalitet: Kirkens tilstedeværelse gjennom fellesskap, samtalejeneste, sorgarbeid og omsorg bidrar til folkehelsen og forebygger ensomhet og psykiske lidelser. Den norske kirke i Borg har bidratt konkret i arbeidet med bedre helse og livskvalitet for om lag 10 000 mennesker i 2021. Se resultatmål 3.1.

Bærekraftsmål 11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn: Kirken tilbyr inkluderende arenaer i lokalsamfunnet, og kirken bidrar til å sikre kulturarv. Se resultatmål 3.2, 3.3, 4.1 og 4.2.

Bærekraftsmål 4 God Utdanning: Kirkens barne- og ungdomsarbeid gir opplæring i likeverd og menneske rettigheter, vern om skaperverket og bærekraftig utvikling. Se resultatmål 2.2

Bærekraftsmål 12,13 og 15, forbruk, natur og klima: 73 grønne menigheter har forpliktet seg til systematisk arbeid for mer bærekraftig drift og utvikling i alt arbeid. Borg bispedømmeråd holder på å resertifiseres som miljøfyrtårn. Se mer under resultatmål 3.3.

Bærekraftsmål 1, 10 og 6, Utrydde fattigdom, redusere ulikhet og rent vann: Bøssebærere fra menighetene samlet inn penger til Kirkens Nødhjelps fasteaksjon og bidro i kampen mot fattigdom.

Arbeidet lokalt

Det er varierende hvor langt de enkelte menigheter har kommet i dette arbeidet. I diakoniundersøkelsen (bdr 2022) svarer 61 % av diakonene at de i løpet av 2021 har arbeidet med å koble FNs bærekraftsmål til sitt diakonale arbeid. Tilbakemeldingene er at det flere steder jobbes med å koble bærekraftmålene til revidering av nye diakoniplaner. Det er blitt tematisert i staver, diakoniutvalg, gudstjenester (spesielt i forbindelse med skaperverkets dag), diakonale arrangement, konfirmantundervisning, menighetsblader og også som kronikk i lokalaviser. Videre meldes det at noen av ressursene som ligger på bærekraftboka.no er benyttet i gudstjenester, konfirmantundervisning og på facebooksider. Domprostiet har knyttet noen av bærekraftmålene opp mot et nystartet prosjekt, *Her hører vi hjemme – sammen for ungdom i Fredrikstad*, og bærekraftsmål nr. 3 *God helse og livskvalitet* og nr. 10 *Mindre ulikhet*, er viktige og styrende mål for dette prosjektet.

Bærekraftmålene er langt fra fullstendig implementert, men vi finner at arbeidet er påbegynt innenfor det diakonale fagområdet, og at man er i ferd med å få en høyere bevisstgjøring av målene. Når det er sagt, så skjer det allerede veldig mye arbeid i hver enkelt menighet som kan kobles direkte til et eller flere av bærekraftmålene. Utfordringen er at det kan være vanskelig å se, og det er her bevisstgjøring og kunnskap om målene kommer inn. Det er viktig at disse målene ikke blir oppfattet som en ekstra jobb som øker belastningen på medarbeiderne, da kan arbeidet med implementeringen bli lang og tung. Vi må se bærekraftmålene som en nyttig ressurs som gir oss flere verktøy i verktøykassa vår til å formidle det vi som kirke ønsker å være i det samfunnet vi er en del av. Bærekraftmålene er et godt verktøy for samarbeid på tvers av ulike nivåer og samfunnslag.

Veien videre

I arbeidet med å implementere FNs bærekraftsmål i arbeidet vårt videre vil vi gjøre følgende i 2022:

- Arbeide videre med å spre informasjon og kunnskap om FNs bærekraftsmål til ledere, ansatte og valgte råd på alle nivåer.
- Utvikle strategiplan, resultatmål og indikatorer som omfatter FNs bærekraftsmål
- Videreutvikle arbeidet med å etablere samarbeid med kommuner og andre aktører (mål 17)
- Fortsette arbeidet med å redusere utenforskap for ungdom, flyktninger og mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Fortsette arbeidet med livskvalitet og livsmestring gjennom sorgarbeid og ungdomsarbeid.
- Fortsette arbeidet med miljøfyrtårn for Borg bispedømmeråd, videreføre arbeidet med mer himmel på en truet jord
- Følge Håpets katedral videre
- Fortsette arbeidet med å støtte fasteaksjon og innsamling til Kirkens nødhjelp
- Fortsette samarbeidet med Kirkens SOS

D Biskopens år

Visitaser

Visitasesnes formål er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet. Visitasene er forankret i visitasreglement for Den norske kirke. I Borg bispedømme er det utarbeidet en visitasveiledning for menighetene til bruk i forberedelsene. Borg er oppdelt i 51 visitasområder og biskopen gjennomfører 5-7 visitaser i året, normalt fra tirsdag til fredag, samt søndag. I 2021 har det til tross for koronarestriksjoner vært gjennomført fire visitaser. Alle sogn har dermed hatt visitas i årene 2012-2021.

Resultater

I hver visitas utvikles en visitasinnberetning og et visitasforedrag som gir en oversikt over og vurdering av situasjonen i lokalkirken. Borg bispedømmeråd vurderer at visitasene i 2021 ble gjennomført i henhold til visitasinstituttets intensjon. Evalueringene som er gjennomført på prostenes visitasoppfølgende møter ½ år etter gjennomført visitas der lokalkirken prioriterer de anbefalte utviklingstiltakene, viser gode resultater. Visitasene er vesentlig for resultatoppnåelse på bispedømmets hovedmål.

Uke 10: Nannestad (Øvre Romerike prosti)

«Det er nødvendig at de fire soknene prioriterer en felles satsing på kommunikasjon rettet mot hele den mangfoldige befolkningen i kommunen. Kirken må enda tydeligere kommunisere med en befolkning som i større grad enn tidligere oppsøker de gudstjenestene, enten fysisk eller på nett, som passer med livsfase og personlige preferanser ... »

Uke 21: Vestby (Søndre Follo prosti)

«Det er i Vestby et stort potensiale til å videreutvikle et mer differensiert gudstjenestetilbud som tydeligere svarer på hele lokalbefolkningens ønsker, behov og lengsler, og der mennesker, lag og foreninger involveres tydeligere i utformingen av gudstjenestene. Det er allerede mange gode eksempler....I samtalene med Vestby storsenter ble det også åpnet for gudstjenester der f.eks. i adventstiden »

Uke 37: Våler og Svinndal sokn (Vestre Borgesyssel prosti)

« Det er sterkt befolkningsvekst i kommunen basert på innflytting fra Norge og andre land...Det betyr at lokalsamfunnet er midt i en svært omfattende endrings og utviklingsprosess...nettopp i en tid med endring, er det særlig viktig å legge til rette for nærhet og tilhørighet for menneskene der alle kjenner seg hjemme... i tråd med Bærekraftmål 10 om å redusere ulikhet ble det løftet frem flere gode eksempler på hvordan lokalkirken, gjerne sammen med andre i prostiet, kan utvikle tiltak for å redusere økonomisk og sosial ulikhet»

Uke 39: Borge sokn (Domprostiet)

«Kirkens arbeid bæres oppe av et regelmessig bønneliv, alene og i fellesskap i kirkerommet. Det vil være fint om det ble lagt til rette i Kjølstad kirke for regelmessig bønnetjeneste, ledet av leke medlemmer, med aktuelle bønnemner fra kirke og samfunn og personer som en vet trenger forbønnens styrke... »

Borg biskop har i 2020 hatt følgende nasjonalkirkelige verv: Visepreses Bispemøtet frem til februar, Mellomkirkelig Råd, Budsjettkomiteen i Konferansen av europeiske Kirker, representant for Dnk i European Council for Religious Leaders, Nasjonal komitee for Haugejubileet.

Regionalt: Eier og styreleder av Håpets katedral til 1.10.2021, styremedlem i Litteraturhuset Fredrikstad, styremedlem i Borgleden Pilegrimsenter.

Ordinasjoner og vigslinger i 2021

Dato	Sted	Ordinand/vigslet
27. juni	Moss	Prest Margrete Kvalbein
27. juni	Våler	Prest Bent Erik Hodnebrog
15. aug	Eidsvoll	Prest Liv Hanne Almasou
15. aug	Ullensaker	Prest Brage Midsund
22. aug	Greåker	Prest Berit Vassdal
26. sep	Drøbak	Diakon Maria Njerne Borgenvik
16. okt	Lillestrøm	Prest Nicholas Noble
24. okt	Moss	Diakon Karen Elisabeth Dahl

Biskopens fagdager i 2021

Dato	Faggruppe	Biskopens tema
13. januar	Nyttårssamling prestene	Foredrag: «Kirke i ensomhetens tidsalder»
28. januar	Fagdag undervisningsansatte	Foredrag: «Kirkelig undervisning og sosiale medier i ensomhets tidsalder»
29. jan og 18. nov	Arbeidsveiledere	Refleksjon
27. oktober	Fagdag institusjonsprester Rygge flystasjon	Panelsamtale
10. november	Fagdag Ungdom for diakoni og undervisningsansatte	Refleksjon over tema

Biskopens deltagelse på utvalgte arrangementer i 2021

Gudstjenester (i tillegg til visitasgudstjenester og ordinasjoner/vigslinger)	
31. januar	Innsettelse sokneprest Glemmen, Hege Fagermoen
3. januar	Gudstjeneste Gjerdrum
7. mars	Avskjedsgudstjeneste Prost Søndre Follo, Hege Fagermoen
4. april	Påskedagsgudstjeneste Domkirken
13. juni	Innsettelse prost Søndre Follo, Kjerstin Jensen
29. august	Rømskog kirke 750 år
5. september	Holeby kirke 100 år
1. november	Gudstjeneste kirkelederkonferanse, preken
12. november	Åpningsgudstjeneste Kirkemøtet. Preken
28. november	Avskjedsgudstjeneste Fredrikstad Domkirke
Andre arrangementer i bispedømmet	
22. januar	ICAN appell Stortinget
3. februar	Opptak fasterefleksjon Ski Nye kirke
28. februar	«Levd liv- samtale» på Litteraturhuset.
19. mars	Samling med prestene i Domprostiet
2. april	Påskerefleksjon Nyhetskanalen TV2
3. april	Markering Hauges fødselsdag
6. april	Møte med diakonale institusjoner i Borg bispedømme
7. april	Innspilling samtale Spydeberg kirkes jubileum
1. juni	Åpning Borg leden pilegrimsenter

2. juni + 16. juni	Informasjonsmøte kirkelig organisering
3. juni	Åpning Hauges Minde
3. juni	Vert for Kronprinsparets besøk på Håpets katedral
4. juni	Møte Enebakk diakoni
5. juni	Åpning Håpets katedral
6. juni	Gudstjeneste Håpets katedral
10. juni	Dialogmøte om ny kirke på Råholt
21. juni – 24. juni	Veien til Vigslet tjeneste
3. juli	Åpning Sri Lanka Buddhist Vihara tempel, Hurdal
22. juli	Minnemarkeringer Nesodden og Fredrikstad
29. juli	Panel samtale diakoni Olavsdagene
18. august	Panel samtale Arendalsuka om beredskap
22. august	Mottak Olavsilden Eidsvoll
25. august	Samtale Ekko NRK
5. september	Holleby kirke 100 år
12. september	Jubileumsmarkering Porvoavtalen i Trondheim
20. september	Foredrag kristensionisme Glemmen
22. september	Foredrag diakoni og fundraising Råde
13. oktober	Faglig Haugeseminar Borg og Oslo bispedømme
14. oktober	Midtøsten forum om kristensionisme, Uraninborg
15. oktober	Åpningskonsert med innledning/TV-overført Hovlandfestivlen
17. oktober	Levd Liv, Litteraturhuset
22. oktober	Panel samtale Kristne Arbeidere
23. oktober	Spørretime Ungdomstinget
25. oktober	Prostibesøk Nordre Follo
27. oktober	Visitibesøk Nannestad
28. oktober	Prostibesøk Søndre Borge syssel
8. november	Prostibesøk Nedre Romerike
9. november	Avskjedsamtale Domkirkekjelleren
10. november	Prostibesøk Vestre Borge syssel
17. november	Prostibesøk Østre Borge syssel
18. november	Prostibesøk Søndre Follo
21. november	«Levd liv» Litteraturhuset
22. november	Kåseri Kirkens Bymisjons medarbeidersamling
23. november	Åpning retreatsenter Halden fengsel
23. november	Felles menighetsrådssamling Fredrikstad
24. november	Prostibesøk Øvre Romerike
Utvalgte kronikker og artikler	
Nyttårskronikk i aviser i Borg: Vi kan ikke overleve alene	
Fastekronikk i aviser i Borg: Faste for forandring	
Påskekronekk i aviser i Borg: Kjærligheten er sterkere enn døden	
Pinsekronikk i aviser i Borg: Pinse er fredens og forsoningens høytid	
Kronikk avisene i Borg i anledning 22.7: Nestekjærlighetens fellesskap mot hatets retorikk	
Kronikk avisene i Borg: Vi trenger et sterkt sivilt samfunn	
Kronikk Vårt Land: Norges evangelisk-lutherske folkekirke mot år 2030	
Artikkel Lutherske Kirketidende: Hva vil du jeg skal gjøre for deg	
Artikkel Festskrift til Desmond Tutu: «Without the eucharist, I could not survive»	
Artikkel Lutherske Kirketidende: Kirke i urbaniserende lokalsamfunn (trykkes mars 2022)	
Ukentlig bønn på Facebook fra Kirkenes Verdensråds bønnebok fra ulike regioner	
Ukentlig fortelling fra kirkens historie om bidrag fra oversette kvinner	

IV. Styring og kontroll i virksomheten

A.1 HMS/arbeidsmiljø

Sykefravær

	<i>Prosent</i>	<i>1-3 d.</i>	<i>4-16 d.</i>	<i>16d.-8u.</i>	<i>>8u.</i>
Prester – Menn - Borg	3,25	0,33	0,50	0,29	2,13
Prester – Kvinner - Borg	7,33	0,55	1,08	1,47	4,23
Prester – Totalt - Borg	4,91	0,41	0,74	0,77	2,99
DNK	5,82	0,37	0,70	0,71	4,04
Adm. – Menn - Borg	19,80	0	0	0	19,80
Adm. – Kvinner - Borg	3,08	0,26	0,47	0,95	1,38
Adm. – Totalt – Borg	6,92	0,20	0,36	0,73	5,63

Sykefravær 2021 - Kilde: Lønns- og personalsystemet Aditro

Det samlede sykefraværet i Borg bispedømme i 2021 er på 4,91% for presteskaper, ned fra 5,05% i 2020, som var ytterligere nedgang fra 2019.

Det er langtidssykefraværet som er høyest, men også her ser vi nedgang og tallene er forholdsvis lave. Fordelingen mellom menn og kvinner er markant når det gjelder fravær 16 dager – 8 uker, her er fraværet blant kvinnene 1,47 %, men hos mennene er dette bare 0,29 %. Når det gjelder fravær utover 8 uker ser vi samme forskjell; kvinner 4,23 % mot menn 2,13 %. Om lag 60% av sykefraværet utover arbeidsgiverperioden (16 dager) er grunnet kornisk sykdom, skade eller sykefravær i.fm. svangerskap. I godt samarbeid mellom prostene og bispedømmesekretariatet legges det til rette for at ansatte med nedsatt arbeidsevne skal kunne benytte sin restarbeidsevne i prestatjenesten. NAV har bidratt med tilretteleggingstilskudd i ett ansattforhold i 2021, til sammen utgjorde tilskuddet kr 301 360,-. Videre er det fokus på forebygging og oppfølging av aktivitetsplikten under sykefravær.

Sykefraværet ved bispedømmekontoret har vært noe høyt i 2021. Kontoret har en liten stab og med noen parallelle langtidssykemeldinger slår dette negativt ut i prosent. Totalt sykefravær i staben er på 6,92%, med 19,80% sykefravær for menn og 3,08 for kvinner. Dette bildet er helt snudd siden 2020 da det var kvinnene som hadde høyest sykefravær. Samlet sett har sykefraværet på kontoret gått ned fra 9,84 til 6,92 %. Hoveddelen av sykefraværet i år utgjøres av at en ansatt har vært 100% sykemeldte så og si hele 2021.

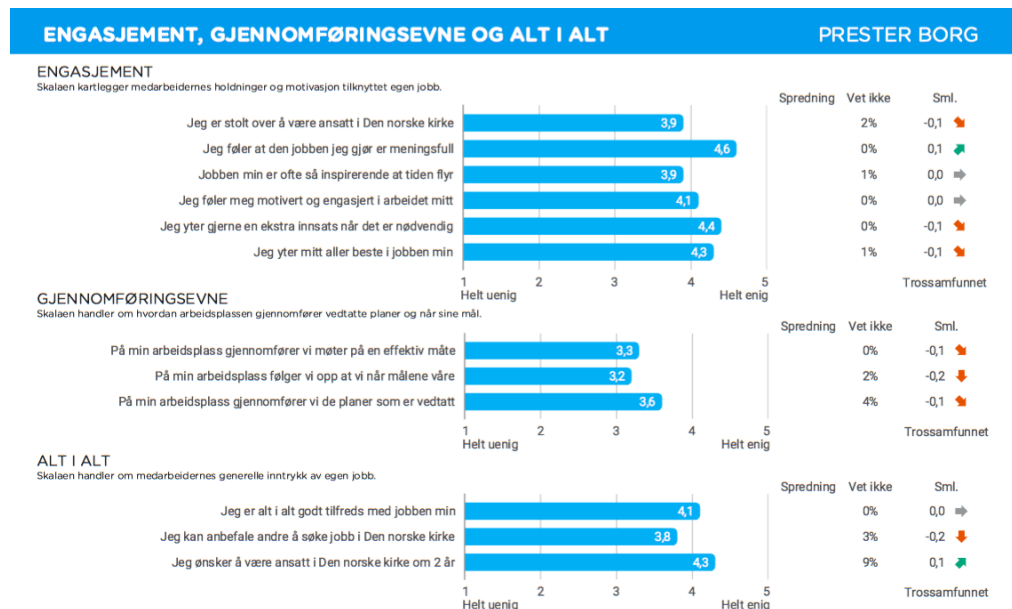
Det har i 2020 og 2021 vært oppfølgingen av medarbeidere i forhold til Covid-19, dette gjelder ansatte i risikogrupper, oppfølging av ansatte som har sittet mye på hjemmekontor, ansatte som vært engstelige for å utføre sitt arbeid, mv. Det har vært regelmessige samtaler mellom proster, bispedømmekontor, fagforeningene og verneombud ang oppfølging av ansatte. Det har vært et bevisst fokus på ansattes psykososiale helse i denne situasjonen. I hele perioden har det vært ulike og tilpassede tiltak som faste digitale møtepunkt og møter, lokale stabs- og planleggingsmøter, systematisert telefonkontakt, mv. Verneombudene har også fulgt opp i respektive prosti og ved bispedømmekontoret.

Medarbeiderundersøkelse, alle ansatte.

Medarbeiderundersøkelsen for 2021 ble igangsatt i september. Medarbeiderundersøkelsen har som hensikt å få en samlet kartlegging av arbeidsmiljø for hele kirken og gjennomføres derfor for hele

trossamfunnet Den norske kirke. Den er utviklet i et samarbeid mellom Kirkerådet, Norges kirkevergelag, Nettverk for kirkelige fellesråd og KA. Kirkerådet er initiativtaker og står ansvarlig for undersøkelsen.

Det er gledelig at det har vært stor oppslutning om å besvare undersøkelsen, svarprosenten for Borg var 81,5, og resultatene viser gode signaler. Med fokus på medarbeideres trivsel ser vi blant annet at prester i Borg har en score på 4,1 (hvor 5 er maks) når de svarer på tilfredshet med jobben. På spørsmål om de ser seg selv som ansatt i rDnk om 2 år, er det en score på 4.3.

Undersøkelse om arbeidsmiljø for kvinnelige prester

Undersøkelsen ble gjennomført våren 2021, og rapporten var ferdig 4. mai 2021. Det er første gang denne undersøkelsen er gjennomført

Én av tre kvinnelige prester i Den norske kirke har opplevd uønskede hendelser basert på sitt kjønn og yrke. Over halvparten som har opplevd dette, har ikke meldt fra. 80 % av de spurte opplever likestilling i Den norske kirke, og rundt 90 % opplever at de har en likestilt lederrelasjon og de samme rammevilkårene som sine mannlige kollegaer. Likevel har en høy andel i alle bispedømmer opplevd uønskede hendelser basert på at de er kvinnelige prester. Nidaros har høyest andel med 40 %. Andelen i Bjørgvin, Sør-Hålogaland og Borg ligger mellom 35 % og 37 %. I Borg bispedømme svarer 7 % at de ikke føler seg like respektert i arbeidet som sine mannlige kollegaer.

Rapporten ble behandlet på prostemøte i Borg i juni 2021, og rapporten har vært presentert for alle prester i Borg. Prostene har fulgt opp med møter, fagdager, informasjon til menighetsråd og kontaktmøter. Det er et viktig poeng at arbeidet med temaet vedlikeholdes og at ansatte i utsatte posisjoner føler seg ivaretatt. Arbeidet videreføres i 2022.

Diverse HMS

I løpet av 2021 er det flere tiltak og rutiner fra nasjonalt arbeidsmiljøutvalg som er behandlet i regionalt arbeidsmiljøutvalg og gjort kjent blant proster, prester og verneombud i Borg bispedømme:

- Regelmessig orientering om nye rutiner for håndtering av smitteverntiltak i Dnk.
- Undersøkelse av arbeidsmiljø for kvinnelige prester

- Videre arbeid med medarbeiderundersøkelse
- RAMU Borg hatt 37 saker til behandling, de fleste av disse er informasjonsaker

I 2021 har Borg bispedømmeråd inngått avtale om felles bedriftshelsetjeneste for prestene i alle prostier, samt sekretariatet. Avtalen er utformet i samarbeid med styret Borg kirkevergelag og fellestrådene er invitert til å tilslutte seg avtalen. Vi har valgt Ringvoll BHT som vår leverandør. Vår kontaktperson i BHT vil delta på RAMU møtene. Det er en satsning at bedriftshelsetjenesten skal benyttes i forbindelse med oppfølging av sykefravær.

Varsling

Kirkerådet har i 2021 jobbet med en digital varslingsløsning. Denne er nå publisert på kirken.no og heter «Mitt varsel». Her kan både interne og eksterne brukere og ansatte varsle.

Det er mottatt to varsler om kritikkverdige forhold i Borg i 2021, ett er fulgt opp lokalt av prost og et av Borg biskop.

Veien videre

Det har i 2021 vært et økt fokus på HMS, med implementering av nasjonale føringer og et godt system for administrasjonen å jobbe etter. Dette arbeidet videreføres i 2022. En annen viktig milepæl var avtalen om felles bedriftshelsetjeneste for Borg. Prestetjenesten i alle våre prostier er nå tilknyttet avtalen, noe som gjør HMS-arbeidet lettere. Flere fellestråd har knyttet seg til samme leverandør, noe som gjør arbeidet i prostiene lettere når det gjelder tiltak og oppfølging i grupper eller staber på tvers av arbeidsgiverlinjene. Det er et mål å øke antallet fellestråd tilknyttet fellesavtalen.

Undersøkelsen om arbeidsmiljø for kvinnelige prester og medarbeiderundersøkelsen jobbes det videre med i 2022. Her skal både tiltak fastsettes og implementeres.

B. Likestilling

Borg bispedømme jobber systematisk og bevisst for å bedre likestillingen mellom kjønnene og for å hindre diskriminering når det gjelder kjønn, funksjonsevne, etnisitet og samlivsform. Samlivsform etterspørres ikke i utlysningsteksten og blir ikke vektlagt ved tilsettinger. Livsfasepolitikken bidrar til å tilrettelegge for god arbeidssituasjon gjennom yrkeslivet.

Borg bispedømme har målsetting om kjønnsbalanse i presteskapet og ved bispedømmekontoret. Av de 29 stillingene som ble utlyst i Borg i 2021, var det 51 kvinnelige søkere og 54 mannlige søkere. Det ble tilsatt 10 kvinner.

Blant ledere (biskoper og proster) er kvinneandelen i 2021 på 33%, andelen har vært stabil over tid. Borg bispedømmeråd har en bevisst holdning til å rekruttere flere kvinner til lederstillinger.

Det ble våren 2021 gjennomført undersøkelse om arbeidsmiljø for kvinnelige prester, denne er omtalt i årsrapporten under HMS.

Likestilling, inkludering og mangfold (LIM)

Den norske kirke har rom for alle og bruk for alle. Verdigrunnlaget som ligger til grunn for kirkens arbeid med likestilling, inkludering og mangfold kan oppsummeres i fem punkt:

- Alle mennesker er skapt i Guds bilde med samme likeverd og ukrenkelige verdi
- Enhver har rett til å definere sin egen identitet, erfare frihet og bruke sine evner, så fremt det ikke fratrer andre de samme muligheter

- Menneskerettighetene, norsk lov og bærekraftsmålene legges til grunn for arbeidet
- Noen enkeltpersoner og grupper trenger et særlig vern og positiv diskriminering for å få sine rettigheter ivaretatt og realisert sitt potensiale
- Likestilling og mangfold krever endring for å oppnå rettferdighet

I september 2021 vedtok Kirkerådet et forventningsdokument og handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold som bygger på disse 5 punktene.

Kirkerådets forventningsdokument og handlingsplan jobbes det med i 2022, og lokale handlingsplaner skal utarbeides. Dette arbeidet er i gang i Borg og mange fulgte Kirkerådets kursdag i januar 2022.

Borg har i løpet av 2021 styrket sitt fokus på kirkebygg og tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Administrasjonen har vært styrket med en innleid deltidsstilling som blant annet har dette som sitt arbeidsområde.

Vurdering av mislighetsrisiko

Borg bispedømmeråd legger i sitt arbeid til grunn Økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke. Mht. økonomiregelverkets § 24 Internkontroll er det ikke avdekket vesentlige avvik mht. § 24 punktene a) til h). Risiko- og vesentlighetsvurderinger er gjennomgått og det er konkludert med akseptabelt nivå på alle punkt, bortsett forhøyet risiko for brudd på arbeidsmiljøloven med hensyn til for stor arbeidsbelastning på enkeltpersoner, uheldige konsekvenser av koronapandemien og interne rutiner for ivaretagelse av GDPR.

Som en støtte for ansatte vedtok Borg bispedømmeråd i 2017 «Retningslinjer for bruk av digitale og sosiale medier i tjenesten». Disse er gjort kjent i ulike kanaler og ligger tilgjengelig på Borgs nettsider.

V. Vurdering av framtidsutsikter

Ny strategisk plan for Den norske kirke

Kirkemøtet vedtok høsten 2021 strategiplan for Den norske kirke med tre hovedmål og ni delmål. Borg bispedømmeråd vil gjøre strategiplanen kjent og forankre de strategiske målene på alle arenaer der ledere samles fram til sommeren 2022. På bakgrunn av innspill fra ulike lederfora vil bispedømmerådet konkretisere hovedmål og eventuelle strategier for 2022- 2030. Strategiplanen for Den norske kirke i Borg vil bygg opp under Kirkemøtets vedtak. Vi legger vekt på at resultatmål og indikatorer henger sammen med mål og tiltak. Vi ser for oss en dreining av resultatmål mot FNs bærekraftsmål. Ny strategiplan vil bli kommunisert på stiftsdag og på alle arenaer der folk fra bispedømmerådet er til stede i årene framover.

Stadig utvikling – vår tid er nå

Når strategien skal utmyntes og konkretiseres er det nødvendig at vi både er bevisste på kirkens verdier og budskap og samtidig legger øret til tiden og forsøker å finne ut hva som rører seg blant folk nå. Årsrapporteringene gir oss verdifull kunnskap om dette. Her ser vi hvilke tilbud fra kirken som har blitt godt mottatt i året som har gått, og vi får slik innspill til hvordan vi skal utvikle arbeidet videre. Vi gjør også observasjoner av kritiske utviklinger, slik at vi kan sette inn kompensierende tiltak.

Gjennom kontinuerlig kunnskapsinnhenting fra blant annet folkehelseundersøkelser og kommuneplaner blir kirken i stand til å se utfordringer, og slik kunne innrette sitt arbeid som kan svare på samfunnets behov. Vi ønsker å være en naturlig samhandlingsaktør for offentlige myndigheter og frivillige organisasjoner i møte med ulike utfordringer i lokalsamfunnene i Borg. Vi må også være oppmerksomme på utviklingen i mediene og hvordan kommunikasjonsformer endrer seg, så vi er kirke på måter som vår tid responderer på. Videreutvikling av kirkens nærvær på digitale flater vil fortsatt være et satsningsområde i Borg. Bruken av tjenstedesign har vist seg å være en effektiv og nyttig måte å raskt kunne teste ut nye måter å være kirke på, dette ønsker vi å utvikle videre på nye områder.

Diakonal innsats

Kunnskapsinnhenting viser at det er behov for økt diakonal innsats. Det har i 2021 vært en sterk økning i antall sjelesorgsamtaler, og kirkens sorgarbeid viser seg å være etterspurt. Borg bispedømmeråds diakonale satsning vil videreføres i 2022, og et diakonalt tankesett vil gjennomføre strategien. Bærekraftsmålene utgjør et godt felles språk for offentlige myndigheter og kirken. Vi vil arbeide for å fremme utvikling av frivilligheten på det diakonale feltet. I dåpen døpes mennesker til et liv i Kristus, og diakonalt engasjement er en del av dette livet. Når kriser oppstår ser vi at mennesker strømmer til for å bidra og hjelpe. Det ser ut til å finnes en sterk understrøm av medmenneskelighet i samfunnet, og for kirkens medlemmer kan det få komme til uttrykk gjennom diakonal tjeneste. Slik kan vi snakke om «det allmenne diakondømme» som uttrykk for alle døptes diakonale ansvar.

I det nærmest året vil utfordringen med flyktningkrisen fra Ukraina prege vårt samfunn. Borg bispedømme vil ha spesiell oppmerksomhet på dette, og legge til rette for at både ansatte og frivillige bidrar til beste for mennesker som er på flukt.

Kirkelig organisering- Borgmodellen

Ny kirkelig organisering har som et av flere hovedmål at ansatte i Dnk skal ha felles arbeidsgiver. Høringssvarene var i stor grad negative til en prostifellesrådsmodell for hele landet. Høringssvarene viser likevel at det er et hovedanliggende for menighetsråd og andre høringsinstanser at vi lykkes

med å samle arbeidsgiveransvar på et sted. En tydelig kontakt (sammenheng) mellom ulike nivåer i kirken, er også et klart ønske.

Medlemsutvikling

Det skjer store endringer i befolkningen framover. Prognosene tyder på en kontinuerlig nedgang i antall medlemmer. Vi har sett at for Borg bispedømme går nedgangen fortere enn SSBs framskrivning tilsier, nedgangen er akselererende. Om den fortsetter slik som de siste åtte årene, vil andelen medlemmer i andre trossamfunn og ikke-medlemmer være like stor som medlemsandelen i Dnk i Borg fra 2033 (50 %). Andelen som ikke er medlem i noen trossamfunn er økende, og vil utgjøre en stadig større del av befolkningen. Andelen medlemmer i andre trossamfunn synker også. I 2040 er det sannsynlig at andelen av de som ikke er medlem i noe trossamfunn og medlemmer i Dnk er jevnstore. Bevissthet rundt medlemsutviklingen og kunnskap om kompleksiteten i vårt flerkulturelle samfunn er viktig i den lokale kirken.

Denne utviklingen innebærer flere utfordringer for kirken i Borg. Det utfordrer oss til å arbeide bevisst med tiltak for å motvirke prognosene, ved at flest mulig skal forbli medlemmer og døpe sine barn. Det utfordrer oss til å tenke over hva det vil si å være en folkekirke samtidig som majoritetene av befolkningen ikke er medlemmer i vår kirke. Vi vil ha oppmerksomheten på å være kirke for alle medlemmer som søker fellesskap og vil ta imot våre tjenester, og samtidig være en relevant kirke for samfunnet som helhet og viser omsorg med en åpen dør for alle mennesker.

VI. Årsregnskap

Regnskapsrapportering Borg bispedømmeråd

Koronapandemien medførte også i 2021 lavere aktivitet på mange områder. Mindreforbruk knyttet til lønn og reiser ble gjennom året omdisponert for å styrke annet arbeid. Ekstra midler har blitt tilført til prosjektene «Kommunikasjonsløftet» og «Dåpsløftet», begge beskrevet i denne årsrapporten. Borg bispedømmeråd gjorde i sak 68/21 vedtak om å omdisponere 2 mill. til styrking av måloppnåelsen via lokale og prostivise tiltak og kr 400.000,- til ulike tiltak og om lag 15 arrangement i.f.m. bispeskiftet. Høsten 2021 har det vært tilført ekstra ressurser til konfirmasjoner, Allehelgen og juletiden, alle tre viktige folkekirkemarkeringer.

Å optimalisere de tilgjengelige økonomiressursene er utfordrende under stadig skiftende forutsetninger, som vekslende koronarestriksjonene. Prinsippene fra [Beyond budgeting](#) er videreført og har over tid vist seg egnet for å oppnå nødvendig fleksibilitet til gjennom året å allokere ressurser til tiltak som styrker måloppnåelse.

Budsjettgruppe 1

Borg bispedømmeråd mottok i 2021 (2020) en samlet tildeling på kr 194 028 000 (186 913 000) fra Kirkerådet. Driftstildelingen for 2021 var på kr 132 455 000 (126 927 000).

Borg bispedømmeråd har et merforbruk på drift ved utgangen av 2021 på kr 2 594 000 mot et mindreforbruk i 2020 på 173 000. Merforbruket er 1,34 % ut over tildelingen.

Sykepengerefusjoner har sunket med hele 23% fra året før, fra kr 3 701 000 i 2020 til kr 2 836 000 i 2021. Fødselspenger er økt med 10% fra kr 1 006 000 i 2020 til kr 1 103 000 i 2021.

Tilretteleggingstilskudd fra NAV utgjør i 2021 kr 392 119,- mot kr 335 482,- i 2020, en økning på 14%.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Budsjettgruppe 1 - Driftsregnskapet	31.12.2021	31.12.2021	
Inntekter	-1 087	-542	545
Tilskudd/varekjøp	1 741	-	-1 741
Lønnskostnader	120 096	123 485	3 389
Andre driftskostn	14 299	9 512	-4 787
Sum budsjettgruppe 1	135 049	132 455	-2 594

Budsjettgruppe 2 og andre tilskudd

Borg bispedømme ble i 2021 (2020) gitt tilskudd fra Kirkerådet på kr 61 573 000 (59 986 000) til trosopplæring, diakoni, undervisning, kirkemusikk og Opplysningsvesenets fond. Borg bispedømmeråd hadde et merforbruk på tilskudd ved utgangen av 2021 på kr 2 883 000. Dette dekkes av tidligere akkumulert mindreforbruk.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Budsjettgruppe 2 og 3 - Tilskudd *	31.12.2021	31.12.2021	
Trosopplæring	44 330	42 172	-2 158
Diakoni	8 821	8 990	169
Undervisning	9 594	9 600	6
Kirkemusikk	175	115	-60
Domkirke (Oslo og Nidaros)			-
Annet (inkl OVF)	1 536	696	-840
Gruppe 3 (kun KR)			-
Sum budsjettgruppe 2 og 3	64 456	61 573	-2 883

Særskilt om OVF-tilskuddet

Tilskudd fra OVF ble tildelt på bakgrunn av søknader og vedtak i Borg bispedømmeråd. Tildelingen fra OVF-midler 2021 var som tidligere år kr 696 000. I tillegg ble akkumulert mindreforbruk fra tidligere år brukt – kr 840 000,-.

Spesifikasjon av Ovf-midlene:	2021		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
OVF			
Administrasjon - 491			-
Diakoni - 492			-
Barn og unge - 493	304		-304
Gudstjenesteliv - 494	1 179		-1 179
Kirkemusikk og kultur -495	53		-53
Samisk kirkeliv -496			-
Andre fellestiltak (inkl SMM) - 497			-
Internasjonale og økumeniske organisasjoner -498			-
		696	696
Ovf total (for rapportering til Ovf)	1 536	696	-840

MINNEMARKERING 22.JULI 2022 NESODDEN

